

Mammoetsporen, deel II

een institutioneel onderzoek naar het handelen van de (rijks)overheid op de
beleidsterreinen

middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

en

voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo)

periode augustus 1968-juni 1999

vastgestelde versie

Samenstelling:
Yolande van Dam-Kooij
FacB/ID/PIVOT
juli 1999

Inhoudsopgave

Groene tekst

Lijst van afkortingen	4
Hoofdstuk 1, Verantwoording	6
Hoofdstuk 2, Afbakening beleidsterreinen mbo en vavo	8
Hoofdstuk 3, De historische ontwikkeling van de beleidsterreinen mbo en vavo	11
3.1 Het mbo	11
3.2 Het vavo	18
Hoofdstuk 4, Geschiedenis van het ministerie van Onderwijs	22
Hoofdstuk 5, Actoren	24
Hoofdstuk 6, Handelingenlijst mbo	30
6.1 Algemeen	31
6.1.1 Beleidsontwikkeling, evaluatie en verantwoording van het beleid	31
6.1.2 Totstandkoming wet-en regelgeving	34
6.1.3 Informatieverstrekking	35
6.2 Aanbod en inrichting van het onderwijs	36
6.3 Examens	48
6.3.1 Examens	48
6.3.2 Staatsexamens	64
6.4 Personeel	69
6.4.1 Bewijzen van bekwaamheid	69
6.4.2 Rechtspositie	77
6.5 Planning en bekostiging	80
6.5.1 Aanvang van de bekostiging	80
6.5.2 Grondslagen en wijze van bekostiging	89
6.5.2.1 Periode tot 1992	89
6.5.2.2 Periode 1992-1996	90
6.5.2.3 Periode na 1996	104
6.5.3 Beëindiging van de bekostiging	111
6.6 Toezicht	113
6.7 Overleg	116
6.8 Overig	118
Hoofdstuk 7, Handelingenlijst vavo	122
7.1 Algemeen	123
7.1.1 Beleidsontwikkeling, evaluatie en verantwoording van het beleid	123
7.1.2 Totstandkoming wet-en regelgeving	125
7.1.3 Informatieverstrekking	127
7.2 Aanbod en inrichting van het onderwijs	129
7.3 Examens	135
7.3.1 Examens	135
7.3.2 Staatsexamens	143

7.4 Personeel	149
7.4.1 Bewijzen van bekwaamheid	149
7.4.2 Rechtspositie	159
7.5 Planning en bekostiging	161
7.5.1 Aanvang van de bekostiging	161
7.5.2 Grondslagen en wijze van bekostiging	169
7.5.2.1 Periode tot 1992	169
7.5.2.2 Periode 1992-1996	171
7.5.2.3 Periode na 1996	182
7.5.3 Beëindiging van de bekostiging	186
7.6 Toezicht	188
7.7 Overleg	190
7.8 Overig	190
Hoofdstuk 8, Bronnen	194
8.1 Personen die een bijdrage geleverd hebben aan het onderzoek	194
8.2 Wet-en regelgeving	194
8.3 Overige bronnen	195

Lijst van afkortingen

AmvB	algemene maatregel van bestuur
art.	artikel
avo	algemeen voortgezet onderwijs
BSD	Basis Selectie Document
BVE	Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
CREBO	Centraal register beroepsopleidingen
havo	hoger algemeen vormend onderwijs
IBG	Informatie Beheer Groep
KB	Koninklijk Besluit
KVE 1991	Kaderwet Volwassenen Educatie 1991
lbo	lager beroepsonderwijs
leao	lager economisch en administratief onderwijs
mavo	middelbaar algemeen vormend onderwijs
meao	middelbaar economisch en administratief onderwijs
mdgo	middelbaar dienstverlenings- en gezondheidszorgonderwijs
mhno	middelbaar huishouds- en nijverheidsonderwijs
mto	middelbaar technisch onderwijs
mlo	middelbaar laboratoriumonderwijs
mmo	middelbaar middenstands onderwijs
MBO/mbo	Middelbaar Beroeps Onderwijs
OWVO	Overgangswet op het Voortgezet Onderwijs (Stb. 1967/387)
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengings Termijn
PvSS	Plannen van Spreiding en Situering
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
ROC	Regionaal Opleidingencentrum
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
SVM	sectorvorming en vernieuwing

VAVO/vavo	voortgezet algemeen volwassenen onderwijs
vbo	voorbereidend beroepsonderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WCBO	Wet op het Cursorisch Beroeps Onderwijs (Stb. 1992/337)
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs (Stb. 1995/501)
WVO	Wet op het Voortgezet Onderwijs (Stb. 1963/40)

Hoofdstuk 1, Verantwoording van het onderzoek

In dit hoofdstuk wordt een verantwoording gegeven over het doel en organisatie van het institutioneel onderzoek op de beleidsterreinen **middelbaar beroepsonderwijs** (mbo) en **voortgezet algemeen volwassenenonderwijs** (vavo), alsmede van de wijze waarop dit Rapport Institutioneel Onderzoek op juistheid en volledigheid getoetst is. Bovendien wordt een toelichting op de volgende hoofdstukken van dit rapport gegeven.

Doel en organisatie van het onderzoek

Het Rapport Institutioneel Onderzoek is het resultaat van afspraken die gemaakt zijn tussen de Secretaris-Generaal van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Rijksarchiefdienst/PIVOT¹. Een van de afspraken betreft het verrichten van institutioneel onderzoek naar de taken en taakontwikkeling van de actoren binnen de verschillende beleidsterreinen op het taakgebied Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Het institutioneel onderzoek is verricht van januari tot en met half juni 1999. Vanaf half juni is de goedkeuringsprocedure van het RIO gestart.

Doel van het institutioneel onderzoek is het overheidshandelen en de context daarvan zodanig te beschrijven dat daarmee nu en in de toekomst op een efficiënte en effectieve manier gegevens zijn te beheren.

De methode die daarvoor gebruikt wordt is de Methode Institutioneel Onderzoek; in de zogenaamde 'groene bladzijden' die aan deze verantwoording voorafgaan wordt nader ingegaan op onder andere de uitgangspunten, de methode en het doel van het PIVOT-onderzoek.

Om de juistheid en volledigheid van het onderzoek te kunnen waarborgen, zijn er interviews gehouden met deskundigen op de terreinen middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet volwassenenonderwijs (zie hoofdstuk 8, bronnen).

Als aanvangsdatum voor het onderzoek is 1968 gekozen, de inwerkingtreding van de WVO. Reden hiervoor is dat de archieven van de periode ervoor reeds geordend en beschreven zijn.

Structuur van het onderzoek

Na de 'groene pagina's', de lijst met afkortingen, de verantwoording (hoofdstuk 1) en de afbakening van het beleidsterrein (hoofdstuk 2) wordt in hoofdstuk 3 een beknopte beschrijving gegeven van de historische ontwikkeling van het beleidsterrein van 1945 tot 1999. Hoofdstuk 3.1 gaat over het mbo, hoofdstuk 3.2 over het vavo. Deze beschrijvingen plaatsen de handelingen van hoofdstuk 6 in een context. Voor zover mogelijk is deze contextbeschrijving bij de handelingen zelf, dus in hoofdstuk 6, geschreven. De context is onder andere van belang om de handelingen te structureren. Daarnaast verklaart het wijziging van handelingen of geeft het een nadere uitleg van een handeling.

In hoofdstuk 4 wordt de geschiedenis van 1945 tot 1999 van de organisatie van de belangrijkste actor op de beleidsterreinen beschreven, de minister van Onderwijs.

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van overheidsorganen (actoren) die een rol spelen op de beleidsterreinen mbo en vavo, periode 1945-1999. In de handelingenlijsten, hoofdstukken 6 (mbo) en 7 (vavo), zijn niet alle actoren meegenomen die een rol spelen op de terreinen. De reden hiervoor is dat er in het project PIVOT vooralsnog uitsluitend lijsten gemaakt worden voor de organen die behoren tot de rijks- en provinciale overheid. De lagere overheden maken gebruik van andere selectielijsten ten behoeve van de selectie van het archiefmateriaal (zoals bijvoorbeeld de VNG-lijsten). Handelingen van scholen, instellingen of gemeenten worden in dit rapport dan ook niet beschreven.

Hoofdstukken 6 en 7 vormen het grootste deel van het onderzoek. Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van handelingen betreffende het mbo, hoofdstuk 7 een overzicht van handelingen over het vavo. De handelingen zijn geordend naar onderwerp, dus niet naar actor.

---

¹ Convenant van 9 februari 1995

Hoofdstuk 8 geeft een overzicht van de geraadpleegde bronnen, zoals personen die hun medewerking verleend hebben, geraadpleegde wet- en regelgeving en andere bronnen. Opgemerkt moet worden dat de wijzigingswetten niet expliciet vermeld zijn.

Hoofdstuk 2, Afbakening beleidsterreinen middelbaar beroepsonderwijs en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

Definitie beleidsterrein mbo

In de WVO, Stb. 1963/40, werd het middelbaar beroepsonderwijs als een onderdeel van het voortgezet onderwijs gezien. Het voortgezet onderwijs omvatte het onderwijs na de basisschool met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs.

Van scholen voor middelbaar beroepsonderwijs tot instellingen voor beroepsonderwijs

Bij de invoering van de WVO, in 1968 werd het middelbaar beroepsonderwijs gegeven aan de volgende scholen:

- scholen voor technisch onderwijs
- scholen voor huishoud- en nijverheidsonderwijs
- scholen voor landbouwonderwijs
- scholen voor middenstandsonderwijs
- scholen voor economisch en administratief onderwijs
- scholen voor de opleiding van onderwijzend personeel
- scholen voor sociaal-pedagogisch onderwijs
- scholen voor kunstonderwijs

In de tekstuitgave van de WVO van 1986, Stb. 552, wordt bepaald dat beroepsonderwijs wordt gegeven aan:

- scholen voor technisch onderwijs
- scholen voor huishoud- en nijverheidsonderwijs
- scholen voor landbouwonderwijs
- scholen voor middenstandsonderwijs
- scholen voor economisch en administratief onderwijs
- scholen voor dienstverlenings- en gezondheidszorgonderwijs

De WVO van 1993/Stb. 666, kent een vernieuwde indeling; bij de Wet van 20-05-1990, Stb. 266, zijn er sectoren gevormd.

Het middelbaar onderwijs wordt gegeven aan scholen voor middelbaar onderwijs. Deze scholen worden onderscheiden in:

- scholen in de sector techniek
- scholen in de sector landbouw en natuurlijke omgeving
- scholen in de sector economie
- scholen in de sector dienstverlening en gezondheidszorg

Per sector wordt onderwijs gegeven in opleidingen. Opleidingen worden onderscheiden in opleidingen die behoren tot een afdeling of tot een combinatie van afdelingen, en overige opleidingen.

Definitie beleidsterrein vavo

In de WVO werd het dag/avondonderwijs, vanaf 1993 vavo geheten, als een onderdeel van het voortgezet onderwijs gezien. Het voortgezet onderwijs omvatte het onderwijs na de basisschool met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs. Het vavo omvatte alle vakken die ook in het voortgezet onderwijs gegeven werden, met uitzondering van het vak lichamelijke oefening (zie verder hoofdstuk 3b). Na 1 januari 1996 behoort het vavo tot het terrein van de educatie, en valt onder de bepalingen van de WEB.

Onder de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (de WEB, Stb. 1995/501) wordt gesproken van instellingen voor educatie en beroepsonderwijs. Instellingen moeten aangesloten zijn in een samenwerkingsverband, het Regionaal OpleidingsCentrum (ROC).

Het bevoegd gezag bepaalt welke beroepsopleiding de instelling verzorgt. De Adviescommissie onderwijs-arbeidsmarkt beoordeelt de doelmatigheid van de beroepsopleidingen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het aanbod van educatie.

Afbakening met andere beleidsterreinen

De beleidsterreinen middelbaar beroepsonderwijs(mbo) en voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) hebben raakvlakken met andere beleidsterreinen. In deze paragraaf

wordt aangegeven welke handelingen in dit onderzoek beschreven staan en welke in andere onderzoeken behandeld worden. De grenzen zijn niet altijd helder; soms is er om praktische redenen voor een bepaalde afbakening gekozen.

Mbo/vavo-Voortgezet onderwijs

De afbakening met het beleidsterrein Voortgezet onderwijs is niet altijd even makkelijk. Sinds de invoering van de Mammoetwet (WVO) in 1968 bestond het voortgezet onderwijs uit alle vormen van onderwijs na de basisschool met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs. Het mbo en vavo waren dus, tot 1996, een onderdeel van het voortgezet onderwijs.

In het RIO *Mammoetsporen, deel I* wordt het handelen van de overheid ten opzichte van scholen voor vwo, havo, mavo en vbo beschreven. In het RIO *Hoger Beroepsonderwijs* worden de handelingen op het beleidsterrein HBO, tot 1986 ook een onderdeel van het voortgezet onderwijs, beschreven. Handelingen uit de periode 1968-1996 die niet specifiek voor het mbo en vavo zijn, maar het gehele voortgezet onderwijs betreffen, worden beschreven in het RIO *Mammoetsporen, deel I*.

Mbo/vavo-Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie

Vanaf 1996 vallen het mbo en het vavo onder de werking van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB, Stb. 1995/501).

De afbakening met het RIO *De Draden van de WEB* over het beleidsterrein beroepsonderwijs en volwasseneneducatie is helaas niet altijd even zuiver te maken. In het RIO *De Draden van de WEB* worden de volgende deelbeleidsterreinen behandeld:

- **Volwasseneneducatie en niet door de overheid bekostigd onderwijs**
- **Vormingswerk jeugdigen en vorming werkende jongeren**
- **Leerlingwezen en Cursorisch beroepsonderwijs**
- **Educatie en Beroepsonderwijs**
-

Handelingen en contextbeschrijvingen over deze terreinen zijn daarom niet, of zo min mogelijk ,meegenomen in dit onderzoek.

In principe zouden de beleidsterreinen mbo en vavo niet meegenomen worden (zie verantwoording *De Draden van de WEB*, blz. 4); in het deel Educatie en Beroepsonderwijs zijn echter toch handelingen opgenomen die voor het mbo en het vavo gelden. Deze handelingen zijn dan ook niet opgenomen in dit onderzoek. Daar waar mogelijke raakvlakken zijn met handelingen uit *De Draden van de WEB*, is dit naast het RIO- nummer in de handelingenlijst voor het mbo of vavo vermeld. Hoewel getracht is om overlap van handelingen te voorkomen, is het toch gebleken dat het niet helemaal te vermijden is.

Mbo-Agrarisch Onderwijs

De handelingen van de minister van Landbouw, Natuur en Visserij betreffende het landbouwonderwijs zijn beschreven tot 1992 in het RIO *Agrarisch Onderwijs*. In dit onderzoek zijn ook handelingen van de minister van Landbouw vanaf 1992 opgenomen.

De minister van Onderwijs stelt de algemene kaders van het onderwijsstelsel vast. De minister van Landbouw is daarbij medewetgever.

Mbo/vavo-Studiefinanciering

In het RIO *Leergeld* wordt het handelen van de overheid op het gebied van de studiefinanciering beschreven. Dit aspect wordt daarom niet behandeld in onderhavig onderzoek.

Mbo/vavo- Beheer van de rijksbegroting

In dit RIO wordt de bekostiging van het mbo en vavo beschreven voor zover het specifiek is voor het beleidsterrein. De procedure voor het vaststellen van de rijksbegroting voor het beroepsonderwijs en educatie staat beschreven in het RIO *Per slot van rijksrekening*.

Mbo/vavo-Personeelsbeleid

In dit onderzoek worden specifieke zaken voor het personeel binnen het mbo en vavo beschreven, zoals de formatiegrondslagen, benoemingsvereisten en de grondslag voor de rechtspositie. Niet beschreven worden handelingen van algemene aard, zoals die voor alle ambtenaren binnen de overheid gelden. Binnen het ministerie van Binnenlandse- en Koninkrijkszaken zal een RIO betreffende overheidspersoneel opgesteld worden. Hierin worden onder andere de aanstelling en beloning conform het ambtenarenrecht beschreven.

Mbo/vavo-Arbeidsvoorwaarden en beroepskwaliteit

Binnen het ministerie van OCenW wordt een apart RIO over de arbeidsvoorwaarden en de beroepskwaliteit van het onderwijs en onderwijsondersteunend personeel opgesteld. Daarin zal onder andere aandacht besteed worden aan de rechtspositie van het personeel. In dit onderzoek wordt wel de grondslag voor de rechtspositie beschreven, maar de rechtspositiebesluiten zelf worden nader uitgewerkt in het RIO over de arbeidsvoorwaarden en beroepskwaliteit.

Mbo/vavo-Instellingen binnen het Onderwijs

Binnen het taakgebied Onderwijs zijn een aantal beleidsoverschrijdende organen werkzaam. Het gaat hier met name om de Onderwijsraad, de Inspectie van het Onderwijs en de Informatie Beheer Groep. De instelling van deze organen zal, zoals het er nu uitziet, te zijner tijd in een apart RIO worden beschreven.

Hoofdstuk 3, Historische ontwikkeling van het middelbaar beroepsonderwijs en het voortgezet algemeen volwassenonderwijs

3.1 Het middelbaar beroepsonderwijs

Verantwoording: In het Rapport Institutioneel Onderzoek *De draden van de WEB* zijn de volgende deelterreinen behandeld:

- Volwasseneducatie en niet door de overheid bekostigd onderwijs
- Vormingswerk jeugdigen en vorming werkende jongeren
- Leerlingwezen en Cursorisch beroepsonderwijs
- Educatie en Beroepsonderwijs
-

Handelingen en contextbeschrijvingen over deze terreinen zijn daarom niet, of zo min mogelijk, opgenomen in dit onderzoek.

De periode vóór 1945

De ontwikkeling van de opleidingen voor een beroep heeft zich van het begin af aan helemaal onttrokken van de staatsbemoedienis. Sinds de Middeleeuwen waren de opleidingen in handen van de gilden, vakorganisaties die gericht waren op het garanderen van de bestaanszekerheid van de individuele ambachtsman en op het verkrijgen van een monopoliepositie in het afzetgebied. Deze gilden voelden zich verantwoordelijk voor het doorgeven van het vakmanschap en leidden daarom de leerlingen op. Pas tijdens de Bataafse Republiek kwam er een einde aan de economische macht van het gildewezen en verdwenen ook de gildeopleidingen. De ontwikkeling van het beroepsonderwijs werd bevorderd door de opkomst van de geïndustrialiseerde samenleving en de daarmee samenhangende vraag naar goed geschoold personeel. Het waren voornamelijk de ambachtsscholen en de huishoud- en industriescholen die aan deze vraag tegemoet kwamen. Naarmate de industrialisatie voortduurde, kwam er meer behoefte aan andere beroepskrachten. Er kwamen nieuwe opleidingen, zoals de avondtekenscholen, de spinscholen, de weefscholen, de volksindustriescholen, de vakscholen voor textielnijverheid kunstnijverheidstekenscholen en een aantal opleidingen in de zin van het leerlingwezen.

Door het ontbreken van staatsbemoedienis was er ook lange tijd geen sprake van wettelijke regelingen; gevolg daarvan was dat er scholen waren die weliswaar met dezelfde naam werden aangeduid, maar qua inhoud en structuur weinig op elkaar leken.

Een wettelijke regeling van het onderwijs dat zich richt op beroepen in tal van sectoren van handel en nijverheid is, in vergelijking met de overige onderwijswetgeving, vrij laat tot stand gekomen. In 1919 zag de Nijverheidswet het licht. De Nijverheidswet was een raamwet, waarbij de regering zich beperkte tot het geven van algemene richtlijnen. Onder deze wet viel een diversiteit aan lagere- en middelbare beroepsopleidingen (zoals technische scholen, scholen voor nijverheidskunst, zeevaartscholen, huishoudscholen, scholen voor maatschappelijk werk). Belangrijk was de voorwaarde dat het theoretische en praktische onderwijs gegeven moest worden in overeenstemming met de eisen van de maatschappij. Hiermee werd de invloed van de samenleving op het beroepsonderwijs gelegaliseerd. Verder werd in deze wet impliciet gesteld dat het beroepsonderwijs zich voortdurend zou aanpassen aan de ontwikkelingen van de maatschappij. Het was ook de behoefte aan geschoolde arbeidskrachten die als maatstaf gold voor oprichting van scholen voor beroepsonderwijs, en niet het aantal inwoners, zoals bij de stichting van scholen voor algemeen vormend onderwijs. Naast de voorbereiding op het beroep bepaalde de Nijverheidswet dat algemene vorming een essentiële taak was van het beroepsonderwijs. De overheid bemoeide zich inhoudelijk nauwelijks met het beroepsonderwijs, men ging er van uit dat het beroepsonderwijs primair van particulieren uit moest blijven gaan. De onderwijsinstellingen hadden dan ook veel vrijheid bij de inrichting van het beroepsonderwijs. De taak van de overheid was in deze periode grotendeels van financieel-administratieve aard.

Periode 1945-1968

Na de Tweede Wereldoorlog kwam er verandering met betrekking tot het overheidsbeleid. Door de snelle industrialisatie van Nederland ontstond er meer dan ooit behoefte aan geschoold en hooggekwalificeerd personeel, en dus aan onderwijs. De overheid ging zich meer en meer met de inhoudelijke kant van het onderwijs bemoeien. Dit was onder andere zichtbaar aan het grote aantal nota's dat het licht zag. Een van de belangrijkste nota's voor het beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs was de *Tweede Onderwijsnota*, uit 1955, van minister Cals. De achtergrond bij de nota-Cals was dat de bestaande onderwijsvormen te star waren en niet meer voldeden aan de eisen van de veranderende arbeidsmarkt. Verder sloten de verschillende schoolsoorten te weinig op elkaar aan en waren de schoolsoorten versnipperd over verschillende wetten. Het onderwijs hield te weinig rekening met de uiteenlopende

begaafdheden van de leerlingen en het accent van het onderwijs lag te veel op de intellectuele vorming. De nota pleitte voor een samenhangend geheel van onderwijsvoorzieningen, waarbij rekening werd gehouden met de mogelijkheid van een goede doorstroming, de individuele aanleg en een harmonische ontwikkeling van de leerlingen. De nota-Cals leidde in 1963 tot de aanvaarding van de Wet op het Voortgezet Onderwijs. Deze wet bracht verandering in structuur en inhoud van het gehele voortgezet onderwijs. Bovendien luidde zij een periode in van actieve overheidsbemoediging met het gehele onderwijsveld.

In februari 1963 werd de Wet van 14 februari 1963, Stb. 40, tot regeling van het voortgezet onderwijs, kortweg de WVO, door de Eerste Kamer aanvaard. De wet trad echter nog niet in werking. In verband met de noodzakelijke inpassings- en overgangsregelingen en wijzigingen in andere wetten diende minister Bot in 1966 het ontwerp voor de Overgangswet WVO in. Deze wet werd in 1967 aangenomen. Het tijdstip van inwerkingtreding van de WVO werd daarbij bepaald: per 1 augustus 1968 zou de WVO van kracht worden.

Voor de uitvoering van de wet was een groot aantal overgangsbepalingen nodig; de Kweekschoolwet, de Middelbaar-onderwijswet en de Wet op het Nijverheidsonderwijs moesten buiten werking worden gesteld. Het ulo en het vglmo moesten uit de Lager-onderwijswet worden gehaald en de opleiding voor kleuterleidsters moest uit de Kleuteronderwijswet worden onttrokken. Bovendien gaf de veranderde financiering aanleiding tot veel wijzigingen in bestaande wetten. Al deze regelingen werden opgenomen in de Overgangswet WVO, die bovendien nog een aantal wijzigingen op de WVO gaf die achteraf noodzakelijk waren gebleken.

Periode 1968-1990

Het lager- en middelbaar- en hoger beroepsonderwijs vond vanaf 1968 een plaats binnen het terrein van het voortgezet onderwijs. Het hbo kreeg in 1984 haar eigen wettelijke regeling, en ging tot het hoger onderwijs behoren. Het lager beroepsonderwijs bleef binnen het terrein van het voortgezet onderwijs, maar kreeg een andere naam, het v(m)bo. Het hoger beroepsonderwijs blijft tot 1986 (van kracht worden Wet op het Hoger Beroepsonderwijs, WHBO) bij het voortgezet onderwijs, daarna ging het bij het hoger onderwijs behoren. Het middelbaar beroepsonderwijs kreeg aanvankelijk een aparte plek binnen het voortgezet onderwijs, na 1996 valt het onder het BVE-terrein.

Het beroepsonderwijs kende verschillende opleidingen. De WVO, Stb. 1963/40 vermeldt dat beroepsonderwijs wordt gegeven aan :

- scholen voor technisch onderwijs
- scholen voor huishoud- en nijverheidsonderwijs
- scholen voor landbouwonderwijs
- scholen voor middenstandsonderwijs
- scholen voor economisch en administratief onderwijs
- scholen voor de opleiding van onderwijzend personeel
- scholen voor sociaal-pedagogisch onderwijs
- scholen voor kunstonderwijs
-

De WVO werd echter vaak gewijzigd. In 1986 was er dan ook een nieuwe tekstuitgave nodig; daarin is onder andere duidelijk te zien hoe het onderwijs, inhoudelijk, in beweging was.

In de tekstuitgave van de WVO van 1986, Stb. 552, werd bepaald dat beroepsonderwijs werd gegeven aan:

- scholen voor technisch onderwijs
- scholen voor huishoud- en nijverheidsonderwijs
- scholen voor landbouwonderwijs
- scholen voor middenstandsonderwijs

en nieuw:

- scholen voor economisch en administratief onderwijs
- scholen voor dienstverlenings- en gezondheidszorgonderwijs
-

In de periode 1968-1990 veranderde de rol van de overheid sterk. De overheidsbemoediging was aanzienlijk in de periode 1970-1980.

In 1973 was minister van Kemenade op het departement gekomen. Van Kemenade zag het onderwijs als een middel om maatschappelijke hervormingen door te voeren en maatschappelijke ongelijkheid te verminderen. Deze visie was gebaseerd op een geloof in de maakbaarheid van de samenleving. Onderwijs was, in zijn ogen, van beslissende invloed op de toekomst van de maatschappij en de plaats van de mensen daarin. De dynamische maatschappij eist bovendien voortdurend her- en bijscholing. De discussienota *Contouren van een toekomstig onderwijsbestel* uit 1975 geeft een samenhangend beeld voor het primaire, secundaire en tertiaire onderwijs voor de daarop volgende 20 à 25 jaren. Deze onderwijstypen hoorden goed op elkaar afgestemd te zijn. In het onderwijsvernieuwingproces was behalve voor het departement ook een taak weggelegd voor het onderwijsveld zelf.

Rond de jaren tachtig was men ervan overtuigd dat de rol van de overheid in het maatschappelijk leven moest worden teruggebracht. De instandhouding van het grote apparaat werd te kostbaar bevonden, bovendien schoot de overvloedige regelgeving vaak haar doel voorbij. De regels en wetten waren ingewikkeld en werkten belemmerend. Met de komst van minister Deetman, in 1982, werd een periode ingeluid waarin deregulering, privatisering, vermindering van overheidsbemoeienis en decentralisatie centraal stonden.

De periode 1990-1996

In het mbo is in de jaren tachtig een proces in gang gezet van sectorvorming, schaalvergroting en vernieuwing. Dit proces werd gefaciliteerd door nieuwe wetgeving. Op 20 mei 1990 werd een belangrijke wet voor het middelbaar onderwijs aangenomen. Deze wet, de Wet sectorvorming en vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs, Stb 1990/266, wordt de SVM-wet genoemd. De SVM-wet is een aanpassing van de WVO waarmee de voltijdsberoepsopleidingen werden gereguleerd. Deze SVM-wet ging op 1 augustus 1991 van kracht en bracht een aantal onderwijskundige, organisatorische en financiële veranderingen met zich mee voor het middelbaar beroepsonderwijs en het kort-middelbaar beroepsonderwijs.

De SVM-wet had onder meer tot doel de autonomie en vrijheid van handelen van de scholen voor mbo te vergroten. De versterking van de vrijheid had zowel betrekking op de onderwijskundige inrichting van de school als op de besteding van financiële middelen en op het personeelsbeleid van het bevoegd gezag.

Wat betreft onderwijskundige inrichting werd bepaald dat scholen, met inachtneming van de door de minister vastgestelde eindtermen, volgens een schoolwerkplan les zouden geven. Gedetailleerde inrichtingsvoorschriften kwamen te vervallen. Er kon dus een wat betreft cursusduur, opleidingsniveau's en onderwijskundige vormgeving gedifferentieerd onderwijsaanbod tot stand komen. Dit betekende een verbetering van het onderwijsrendement. Het schoolwerkplan gaf de inrichtingsvrijheid vorm. Het schoolwerkplan was tevens een instrument voor kwaliteitsbewaking en kwaliteitscontrole.

Wat betreft de besteding van de geldmiddelen was er een grotere mate van bestedingsvrijheid. Bovendien waren er voor het bevoegd gezag ruimere bevoegdheden ten aanzien van het personeelsbeleid. In de SVM-wet werden de benoembaarheidsvereisten voor het personeel in het mbo verruimd. Verder waren er maatregelen die betrekking hadden op de versterking van het management en bestuur, het benoemen van een centrale directie, en de mogelijkheid dat het bevoegd gezag wettelijke taken en bevoegdheden overdraagt aan deze centrale directie.

Centraal stonden drie functies van het onderwijs:

- de persoonlijke ontplooiing
- de maatschappelijke en culturele vorming
- de voorbereiding op het maatschappelijk functioneren

De hervorming van het mbo en het voltijd kort-mbo had als hoofdkenmerken sectorvorming en vernieuwing. Onder sectorvorming wordt verstaan 'het in afdelingen binnen één instituut samenbrengen van opleidingsprogramma's die gedifferentieerd zijn naar cursusduur, opleidingsniveau en vormgeving en die zijn gericht op onderscheiden arbeidsmarktsectoren en de beroepscategoriën daarin' (Memorie van Toelichting Wijziging WVO inzake sectorvorming en vernieuwing van het mbo, TK. vergaderjaar 1987-1988, 20646, nr. 3).

Vernieuwing heeft tot doel 'het tot stand brengen van een verbreed en gedifferentieerd opleidingsaanbod, waarbinnen flexibel kan worden aangesloten op de behoeften van onderwijsvragenden en van de arbeidsmarkt' (Memorie van Toelichting Wijziging WVO inzake sectorvorming en vernieuwing van het mbo, TK. vergaderjaar 1987-1988, 20646, nr. 3). Door de SVM-wet kan het vernieuwde mbo sneller en doeltreffender tegemoet treden aan de veranderende omstandigheden op de arbeidsmarkt en in de beroepsuitoefening.

De scholen voor middelbaar beroepsonderwijs worden in de SVM-wet onderscheiden in:

- scholen in de sector techniek
- scholen in de sector landbouw en natuurlijke omgeving
- scholen in de sector economie
- scholen in de sector dienstverlening en gezondheidszorg

Per sector wordt onderwijs gegeven in opleidingen. Opleidingen worden onderscheiden in opleidingen die behoren tot een afdeling of tot een combinatie van afdelingen, en overige opleidingen. Binnen de sectoren wordt onderscheid gemaakt in lange opleidingen, tussenopleidingen en korte opleidingen. Aan iedere school voor mbo worden in ieder geval schakelende en oriënterende opleidingen verzorgd. Deze opleidingen omvatten een samenhangend geheel van activiteiten gericht op het voorbereiden van de leerling op de keuze voor een bepaalde sector, of op het verkrijgen van noodzakelijke kennis of vaardigheden om tot een tussenopleiding of een langere opleiding te kunnen worden toegelaten. De SVM-wet heeft onder andere geleid tot een groot aantal fusies binnen het middelbaar beroepsonderwijs.

De SVM-wet hing nauw samen met de Wet op het Cursorisch Beroepsonderwijs, de WCBO, Stb. 1992/337. Cursorisch beroepsonderwijs "omvat opleidingen bestemd voor volwassenen en voor geheel of gedeeltelijk leerplichtvrije jeugdigen, gericht op de theoretische en praktische voorbereiding voor de uitoefening van beroepen of functies waarvoor een beroepskwalificerende opleiding is vereist of dienstig kan zijn" (*De draden van de WEB*, pag. 23). Het cursorisch onderwijs werd onderscheiden in de deelterreinen

- **Leerlingwezen:** een algemene beroepsopleiding bestemd voor jongeren vanaf 16 jaar met of zonder vbo- of mavodiploma
- **Deeltijd middelbaar beroepsonderwijs:** middelbaar beroepsonderwijs dat 's avonds werd gegeven, soms gedeeltelijk overdag, en bestemd was voor jongeren vanaf 18 jaar. Het deeltijd-mbo sloot aan bij het eindniveau van het lbo/vbo en het mavo. De financiering kwam van het ministerie van Onderwijs en werd achtereenvolgens geregeld in de Nijverheidswet, de WVO, de WCBO en vanaf 1996 in de WEB.
- **Specifieke scholing:** iedere beroepsgerichte educatieve activiteit die tot doel heeft personen boven de leerplichtige leeftijd kennis, inzicht en vaardigheden te doen krijgen die van belang zijn voor hun positie op de arbeidsmarkt of voor de uitoefening van hun beroep.

In dit onderzoek wordt niet verder ingegaan op het leerlingwezen en de specifieke scholing; deze terreinen worden uitvoeriger behandeld in het rapport *De draden van de WEB*, pagina 24-31.

Onder de WCBO, die in 1991 van kracht werd, kreeg het deeltijdmiddelbaar beroepsonderwijs wat betreft voorzieningenplanning, bekostiging en rechtspositie dezelfde grondslag als de scholen voor middelbaar beroepsonderwijs. De invoering van de SVM-wet en de WCBO gaven een eerste aanzet tot een grotere autonomie van instellingen. Er kwam een beperking van de regelgeving tot stand, lumpsumfinanciering voor de personele en materiele component en aandacht voor kwaliteitszorg en verantwoording. De sociale partners kregen een rol bij de definiëring van de eindtermen voor de opleidingen.

In de jaren tachtig en negentig zijn ingrijpende veranderingen opgetreden in de organisatie van het beroepsonderwijs, door de grotere rol van de sociale partners met betrekking tot het onderwijsbeleid, maar ook door de grotere zelfstandigheid van de instellingen van beroepsonderwijs. Vanaf de jaren negentig sloot de minister van Onderwijs ook convenanten af met instellingen uit het veld van het beroepsonderwijs en met de sociale partners. In deze convenanten werden gezamenlijke doelstellingen en realisatietrajecten vastgelegd. Deze convenanten waren het resultaat van eerdere discussies, in de jaren tachtig, over het secundair beroepsonderwijs. Rode draad in de convenanten was de verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de versterking van de beroepspraktijkvorming, rendementsverbetering, het streven zoveel mogelijk deelnemers te voorzien van een minimumstartkwalificatie, het versterken van de instroom van het leerlingwezen en het maken van afspraken over budgettering.

De periode na 1996

Herstructurering en integratie van instellingen voor opleiding, scholing en vorming op het brede terrein van het beroepsonderwijs zijn vanaf het begin van de jaren tachtig doorgevoerd in het kader van de wetgeving rond onder andere de proefprojecten kort-middelbaar beroepsonderwijs, de sectorvorming en vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs en het cursorisch beroepsonderwijs. De WEB trekt de lijn naar concentratie en schaalvergroting van instellingen verder door.

Op 1 januari 1996 is de Wet educatie en beroepsonderwijs in werking getreden. Deze wet brengt meer samenhang in alle tot dan toe bestaande vormen van volwasseneneducatie en beroepsonderwijs. Alle vroegere vormen van educatie en beroepsonderwijs zijn daarmee verdwenen, of in een nieuwe versie of andere naam voortgezet. De eerdere wetten met betrekking tot beroepsonderwijs en educatie aan volwassenen, de WCBO, KVE, SVM (en de VAVO-wet) expireerden.

De WEB biedt de kaders voor het ontwikkelen van een hoogwaardig, flexibel en op de maatschappij toegesneden stelsel. In dit stelsel staan vraag en aanbod centraal, bovendien moet het stelsel toegankelijk zijn voor deelnemers met diverse achtergronden.

De WEB is gefaseerd ingevoerd tussen 1 januari 1996 en 1 januari 1998. Laatste stap was de voltooiing van de vorming van Regionale Opleidingen Centra (ROC's). Deze ROC's bieden het complete scala van opleidingen uit de educatie en het beroepsonderwijs.

In de WEB staan de landelijke kwalificatiestructuren voor educatie en beroepsonderwijs centraal. Een kwalificatiestructuur is een geordend geheel van kwalificaties en deelkwalificaties met bijbehorende diploma's en certificaten. Ook particuliere instellingen kunnen in de landelijke kwalificatiestructuur deelnemen. Zij worden echter niet bekostigd door de overheid.

Doelstellingen WEB

De WEB heeft de volgende doelstellingen:

- Kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt moet verbeterd worden. Beroepsonderwijs moet een heldere kwalificatiestructuur krijgen met een samenhangend onderwijsmodel en veel aandacht voor beroepspraktijkvorming. Educatie moet een eigen kwalificatiestructuur krijgen met betere mogelijkheden om door te stromen naar het beroepsonderwijs.
- Iedere burger de mogelijkheid bieden om een minimum-startkwalificatie te behalen. Dit geldt vooral ook voor degenen die het onderwijs voortijdig dreigen te verlaten of door hun geringe opleidingsniveau een grote kans lopen om uit het arbeidsproces te worden gestoten
- Aandacht voor specifieke doelgroepen met onderwijsachterstanden, zoals allochtonen en gehandicapten. De WEB geeft aan onderwijsinstellingen de mogelijkheid om speciale leerroutes te ontwerpen die zijn toegesneden op leerlingen met onderwijsachterstanden

Bovendien wordt de deelnemer centraal gesteld. De instellingen moeten maatwerk leveren, dit betekent dat opleidingen uit educatie en beroepsonderwijs beter op elkaar aan moeten sluiten. De nieuwe structuur biedt daartoe de mogelijkheden. Leerlingen kunnen in de toekomst verschillende onderwijsvarianten volgen, afhankelijk van hun eigen mogelijkheden en voorkeuren.

Per 1 januari 1998 moesten alle instellingen uit de educatie en het beroepsonderwijs zijn aangesloten bij een ROC om voor rijksbijdrage in aanmerking te komen. Hierop zijn echter uitzonderingen zoals vakscholen die opleidingen verzorgen voor een specifieke branche, instellingen met een bepaalde confessionele grondslag.

Agrarische opleidingen zijn ondergebracht in de Agrarische Opleidings Centra (AOC's). Deze opleidingen vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister van Landbouw.

Karakterisering en structuur beroepsonderwijs

Het beroepsonderwijs kan als volgt gekarakteriseerd worden: beroepsonderwijs is gericht op de theoretische en praktische voorbereiding voor de uitoefening van beroepen, waarvoor een beroepskwalificerende opleiding is vereist of dienstig kan zijn. Het beroepsonderwijs bevordert tevens de algemene vorming en de persoonlijke ontplooiing van de deelnemers en draagt bij tot het maatschappelijk functioneren.

Beroepsonderwijs sluit aan bij op het voorbereidend beroepsonderwijs en het algemeen voortgezet onderwijs. Beroepsonderwijs omvat niet het hoger beroepsonderwijs.

Op 1 augustus 1997 is een landelijke kwalificatiestructuur voor het beroepsonderwijs gestart met vier opleidingsniveau's en twee verschillende leerwegen. Onderdeel van de kwalificatiestructuur voor het beroepsonderwijs is een nieuw onderwijsmodel. De tot 1 augustus 1997 bestaande opleidingen uit het mbo en leerlingwezen zijn daarin ondergebracht. In het nieuwe beroepsonderwijs is aan elk kwalificatieniveau een opleiding verbonden. Er zijn vijf soorten opleidingen die aansluiten bij vier kwalificatieniveau's.

Niveau 1	Assistentopleiding
Niveau 2	Basisberoepsopleiding
Niveau 3	Vakopleiding
Niveau 4	a) Middenkaderopleiding b) Specialistenopleiding

- De assistentopleiding (niveau 1) is bedoeld voor deelnemers die niet in staat zijn een startkwalificatie (niveau 2) te behalen. Deze opleiding leidt op voor eenvoudige uitvoerende werkzaamheden.
- De basisberoepsopleiding (niveau 2) leidt op voor uitvoerende werkzaamheden op een iets hoger niveau. Een diploma van de basisberoepsopleiding is een startkwalificatie.
- De afgestudeerde van het derde niveau, de vakopleiding, is in staat volledig zelfstandig werkzaamheden uit te voeren.

- Het vierde niveau, de middenkader- of specialistenopleiding, leidt op tot volledig zelfstandige uitvoering van werkzaamheden met brede inzetbaarheid dan wel specialisatie.

De kwalificatiestructuur formuleert 'wat' het onderwijs moet realiseren. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt tussen eindtermen en kwalificatieniveau's.

Voor elke opleiding worden eintermen geformuleerd. In de eindtermen wordt aangegeven wat van afgestudeerden op elk van de kwalificatieniveau's in de praktijk wordt verwacht. De eindtermen zijn onderverdeeld in deelkwalificaties. Deelkwalificaties zijn combinaties van eindtermen, vastgesteld voor een bepaalde beroepsopleiding, die in het licht van de uitoefening van het beroep een zelfstandige betekenis hebben. Eindtermen worden per bedrijfstak, groep van bedrijfstakken of beroepencategorie ontworpen door de Landelijke organen voor het beroepsonderwijs en vastgesteld door de minister. Een succesvol afgeronde opleiding leidt tot een diploma, deelkwalificaties resulteren in certificaten.

Zowel voor het mbo als voor het leerlingwezen werden al voor de van krachtwording van de WEB eindtermen ontworpen. Onder de WEB moeten de eindtermen echter meer samenhang vertonen en bovendien internationaal beter vergelijkbaar zijn.

Per 1 augustus 1997 is een nieuw opleidingsstelsel voor de verpleegkundige en verzorgende beroepen gestart, conform de kwalificatiestructuur beroepsonderwijs. Het inservice-onderwijs is namelijk per augustus 1997 overgedragen aan de ROC's en aan enkele hogescholen. Juridische en arbeidsvoorwaardelijke beslissingen daarover zijn in regelgeving verwerkt.

Een belangrijke rol binnen het beroepsonderwijs hebben de landelijke organen. Landelijke organen worden bekostigd door de overheid; het bestuur ervan wordt gevormd uit werkgevers, werknemers en onderwijsinstellingen. Zij hebben tot taak bij te dragen 'aan het ontwikkelen en onderhouden van een landelijke kwalificatiestructuur, gericht op de aansluiting tussen het aanbod van beroepsonderwijs en de maatschappelijke behoeften daaraan, mede in het licht van de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden, en mede gelet op van belang zijnde ontwikkelingen in internationaal verband' (WEB, art. 5.1.2, lid 1).

Een onderdeel van de taak van de landelijke organen is het verzorgen van de 'externe legitimering'. Dat betekent dat zij ook kunnen worden geroepen om te functioneren als exameninstelling. Externe legitimering is een voorziening die garandeert dat de inhoud en het niveau van de examens van beroepsopleidingen, moeten zijn getoetst aan de eindtermen.

Op basis van een besluit van de minister kan een exameninstelling de externe legitimering met betrekking tot een beroepsopleiding verzorgen.

Alle opleidingen uit de kwalificatiestructuur kunnen via twee leerwegen worden gevolgd:

- een beroepsopleidende leerweg (bol), waarbij de omvang van de praktijkvorming tussen de 20 en 60 % ligt
- een beroepsbegeleidende leerweg (bbl), waarbij de beroepspraktijkvorming meer dan 60% is.

Alle opleidingen uit de kwalificatiestructuur worden opgenomen in het Centraal register beroepsopleidingen (CREBO). Daarin staat vermeld aan welke instellingen opleidingen worden gegeven, wat de eindtermen zijn, in welke leerweg de opleiding wordt gegeven en welke deelkwalificaties worden onderworpen aan externe legitimering. Verder vermeldt het CREBO welke opleidingen door de overheid worden betaald, welke exameninstellingen het recht hebben om de externe legitimering van examens te verzorgen.

Onder de WEB stelt het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling voor elke door de instelling verzorgde opleiding een onderwijs- en examenregeling vast. De regeling omvat o.a. de onderwijs- en vormingsdoelen, waaronder de eindtermen, de inhoud en inrichting van de opleiding, waaronder de onderscheiding in leerwegen, de inhoud en inrichting van de beroepspraktijkvorming en de inhoud en indeling in onderdelen van het examen. Op basis van eindtermen worden onderwijsprogramma's voor de opleidingen ontwikkeld. Hoe de instellingen de opleidingen organiseren is een zaak van henzelf; het is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf het onderwijs zodanig in te richten dat de deelnemers in staat worden gesteld om het diploma te behalen.

De instellingen zijn vrij in het bepalen van hun onderwijsaanbod. Echter, de instellingen moeten wel kiezen uit een lijst van opleidingen die door de minister voor 1 september wordt gepubliceerd en waaruit blijkt welke opleidingen met ingang van het volgende studiejaar kunnen worden bekostigd.

Beroepspraktijkvorming vindt plaats op basis van een overeenkomst tussen de onderwijsinstelling, de deelnemer en het bedrijf of de organisatie die de praktijkvorming verzorgt. In deze overeenkomst worden de rechten en plichten van de partijen geregeld, de omvang van de periode van de praktijkvorming, de begeleiding en welk deel van de eindtermen tijdens de praktijkvorming door de deelnemer gerealiseerd moet worden en de beoordeling daarvan.

1999, en verder....

In de *Beleidsagenda educatie en beroepsonderwijs, 1995-1999* werd reeds de missie voor de BVE-sector in deze kabinetsperiode geformuleerd; "Regionale opleidingscentra voor beroepsonderwijs en volwasseneneducatie zullen voor jongeren en volwassenen opleidingstrajecten bieden waarmee zij een sterke startpositie op de arbeidsmarkt krijgen, volwaardig kunnen functioneren in een pluriforme samenleving en die een goede basis zijn voor aansluitend (hoger)beroepsonderwijs en scholing" (Beleidsagenda educatie en beroepsonderwijs 1995-1999, pag. 3). In deze missie zijn een aantal doelen en aandachtspunten te onderscheiden:

- **Maatschappelijke waardering voor het beroepsonderwijs:** het beroepsonderwijs biedt kwalificaties voor de arbeidsmarkt, maar ook doorstromingsmogelijkheden naar vervolgonderwijs.
- **Educatie wordt een opstap** naar (beroeps)opleiding en maatschappelijke integratie. (Zie verder de paragraaf over het vavo).
- **Toegankelijkheid** voor alle deelnemers, vanaf 16 jaar, ongeacht hun achtergrond of uitgangspositie
- **Hoogwaardig maatwerk.** De combinatie van diverse vormen van beroepsonderwijs en volwasseneneducatie binnen een ROC biedt vele mogelijkheden voor de inrichting van nieuwe opleidingswegen. In het ROC kan de cursist een opleiding 'op maat' vinden.
- **Beroepspraktijkvorming.** De deelnemer wordt voor een deel in de school opgeleid en voor een deel in de beroepspraktijk. Door de beroepspraktijkvorming heeft de school een directe relatie met het bedrijfsleven en haar omgeving.
- **Erkende leerbedrijven.** De Landelijke Organen Beroepsonderwijs (LOB) dragen zorg voor het verwerven van voldoende beroepspraktijkplaatsen van goede kwaliteit.
- **Nieuwe taken en verantwoordelijkheden van docenten.** De docent begeleidt de cursist bij de maatopleiding.
- **Deelnemers met een diploma de deur uit.** De cursist van het ROC verwachten dat hij of zij in staat gesteld wordt om de school gekwalificeerd te verlaten
- de instelling als onderdeel van de kennisinfrastructuur. Het ROC maakt deel uit van de kennisinfrastructuur van Nederland.
- **De instelling en zijn omgeving.** Door een goede interactie van de ROC met zijn omgeving zal het voor het ROC gemakkelijker zijn om het opleidingsaanbod af te stemmen op de regionale behoeften aan beroepsonderwijs en volwasseneneducatie.

De realisering van de missie wordt ondersteund door een aantal beleidstrajecten. Onderscheiden worden de volgende beleidstrajecten:

- **Structuur en strategie:** de structuur betreft de totstandkoming van een wettelijk kader, de strategie betreft de totstandkoming van een integrale benadering van opleiding, scholing en werkgelegenheid
- **Kwaliteit en vernieuwing:** dit traject betreft de ontwikkeling en implementatie van de landelijke kwalificatiestructuur, de veranderingen in de taak van de docenten en de vernieuwing van onderwijsinhouden en leermiddelen.
- **Verbetering prestaties:** dit traject heeft betrekking op de opdracht de toegang tot het beroepsonderwijs en de educatie zo breed mogelijk te laten zijn, maar ook op het streven het rendement van de instellingen te verhogen.
- **Organisatiepatronen op het regionale vlak:** het gaat hierbij om samenwerking tussen de instelling en andere relevante regionale actoren.
- **Verbetering en versterking van de schoolstructuur:**

De beleidstrajecten betreffen zowel het beroepsonderwijs als de volwasseneneducatie. Opgemerkt moet worden dat er wel door de decentrale sturing van de volwasseneneducatie een verschil is in instrumentatie bij de beleidstrajecten.

Vanaf 1996 is het beleid van de overheid en het BVE-veld gericht geweest op de implementatie van de WEB. In 1999 gaat het BVE-veld verder met het inhoudelijk invullen van de doelstellingen van de WEB en met het streven alle deelnemers naar een beroepskwalificatie te leiden. Van de BVE-sector wordt verwacht dat zij 'onderwijs op maat' verzorgt met als doel een optimale aansluiting tussen het secundair beroepsonderwijs, de arbeidsmarkt en de maatschappij te bewerkstelligen. Het verbeteren van deze aansluiting is een gedeelde zorg van overheid, partijen op de arbeidsmarkt en de instellingen. In 1999 en daarna wordt gestreefd naar het optimaal laten functioneren van het stelsel, dit ondermeer door meer jongeren adequaat voor te bereiden op de arbeidsmarkt en een leven lang leren en werkzoekenden en tweede kansers te scholen voor de toetreding tot de arbeidsmarkt.

Instellingen kiezen zelf vernieuwings thema's die zij neerleggen in een plan van aanpak. Vanaf 1 maart 1998 zijn de plannen van aanpak van de instellingen getoetst.

Onder de WEB hebben de instellingen een ruime mate van autonomie gekregen op bestuurlijk, financieel, organisatorisch en onderwijskundig niveau.

Opvallend zijn de gewijzigde bestuurlijke verhoudingen tussen de rijksoverheid en het onderwijsveld; er is sprake van een zelfregulerend vermogen van instellingen als het gaat om het inrichten van een stelsel van kwaliteitszorg en het beoordelen van de kwaliteit van het onderwijs met betrokkenheid van onafhankelijke deskundigen. Door de grotere autonomie van de instellingen kunnen zij rechtstreeks aangesproken worden op hun functioneren en op de kwaliteit van het onderwijs dat ze bieden.

De toekomstige taak van de overheid beperkt zich naast het controleren van voorschriften voor bijvoorbeeld het onderwijscontract, vooral tot bekostiging en de controle van de besteding van de middelen. In het vervolg zal daarbij meer rekening gehouden worden met de geleverde prestaties, omdat de bekostiging van het beroepsonderwijs in de toekomst hierop wordt gebaseerd.

Enkele aandachtspunten voor nu en in de toekomst lijken :

- het versterken van de ROC's,
- het verder implementeren van de nieuwe verantwoordelijkheden in de verhouding tussen overheid en instellingen,
- het versterken van de nieuwe kwalificatiestructuur,
- verdere implementatie van de externe legitimering ,
- het invoeren van een stelsel van gesystematiseerde informatievoorziening (informatiestatuut)
- de invoering van een meer op prestatie gebaseerd bekostigingssysteem en
- verdere continuering van het innovatiebeleid, waar de informatie- en communicatietechnologie een belangrijk aandeel in heeft

Er zullen voorwaarden moeten worden gerealiseerd waaronder het stelsel optimale prestaties kan leveren. Bovendien zal gestreefd worden om alle deelnemers tot een startkwalificatie te leiden en hen employable op de arbeidsmarkt te maken.

Drie thema's lijken de komende jaren centraal te staan:

- het vergroten van de gekwalificeerde uitstroom, via een beter systeem van in-, door- en uitstroom in het beroepsonderwijs
- verhogen van de kwaliteit
- meer arbeidsmarktgerichtheid en meer samenwerking in de regio

Het samenspel tussen gemeenten, bedrijfsleven en arbeidsvoorziening zullen een effectief en samenhangend jeugdbeleid moeten bevorderen.

3.2 De ontwikkeling van de volwasseneneducatie

Verantwoording: In het Rapport Institutioneel Onderzoek *De draden van de WEB* zijn de volgende deelterreinen behandeld:

- Volwasseneneducatie en niet door de overheid bekostigd onderwijs
- Vormingswerk jeugdigen en vorming werkende jongeren
- Leerlingwezen en Cursorisch beroepsonderwijs
- Educatie en Beroepsonderwijs

Handelingen en contextbeschrijvingen over deze terreinen zijn daarom niet, of zo min mogelijk , opgenomen in dit onderzoek. Het volwasseneneducatie omvatte het vormings- en ontwikkelingswerk, de basiseducatie, maar ook het algemeen voortgezet onderwijs voor volwassenen. Vormingswerk en basiseducatie zijn reeds behandeld in het rapport *De draden van de WEB* . In deze paragraaf zal daarom de nadruk liggen op het voortgezet algemeen volwasseneneducatie, het vavo. Omdat het vavo sinds 1996, onder de WEB, deel uitmaakt van de educatie, zal ook beknopt aandacht geschonken worden aan de educatie als geheel.

Volwasseneneducatie ontstond in de 19^e eeuw, vaak op particulier initiatief. In die tijd ontstond het vormings- en ontwikkelingswerk, vormen van avondonderwijs, schriftelijk onderwijs en leerlingwezen. Overheidsbemoeienis in de zin van wettelijke regelingen kwam pas in de twintigste eeuw van de grond. Pas begin jaren tachtig verschenen er notities, daarna volgde wetgeving om de volwasseneneducatie onderling beter te kunnen afstemmen: dit was de Kaderwet Volwasseneneducatie, ofwel de KVE.

Het avondonderwijs tot 1968

Aan het eind van de negentiende eeuw kwamen de handelsavondscholen tot bloei, rond 1930 werd het eerste avondgymnasium opgericht, evenals de eerste avond-hbs'en. Vlak voor de Tweede Wereldoorlog zagen de avondscholen waar een mulo-opleiding kon worden gevolgd het licht.

De eerste tien jaren na de oorlog beleefde het avondonderwijs een sterke bloeiperiode. Tot 1968 was het avondonderwijs in particuliere handen en werd dan ook particulier gefinancierd. Hoewel de overheid er geen bemoeienis mee had in financieel opzicht, was er wel betrokkenheid, namelijk door het bewaken van de kwaliteit door middel van de staatsexamens. De avondscholen mochten niet zelf examens afnemen maar leidden mensen op voor deelname aan het staatsexamen. De invoering van de Mammoetwet, de WVO, bracht verandering in zowel de financiering als de examenregeling van het avondonderwijs.

Het avondonderwijs rond 1968

In 1968 wordt met de invoering van de Wet op het voortgezet onderwijs, de WVO, de basis gelegd voor het van rijkswege gesubsidieerde avondonderwijs. Het avondonderwijs zelf bestond echter al lang voor die tijd. De Mammoetwet bracht vele veranderingen met zich mee, ook voor het avondonderwijs: de avond-mulo, de avond-hbs en het avond-lyceum werden omgezet in respectievelijk avondopleidingen voor mavo, havo en vwo. De scholen kregen de bevoegdheid om zelf de examens af te nemen en het Rijk ging het avondonderwijs financieren. Doel van het avondonderwijs was dat de deelnemers, veelal met een baan, in de avonden een diploma zouden behalen van een algemeen voortgezet onderwijs -opleiding. Het ging hier dus om mensen voor wie het avondonderwijs een tweede kans was op zo'n diploma. De deelnemers die een mavo-,havo- of vwo-opleiding volgden moesten een volledig vakkenpakket volgen om uiteindelijk deel te kunnen nemen aan het examen.

Periode 1968-1983; groei en veranderingen

De eerste deelnemers van de nieuwe gesubsidieerde avondscholen waren overwegend mannen die een vwo-opleiding volgden met de bedoeling een diploma te behalen gericht op doorstroming naar het hbo of het universitaire onderwijs danwel om de maatschappelijke carrière op het werk te verbeteren. Al snel nam echter het aandeel van de vrouwelijke deelnemers toe. Het dag/avondonderwijs kende tot 1983 een snelle groei, daarna ging het aantal deelnemers weer dalen.

Het aantal deelnemers aan het (dag)avondonderwijs groeide van 6500 in 1968 naar 115.000 in 1983.

Oorzaken voor de groei waren onder andere:

- een expansieve groei aan vrouwelijke deelnemers door onder meer de moeder-mavo en de kans om overdag te studeren (dag/avondonderwijs) ,
- nieuwe deelnemers doordat het studeren per afzonderlijk vak nieuwe mogelijkheden bood,
- een gunstig maatschappelijk klimaat voor de ontwikkeling van brede algemene vorming in de eerste helft van deze periode.

De groeiende betrokkenheid van de overheid symboliseerde zich eerst door drie grote adviescommissies over de Open School , Plaatselijke Educatieve Netwerken en Educatief Verlof, later kwam er ook een

projectenbeleid volwasseneneducatie en ging de overheid nadenken over centrale wetgeving. Er waren in deze periode meerdere veranderingen merkbaar. Enkele voorbeelden: in 1973 werden de handelsavondscholen opgeheven en ondergebracht in het nieuwe avondonderwijs. In Middelmeer werd in 1975 de aanzet gegeven tot wat later algemeen bekend zou worden als de moeder-mavo. Het motief hierbij was emancipatorisch; het was een tweede kans onderwijs omdat veel 'na-oorlogse' vrouwen traditioneel en snel het moederschap instapten of geen opleidingskansen hadden gekregen in de snelgroeiende, na-oorlogse economie. Rond die tijd vond ook de omslag plaats van overwegend mannelijke deelnemers aan de verschillende vormen van algemeen voortgezet onderwijs naar overwegend deelname van vrouwelijke deelnemers; dit was te danken aan een inhaalbeweging door vrouwen, met name op mavo en havo niveau, sinds de invoering van de Mammoetwet. In 1976 kreeg het avondonderwijs er een dagvariant bij waardoor het mogelijk werd om mavo/havo/vwo of meao overdag te volgen; het zogenaamde dag/avondonderwijs. In 1983 volgden meer leerlingen vavo-onderwijs overdag dan 's avonds.

Tot 1972 moest een volledig examenpakket worden gevolgd. De deelnemers hadden tot doel om via een tweede kans toch een diploma algemeen voortgezet onderwijs te behalen. In 1972 werd het voor het mavo mogelijk om cursorisch onderwijs aan te bieden, door bijvoorbeeld drie vakken aan te bieden in plaats van het volledige examenpakket. In 1973 verscheen het *Besluit avond-meao*, dat de handelsavondscholen omvormde tot avond-mavo en avond-meao.

In 1978 werd voor het gehele dag/avondonderwijs het cursorisch onderwijs ingevoerd; men kon daarmee voor afzonderlijke vakken certificaten of deel-diploma's behalen. Ook de leeftijdsgrens voor deelname aan dit onderwijs werd verlaagd. Er kwam verandering in de doelgroep van het vavo: jongeren en mensen die niet uit waren op een volledig diploma konden nu ook bij het vavo terecht.

In de jaren 1980-1982, periode van economische regressie, werden de eigen bijdragen van de deelnemers fors verhoogd; dit leidde met name in het mavo tot een afnemende groei.

Er kwam een aantal ontwikkelingsprojecten volwasseneneducatie van de grond, in deze projecten werkten verschillende disciplines samen om volwassenen met weinig educatieve bagage alsnog enig onderwijs te bieden. De functie van het vavo werd daardoor breder: zeer laag opgeleide deelnemers en beroepskwalificerende trajecten deden hun intrede binnen het vavo.

Periode 1983-1993; krimp en veranderingen

In 1968 had het avondonderwijs slechts één functie: werkenden de kans te bieden alsnog een diploma te behalen dat toegang gaf tot het hoger onderwijs of dienstig was voor de maatschappelijke carrière. In de loop der tijd heeft het dag/avondonderwijs er verschillende functies bijgekregen.

In de periode 1968-1993 vonden er verschillende veranderingen plaats: voor het eerst sinds de Mammoetwet kromp het dag/avondonderwijs, er was een accentverlegging van tweede kans op een diploma naar tweedeweg functie voor jongeren die alsnog hun diploma wilden behalen in het dag/avondonderwijs, verder kan men de opkomst van beroepsgerichte trajecten en Nederlands als tweede taal voor allochtonen, gunstige maatschappelijke oriëntatie voor opleidingen gericht op beroep en arbeidsparticipatie vermelden. Het streven naar decentralisatie, deregulering en regionalisering werden de codewoorden voor deze periode.

In deze periode kwam een eind aan de stijgende trend van het aantal vrouwelijke deelnemers en de deelnemersaantallen binnen het mavo. Een van de redenen daarvan was dat er aan de eerdere inhaalvraag voldaan was en dat er minder behoefte bestond aan mavo-opleidingen. In deze periode was het avondonderwijs geworden tot een voorziening voor mensen die een of twee vakken kozen en daarvoor een deexamen aflegden. Het dagonderwijs was vooral nog bestemd voor mensen die een mavo-havo of vwo diploma wilden halen.

In deze periode nam ook het aantal jongeren toe dat er niet in slaagde in de initiële traject een mavo-havo of vwo diploma te behalen en het via het dag/avondonderwijs alsnog probeerden te bemachtigen. Het ging hierbij om gezakte leerlingen die het laatste schooljaar moesten overdoen, jongeren die hun reguliere laatste schooljaar in het dag/avondonderwijs wilden doorbrengen en jongeren met een diploma die zich wilden herprofilen door middel van het behalen van een hoger diploma of het opwaarderen van hun eindexamenpakket. Er was nu dus sprake van een nieuwe groep deelnemers, voor wie deelname aan een vavo-opleiding een tweede weg was naar het diploma. Deze leerlingen kozen dus na het algemeen voortgezet onderwijs in de initiële fase voor een traject overdag in het vavo. Daarbij kozen ze vaak voor een 'versnelde opleiding' met een sterk verkorte leerweg van meestal een jaar. Deze leerweg leidde ofwel naar een diploma, of bestond uit enkele vakken om het eindexamenpakket te verbeteren of te completeren.

In deze periode raakte het dag/avondonderwijs sterker betrokken bij beroepsgerichte opleidingstrajecten. Sinds de jaren tachtig bood het dag/avondonderwijs ook onderdak aan werkzoekenden die in het kader van een beroepsgerichte opleidingstraject georiënteerd en geschakeld moesten worden, het vavo kreeg hierin een steeds prominentere rol. Het zwaartepunt kwam daarbij te liggen op economisch-administratieve opleidingen.

Verder werd het dag/avondonderwijs in de tweede helft van de jaren tachtig en begin jaren negentig in toenemende mate betrokken bij het verzorgen van Nederlands aan anderstaligen; het ging hierbij om hoger opgeleide immigranten die bij het leren van de Nederlandse taal niet terecht konden bij de Basiseducatie. Voor hen bood het vavo cursussen Nederlands als tweede taal (NT2) aan.

Periode 1993-1996: decentralisatie en ROC's

In deze periode was het vavo wederom onderhevig aan verschillende ontwikkelingen.

Zo was er een veranderende rolverdeling te zien op het gebied van overheidsbemoediging; de overheid heeft vanaf 1993 wat betreft het vavo een aantal taken over naar de gemeente overgeheveld. Dit houdt in dat de rijksoverheid de voorschriften en spelregels formuleert, daarna is de gemeente, volgens de Kaderwet Volwasseneneducatie, sinds 1993 verantwoordelijk voor de financiering en planning van de activiteiten. Verder verplichtte de vavo-wet, Stb. 1992/336, vavo-instellingen door scherpe opheffingsnormen tot schaalvergroting en fusie. De wet van 27-05-1992, Stb. 336, gaf het dag/avondonderwijs een extra functie, oriëntatie en schakeling. Tegelijkertijd zijn bij deze wet opleidingen in het kader van het (deeltijd)-meao ondergebracht bij het beroepsonderwijs.

Eind 1991 publiceerde de minister van Onderwijs zijn Hoofdlijnennotitie waarin het perspectief van ROC-vorming werd geschetst. Het ging hierbij om de *Hoofdlijnennotitie ROC's, een notitie over de vorming van regionale opleidingscentra, Zoetermeer, november 1991*. Hierin werden ROC's gedefinieerd als opleidingsinstituten waarvan tenminste het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), het beroepsbegeleidend onderwijs (bbo), de schoolcomponent van het leerlingwezen (cursorisch beroepsonderwijs) het vavo en de basiseducatie deeluitmaakten. Als gevolg van de vavo-wet en de ROC-vorming daalde het aantal scholen. Er zijn grote vavo-instellingen ontstaan, meestal als onderdeel van een breder samenwerkingsverband. Het meest kwam samenwerking met middelbaar beroepsonderwijs mbo/cursorisch beroepsonderwijs voor. Bij de totstandkoming van de KVE en vavo-wet is reeds aangekondigd dat er één nieuwe wet zou komen voor beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie; de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). Onder de WEB is ROC-vorming verplicht; voor het vavo betekende dit dat er geen categorale vavo-scholen of afwijkende samenwerkingsverbanden, tenzij bij hoge uitzondering, zouden worden bekostigd. In deze periode waren verschillende tendensen zichtbaar met betrekking tot het vavo: er was een vermindering gaande van de klassieke vavo-taken, er ontstond een verdere groei van nieuwe functies en er waren op onderwijskundig gebied nieuwe ontwikkelingen gaande. Al deze tendensen hebben baat gehad bij het bredere verband van een ROC.

In de vorige paragraaf, over het middelbaar beroepsonderwijs, is reeds aandacht besteed aan de *Beleidsagenda Educatie en Beroepsonderwijs, 1995-1999*. Hierin staat in een van de doelen dat educatie een opstap naar (beroeps)opleiding en maatschappelijke integratie moest worden. De gemeenten hebben hierin een grote rol. In overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn mogelijkheden verkend om instellingen te betrekken bij de uitwerking van de beleidstrajecten die zowel het beroepsonderwijs als de volwasseneneducatie betreffen.

Periode 1996-heden, onder de WEB

Op 1 januari 1996 is de Wet educatie en beroepsonderwijs in werking getreden. Deze wet brengt meer samenhang in alle tot dan toe bestaande vormen van volwasseneneducatie en beroepsonderwijs. Alle vroegere vormen van educatie en beroepsonderwijs zijn daarmee verdwenen, of in een nieuwe versie of andere naam voortgezet.

De WEB is gefaseerd ingevoerd tussen 1 januari 1996 en 1 januari 1998. Laatste stap was de voltooiing van de vorming van Regionale Opleidingen Centra (ROC's). Deze ROC's bieden het complete scala van opleidingen uit de educatie en het beroepsonderwijs. In de WEB staan de landelijke kwalificatiestructuren voor educatie en beroepsonderwijs centraal.

Een kwalificatiestructuur is een geordend geheel van kwalificaties en deelkwalificaties met bijbehorende diploma's en certificaten. Ook particuliere instellingen kunnen in de landelijke kwalificatiestructuur participeren. Zij kunnen echter niet rekenen op bekostiging door de overheid.

Doelstellingen WEB:

- Kwaliteitsverbetering van het onderwijs. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren. Beroepsonderwijs krijgt een heldere kwalificatiestructuur met een samenhangend onderwijsmodel en veel aandacht voor beroepspraktijkvorming. Educatie krijgt een eigen kwalificatiestructuur met betere mogelijkheden om door te stromen naar het beroepsonderwijs.
- Iedere burger de mogelijkheid bieden om een minimum-startkwalificatie te behalen.
- Aandacht voor specifieke doelgroepen met onderwijsachterstanden (speciale leerroutes)

Bovendien wordt de deelnemer centraal gesteld. De instellingen moeten maatwerk leveren. Opleidingen uit educatie en beroepsonderwijs moeten verder beter op elkaar aansluiten.

Het vavo maakt, naast de de basiseducatie, deel uit van de educatie. Artikel 1.2.1, lid 1, van de WEB geeft de doelstelling van educatie weer: 'educatie is gericht op de bevordering van de persoonlijke ontplooiing ten dienste van het maatschappelijk functioneren van volwassenen door de ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen op een wijze die aansluit bij hun behoeften, mogelijkheden en ervaringen almede bij maatschappelijke behoeften. Waar mogelijk sluit de educatie aan op het ingangsniveau van het beroepsonderwijs. Educatie omvat niet activiteiten op het niveau van het hoger onderwijs'.

Educatie heeft een eigen structuur: in 1997 is de nieuwe kwalificatiestructuur voor de educatie gestart met vier typen opleidingen. De kwalificatiestructuur educatie (KSE) heeft zes niveau's, van basisvaardigheden tot en met voortgezet onderwijs. Voor Nederlands als tweede taal zijn er vijf kwalificatieniveau's.

De vier typen opleidingen zijn:

- vavo (voortgezet algemeen volwassenenonderwijs), betreffende het mavo, havo en vwo
- opleidingen gericht op breed maatschappelijk functioneren (de basiseducatie)
- Nederlands als tweede taal
- Opleidingen gericht op sociale redzaamheid

Bij educatie gaat het niet om kwalificaties voor een bepaald beroep, maar is gericht op een goede aansluiting op het beroeps- en voortgezet onderwijs.

De regelingen voor het vavo, waarmee de deelnemers een (deel)diploma mavo, havo of vwo kunnen halen zijn gelijk aan die in de WVO.

Educatie kent de volgende niveau's:

KSE 6	Voortgezet niveau
KSE 5	Start 2 niveau
KSE 4	Start 1 niveau
KSE 3	Basisniveau
KSE 2	Drempelniveau
KSE 1	Redzaamheidsniveau

De niveau's 1, 2 en 3 omvatten de vroegere basiseducatie. De niveau's 4, 5 en 6 leiden op voor het vavo en komen overeen met respectievelijk het mavo-, havo- en vwo-diploma.

Het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling stelt voor elke door de instelling verzorgde opleiding een onderwijs- en examenregeling vast, een document waarin de belangrijkste elementen van het onderwijs zijn opgenomen. Dit geldt echter niet voor het vavo; vavo-opleidingen omvatten de vakken, genoemd in de WVO, met uitzondering van de vakken lichamelijke opvoeding en culturele en kunstzinnige vorming. Over onderwijsmethoden is in de WEB niets vastgelegd. Het is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf het onderwijs zo in te richten en aan te bieden dat de deelnemers in staat worden gesteld om de opleiding met succes af te ronden.

Voor de educatie zijn eindtermen opgesteld. De niveau-omschrijvingen voor het vavo komen overeen met de examenprogramma's mavo, havo en vwo. Deze examenprogramma's worden jaarlijks vastgesteld. Bij AmvB worden voorschriften vastgesteld voor de examens, de examenprogramma's en de verdeling daarvan in onderdelen van de vavo-opleidingen.

1999, en verder...

Vanaf 1997 is de bekostiging van de educatie verder gedecentraliseerd naar de gemeenten. De gemeenten krijgen nu middelen om contracten met de ROC's af te sluiten voor een op de lokale behoefte afgestemd educatieaanbod. Daarnaast kent de minister jaarlijks aan de gemeente middelen toe ten behoeve van educatie voor de inburgering van nieuwkomers.

Het is dan ook de gemeente die prioriteiten in het aanbod van educatie stelt, een goede communicatie tussen ROC's en gemeenten is daarbij van groot belang. Prioriteitstelling door de gemeente, door bijvoorbeeld een groter accent te leggen op doegroepenbeleid en doorstroming naar beroepsopleidingen, kan veranderingen in het functieprofiel van het vavo met zich mee brengen. Zo is de verwachting dat het vavo meer en meer van karakter zal veranderen: er zullen meer allochtonen aan het vavo-onderwijs deelnemen, het onderwijs zal meer gericht zijn op doorstroming naar beroepsopleidingen, er zullen meer maat-werk opleidingen aangeboden worden. Uit onderwijskundig oogpunt verandert het vavo sterk door de recente ontwikkelingen binnen het voortgezet onderwijs, zoals de invoering van profielen in de tweede fase havo en vwo en de theoretische leerweg in het vmbo (zie ook *Mammoetsporen, deel*).

Hoofdstuk 4, Geschiedenis van het ministerie van Onderwijs, 1945-1999

Periode 1945-1968

Reeds gedurende de Tweede Wereldoorlog waren de constructieve elementen in het onderwijsbeleid toegenomen ten opzichte van de distributieve. Het departement was niet langer een administratiekantoor waar geld aan de verschillende onderwijsinstellingen uitgekeerd werd op basis van wettelijke voorschriften. Naast financiële en juridische overwegingen gingen onderwijskundige en sociaal-pedagogische aspecten deel uitmaken van het beleid. Na de Tweede Wereldoorlog vond er een reorganisatie op het departement plaats om de maatschappelijke ontwikkelingen beter het hoofd te kunnen bieden. De reorganisatie werd op 6 februari 1946 formeel afgerond. Afdelingen werden gegroepeerd in Directoraten-Generaal (DG's). Onderscheiden werden DG Onderwijs, DG voor de wetenschappen, DG voor de Kunsten en Buitenlandse Betrekkingen en DG voor de Volksontwikkeling.

De werkzaamheden van de onderwijsafdelingen stonden vooral in het teken van 'herstel en vernieuwing'. Herstel was een prioriteit; er was immers door de Tweede Wereldoorlog een groot tekort aan scholen, lokalen, leermiddelen en leraren ontstaan.

Na 1963 vergde de invoering van de WVO, de Mammoetwet, aanpassing van de departementale organisatie. Tot dan toe was de onderwijssector een getrouwe afspiegeling van de het onderwijsveld geweest, door de invoering van de WVO kwam daar verandering in en daardoor moest ook de organisatie van het departement aangepast worden. Er werden Directoraten-Generaal gevormd, zoals het DG Onderwijs. Hieronder vielen de hoofdafdelingen LO (lager onderwijs), VHMO (voorbereidend hoger en middelbaar onderwijs) en NO (nijverheidsonderwijs). De andere DG's waren die van Kunsten en Wetenschappen en die van Vorming buiten Schoolverband.

Door onder andere de uitbreiding van het onderwijs en de gestegen omvang van het ambtelijk apparaat kwam er een grotere behoefte aan efficiency. Na 1968 kregen de directies dan ook horizontale, specialistische afdelingen zoals de afdelingen bouw-, financiële en personeelszaken.

Door de invoering van de WVO en al het overleg dat daarmee gepaard ging, gingen de voorheen betrekkelijk onafhankelijk van elkaar opererende afdelingen die zich met het voortgezet onderwijs bezighielden, zich meer op elkaar afstemmen.

Periode 1969-1984

Volgens de minister van Onderwijs Veringa (1967 tot 1971) vertoonde het onderwijsbeleid grote manco's. Hij zag als oorzaak daarvoor in het verleden gekozen uitgangspunten voor het beleid, die volgens hem achteraf onjuist bleken te zijn. Het accent was teveel op de uitvoering gericht geweest, bovendien waren verantwoordelijkheden en beslisprocedures niet altijd even duidelijk. Verder was de onderwijsorganisatie te ondoorzichtig voor het veld, wat de communicatie bemoeilijkte.

In de jaren zeventig besloot men tot het nemen van maatregelen; versterking van de top, reorganisatie en vereenvoudiging van procedures en voorschriften. Verder was er behoefte aan een strengere scheiding tussen beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering.

Onder het bewind van minister van Kemenade steeg de werkdruk sterk door de vele nota's die het licht zagen en innovatiecommissies die ingesteld werden. Het apparaat moest geschikt gemaakt worden om de beleidsvoorbereidende en onderwijsvernieuwend taken uit te kunnen voeren. Het bureau McKinsey werd benaderd om een onderzoek te doen naar de reorganisatie van het DG Onderwijs inclusief de Inspectie. McKinsey kwam met de volgende diagnose: het departement schonk te weinig aandacht aan belangrijke beleidsaspecten. De directies hielden zich onvoldoende bezig met beleidstaken terwijl de top van het Directoraat-Generaal te weinig gericht was op de onderwijsvernieuwing.

Vanaf 1975 werd begonnen met de invoering van de organisatiewijzigingen, pas begin jaren tachtig was de reorganisatie afgerond.

Het onderwijsveld werd verdeeld over drie Directoraten-Generaal: Basisonderwijs (DGBO), Voortgezet Onderwijs (DGVO) en Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (DGHW). Daarnaast kwam een vierde Directoraat-Generaal met een coördinerende functie, de diensten Onderwijs en Inspectie. Deze laatstgenoemde diensten stonden voor drie soorten van activiteiten, die voor elke sector van onderwijs verricht moesten worden en daarom een gecoördineerde aanpak vereisten. Het ging hierbij om scholing en nascholing van alle onderwijsgeevenden, de arbeidsvoorwaarden voor alle onderwijsgeevenden en de verzorgingsstructuur van het onderwijs. Plaatsing van de Inspectie binnen dit directoraat-generaal was nieuw.

Zo'n tien jaar na de McKinseyreorganisatie werden de nadelen ervan steeds duidelijker. Als belangrijkste bezwaar gold het 'sektarisme'. Onder andere werd dit veroorzaakt door de toename van het aantal directies en de instelling van het DG Scholen en Inspectie, waardoor de coördinatiestructuur ondoorzichtig was geworden. Tevens werd de sterke scheiding en onvoldoende wisselwerking tussen beleidsontwikkeling en

het dagelijkse beleid en beheer als een probleem ervaren. Een te sterke verkokering was hierdoor opgetreden.

Periode 1985-heden

De miljoenennota van 1991 kondigde de operatie 'grote efficiency' aan. De effectiviteit en de efficiency alsmede een bezinning op de inhoud van het beleid in relatie tot de maatschappelijke ontwikkelingen en problemen diende centraal te staan. Men richtte zich op de vraag wat de kerntaken van de overheid zouden moeten zijn. Beleidszaken zouden worden ondergebracht in overzichtelijke eenheden: beleidsdirecties die dagelijks te maken zouden hebben met de ministeriële leiding. Uitvoerende taken werden afgestoten.

De jaren negentig liidden een nieuwe periode binnen het departement in: overleg en dialoog met het onderwijsveld gaan een belangrijke plaats innemen. De opvattingen over de sturende rol van het ministerie veranderden, wat tot gevolg had dat het ministerie in 1992 op fundamentele wijze gereorganiseerd werd. Doordat maatschappelijke, maar ook onderwijskundige vraagstukken door de beleidssectoren heenlopen was deze reorganisatie noodzakelijk; sinds 1992 wordt het ministerie niet langer geleid door afzonderlijke DG's maar door een Bestuursraad die voor de ambtelijke besturing van het departement als geheel verantwoordelijk is. Het beleid wordt nu integraal ontwikkeld.

Belangrijke veranderingen naar aanleiding van deze reorganisatie zijn:

- scheiding van beleid en uitvoering. De verantwoordelijkheid voor de overdrachtsuitgaven en de bekostiging kwamen in handen van de Informatiseringsbank en de Centrale Financiën Instellingen
- instelling van een Bestuursraad
- opheffing DG's

De organisatiestructuur sinds 1992 ziet er als volgt uit:

- De **Bewindspersonen** vormen de politieke leiding en geven sturing aan het ministerie.
- De **Bestuursraad** staat aan de top van de ambtelijke organisatie.
Taken:
  - adviseren van de politieke leiding
  - leiding geven aan beleidsvernieuwing, implementatie, toepassing en toezicht
  - het reguleren van het ambtelijk verkeer met de politieke top
- De **Stafdirectie Bestuur en Beleid** ondersteunt de politieke en ambtelijke leiding, organiseert de besluitvorming en heeft daarbij internationale en strategische taken
- De **Velddirecties** (zes in totaal) ontwikkelen het onderwijsbeleid.
Taken:
  - het voorbereiden van het beleid
  - het dragen van begrotingsverantwoordelijkheid voor hun sector
  - het zorgdragen voor de implementatie van het beleid
  - het organiseren van de evaluatie
- De **Aspectdirecties** dragen zorg voor zaken die alle velddirecties betreffen, zoals Studiefinanciering, Wetgeving en Juridische Zaken en dergelijke.
- De **Ondersteunende directies** hebben te maken met zowel de velddirecties als met de aspectdirecties (bijvoorbeeld Personeelszaken)
- De **zelfstandige organisaties** zoals Centrale Financiën Instellingen (CFI) en de Informatie Beheer Groep (IBG)
- De **Inspectie** houdt toezicht op het onderwijs, op basis van de Grondwet, en is verantwoording verschuldigd aan de minister

Sinds 1994 is 'Cultuur' weer toegevoegd aan het ministerie, dat nu het ministerie van OC en W heet.

Hoofdstuk 5, Actoren

In dit hoofdstuk zal een beknopt overzicht gegeven worden van enkele belangrijke actoren op het gebied van het mbo en het vavo.

Minister van Onderwijs (Cultuur en Wetenschappen): bestuurt het onderwijs door middel van wet- en regelgeving met inachtneming van de bepalingen in de Grondwet.

De voornaamste taken van het Rijk op het gebied van het onderwijs zijn:

- zorg dragen voor openbaar onderwijs
- waarborgen van de vrijheden van stichting, richting en inrichting van het bijzonder onderwijs
- zorg dragen voor de structurering
- zorg dragen voor de bekostiging naar gelijke maatstaf
- zorg dragen voor het toezicht op het onderwijs (zie ook Inspectie van het Onderwijs)
- zorg dragen voor examineren en studiefinanciering
- het bevorderen van innovatie van het onderwijs

Onderwijsbeleid is mogelijk door kwalitatieve en kwantitatieve eisen te stellen aan het onderwijsproces in de scholen en instellingen of aan de resultaten ervan, door regelingen te treffen voor het toedelen van financiële en andere middelen en door het stellen van voorwaarden waaraan scholen moeten voldoen.

Het Rijk beslist onder meer over:

- welke schooltypen er kunnen bestaan
- de cursusduur van elk der schooltypen
- voor sommige schooltypen:
  - de vakken die moeten worden onderwezen
  - het minimum en maximum aantal lessen per schooltype
  - het minimum en maximum aantal lessen per week
  - de duur van de lessen
- de wijze waarop het examineren van de leerlingen geschiedt
- de eisen van bekwaamheid van het onderwijzend personeel
- het salaris en de hoofdzaken van de rechtspositie van de onderwijsgeevenden
- de stichtings- en de opheffingsnormen
- de bedragen die aan schoolgebouwen en onderwijsvoorzieningen kunnen worden besteed

Onder de verantwoordelijkheid van de minister heeft de **veldirectie BVE** de zorg voor het onderwijsgebied beroepsonderwijs en educatie en onderhoudt contacten met de instellingen binnen dat gebied.

De **aspectdirectie** heeft een beleidsontwikkelende functie voor een deel van het beleidsterrein (bijvoorbeeld arbeidsvoorwaarden).

- **Inspectie van het onderwijs:** onder de verantwoordelijkheid van de minister toezicht houden op het onderwijs.

Taken:

- toezicht houden op de naleving van de wettelijke voorschriften
- het bekend blijven met de toestand van het beroepsonderwijs en de educatie, onder meer door het bezoeken van instellingen
- het bevorderen van de ontwikkeling van het beroepsonderwijs en educatie door overleg met het bevoegd gezag, het personeel van de instellingen en de besturen van gemeente en provincie
- het doen van voorstellen aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen die zij in het belang van het beroepsonderwijs en de educatie nodig acht

- **De gemeente:** is het plaatselijk bestuur voor het gehele onderwijs, openbaar en bijzonder, tevens bevoegd gezag voor het openbaar onderwijs.
Taken: o.a. bekostiging, coördinatie van de huisvesting
- **Het bevoegd gezag:** de instantie die de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor de school, ofwel het schoolbestuur.
Dit is voor een openbare school **het college van Burgemeester en Wethouders**, voor zover de gemeenteraad niet anders bepaalt. Wanneer de school van meer gemeenten uitgaat, wordt in een gemeenschappelijke regeling het bevoegd orgaan aangewezen. Een bijzondere school wordt in stand gehouden door een **natuurlijk persoon of een privaatrechtelijk persoon met volledige rechtsbevoegdheid**, die volgens de statuten of reglementen het doel heeft onderwijs te geven zonder winstoogmerk.
Voor **rijkscholen** was de minister van Onderwijs het bevoegd gezag.
- **de vakministers:** de minister van Onderwijs werkt nauw samen met
  - de **minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij** voor het landbouwonderwijs²
  - de **minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid** voor het scholings- en arbeidsmarktbeleid en het emancipatiebeleid
  - de **minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport** voor het welzijnsbeleid van specifieke groepen
  - de **minister van Economische Zaken** voor het technologiebeleid
  - de **minister van Buitenlandse Zaken** voor de internationale samenwerking
  - de **minister Justitie** voor het toetsen van de wettelijke regelingen³ en het bewaken van het juridische gehalte van de regelingen
- **Informatie Beheer Groep (IBG)**, een zelfstandig bestuursorgaan ingesteld bij de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank, Wet van 15-12-1993, Stb. 714. Op 01-01-1994 is de wet in werking getreden. Voorganger: de Informatiseringsbank een dienstonderdeel van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. De taak van het IBG bestaat in het algemeen uit het uitvoeren van wet- en regelgeving op het gebied van studiefinanciering en op andere beleidsterreinen waarop het ministerie van OCenW zich begeeft, zoals bijvoorbeeld de examens. Deze taak wordt verricht door de Produktgroep Examen diensten.
Taken van de IBG:
De Informatie Beheer Groep is belast met de uitvoering van:
  - o.a. de Wet op de studiefinanciering, het Besluit studiefinanciering, de Wet tegemoetkoming studiekosten, het Besluit tegemoetkoming studiekosten, de Les- en cursusgeldwet, het Uitvoeringsbesluit les- en cursusgeldwet, het Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel, hoofdstuk II van de Tijdelijke regeling WWV-vervangende uitkering, het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o., het Examenbesluit m.b.o., het Eindexamenbesluit m.h.n.o., het Besluit dagscholen v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o., het Interimbesluit m.t.o., het Eindexamenbesluit dagscholen m.e.a.o., het Eindexamenbesluit m.m.o., de Wet van 25 december 1878, houdende regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekers-bediende (Stb. 1878, 222), het Besluit van 12 februari 1879,

---

² Aan het landbouwonderwijs is PIVOT-rapport nummer 26 gewijd.

³ Ingevolge een instructie van de Secretaris-Generaal, voert ook Cfi een uitvoeringstoets op de wettelijke regelingen uit.

tot regeling der examens als arts, tandmeester, apotheker, vroedvrouw en apothekersbediende (Stb. 1879,36), het Besluit staatsexamens v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o. 1978, het Besluit staatsexamens m.e.a.o., het Staatsexamenbesluit SPD bedrijfsadministratie, het Besluit van 18 maart 1972 houdende staatsexamen diploma's handvaardigheid (Stb. 1972,155), het Besluit van 16 september 1949 houdende instelling van examens ter verkrijging van een getuigschrift van tolk-vertaler (Stb. 1949, J428), het Besluit van 5 mei 1958 tot instelling van een Staatsdiploma voor leraar in het machineschrijven en tot regeling van het examen ter verkrijging van dat diploma (Stb. 1958, 229), het Besluit van 4 augustus 1955 tot instelling van een Staatsdiploma voor leraar in de stenografie en tot regeling van het examen ter verkrijging van dat diploma (Stb. 1955, 366), het Besluit examenprogramma's middelbare akten wiskunde (Stb. 1958, 9), het Besluit examenprogramma middelbare akte plant- en dierkunde (Stb. 1958, 271), het Besluit examenprogramma middelbare akte lichamelijke oefening (Stb. 1958, 472), het Besluit examenprogramma's middelbare akten tekenen (Stb.1958, 8), het Besluit van 10 mei 1938, houdende vaststelling van een reglement en een programma voor het examen, bedoeld in artikel 77bis der middelbaar-onderwijswet (Stb. 1938, 391), het Besluit Nederlands als tweede taal, en het Rijkswachtgeldbesluit 1959 voor zover het personeel werkzaam in het onderwijs, met uitzondering van het personeel in het wetenschappelijk onderwijs en het personeel werkzaam bij een academisch ziekenhuis, betreft;

- de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot het Centraal register inschrijving hoger onderwijs, het Centraal register opleidingen hoger onderwijs en de beperking van inschrijving op grond van de beschikbare onderwijscapaciteit of de behoefte van de arbeidsmarkt;
- andere bij de wet opgedragen taken.

De Informatie Beheer Groep kan met toestemming van de minister van Onderwijs andere taken uitvoeren, dan die welke rechtstreeks voortvloeien uit de in het eerste lid van de wet genoemde, mits deze taken:

- a. liggen op het terrein van de uitvoering van bestuurlijke taken en nauw verband houden met de in het eerste lid van de wet genoemde taken van de Informatie Beheer Groep;
- b. toepassingen met zich brengen van produktiemiddelen, die de Informatie Beheer Groep voor de vervulling van haar in het eerste lid genoemde taken, voorhanden heeft;
- c. niet leiden tot concurrentievervalsing ten opzichte van private aanbieders van vergelijkbare diensten, en
- d. tegen kostendekkende tarieven worden verricht.

Adviescommissies, overlegorganen en beroepsraden:

- **Onderwijsraad:** een permanent adviesorgaan met betrekking tot de uitvoering van het landelijk beleid, ingesteld bij wet van 21-02-1919, Stb 49.
Taken:
  - het gevraagd en ongevraagd adviseren van de minister
  - finaal advies geven in het geval van regelgeving
  - toezien op de handhaving van de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs, de samenhang in het onderwijsbeleid en regelgeving, en op de handhaving van de vrijheid van onderwijs
  - het fungeren als beroepsinstantie bij geschillen tussen een school en de inspectie

De adviesverplichting is voor een groot deel vervallen bij de wet van 10-07-1995, Stb. 355.

Op 15 mei 1997 kwam er een nieuwe wet op de Onderwijsraad (Stb. 1997, 220). Deze wet trad met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 1997. De voormalige Onderwijsraad werd opgeheven, een nieuwe raad werd ingesteld. De raad kreeg bij deze wet een andere samenstelling en de taken veranderden.

De nieuwe Onderwijsraad heeft de volgende taken:

- de regering en de beide kamers der Staten-Generaal te adviseren over hoofdlijnen van het beleid en de wetgeving op het terrein van het onderwijs
- het desgevraagd adviseren van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over de toepassing van wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen op het terrein van het onderwijs
- het adviseren van de gemeentebesturen, in bij de wet genoemde gevallen, over aangelegenheden die het gemeentelijk onderwijsbeleid betreffen

- **CEVO** (Centrale examencommissie vaststelling opgaven), ingesteld bij beschikking op 14-04-1981, Stcrt. 1981, 82. Kenmerk beschikking: DI/VG/EO-29108. Bij de instelling van de CEVO werden met ingang van 01-08-1981 opgeheven:

- de Commissie belast met het vaststellen van de opgaven voor de schriftelijke examens vwo-havo-mavo, ingesteld bij beschikking van 25-06-1970 en
- de Centrale Examencommissie lbo ter vaststelling van de opgaven en de beoordelingsnormen, ingesteld bij beschikking van 27 juni 1979.

De meest actuele instellingsbeschikking van een CEVO 'nieuwe stijl' dateert van 09-07-1998, kenmerk VO/BOB/98/28927. Taken, onder de verantwoordelijkheid van de minister van Onderwijs:

- het vaststellen en bekendmaken van de dagen en uren waarop de centrale examens in de verschillende tijdvakken aanvangen en waarop de toetsen van het centraal examen worden afgenomen
- het vaststellen en bekendmaken van regels over de hulpmiddelen die door de kandidaat gebruikt mogen worden bij het afleggen van de centrale examens
- het vaststellen van de toetsen, alsmede van de beoordelingsvoorschriften voor de toetsen en regels voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale examens
- het gevolg geven aan verzoeken van de inspectie van het voortgezet onderwijs als bedoeld in art. 43, lid 2, van het *Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo*
- het verstrekken aan de inspectie van alle gegevens met betrekking tot de centrale examens, waarover deze ambtshalve moet kunnen beschikken, voor zover zulks verband houdt met de taak van de CEVO
- het coördineren van de werkzaamheden die nodig zijn voor de productie van de toetsen en de beoordelingsvoorschriften, alsmede van de werkzaamheden op landelijk niveau voor de afname van de toetsen
- het verzamelen of doen verzamelen van gegevens over de examens ten behoeve van het systematisch analyseren van de resultaten, voor zover zulks verband houdt met de taak van de CEVO
- het adviseren over eindexamenprogramma's om na te gaan of de omschrijving van de examenstof voldoende aanknopingspunten bevat voor het maken van toetsen
- het op verzoek van de minister van Onderwijs ontwikkelen of doen ontwikkelen van syllabi waarin de CEVO aanvullende informatie over de examenstof van de centrale examens afneemt

- de minister van Onderwijs bijstaan bij de jaarlijkse opdracht aan de Informatie Beheer Groep en bij het aan het Cito doen van een verzoek, bedoeld in art. 39, lid 3, van de Wet op de Onderwijsverzorging, voor zover het activiteiten voor de centrale examens vwo, havo, mavo en vbo betreft
- het aan het Cito, binnen het kader van de jaarlijkse opdracht van de minister van Onderwijs, de gespecificeerde opdracht te verstrekken tot het produceren van de toetsen, de beoordelingsvoorschriften voor de toetsen en een advies voor de vaststelling van regels voor de omzetting van de scores in cijfers. Het Cito verzorgt de productie, de CEVO de vaststelling
- het verstrekken aan het Cito van opdrachten tot het verlenen van aanvullende diensten in verband met de centrale examens
- het zorgdragen bi het vaststellen van de examens mavo en vbo voor de afstemming met de toetsen basisvorming, bedoeld in art. 28a, lid 3 van de WVO

- **Adviescommissie onderwijs-arbeidsmarkt (ACOA)**

Ingesteld in 1996.

- Taak:
- Advisering in het kader van de WEB, zowel aan de minister als aan de Landelijke Organen Beroepsonderwijs. De commissie kan op verzoek van de minister worden belast met de beoordeling van de doelmatigheid van de beroepsopleidingen die de instellingen verzorgen of gaan verzorgen, gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van beroepsonderwijs

- **Centrum voor Innovatie Beroepsonderwijs-Bedrijfsleven (CIBB)**

Ingesteld in 1991.

- Taak:
- Uitvoering van de bij wet opgedragen taken. O.a. het vergelijken van buitenlandse diploma's of certificaten met Nederlandse beroepsopleidingen.

Doelstelling: - Vernieuwing van het onderwijs, opleidingen en scholing

- **Centrum voor Innovatie van Opleidingen (CINOP)**

Ontstaan in 1994. Het betreft een holding met daaronder werkmaatschappijen .

- Taken, o.a.
- Het ondersteunen van de Adviescommissie onderwijs-arbeidsmarkt
  - Het ondersteunen van projecten voor de vernieuwing van leermiddelen en methoden

- **Centraal Orgaan voor de Landelijke Opleidingsorganen van het bedrijfsleven (COLO)**

Stichting ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de in de stichting samenwerkende landelijke organen

- Taken:
- Het verlenen van diensten als vraagbaak en verwijsinstantie voor de landelijke opleidingsorganen.
  - Het geven van voorlichting over het leerlingwezen in al zijn verscheidenheid
  - Bevorderen ontwikkeling van flexibel leerlingwezen
  - Bevorderen van de afstemming praktijk en theorie
  - Vergelijking van vakdiploma's in Europees verband
  -

- **EB-kamer/BVE-kamer**

Voorheen BVE-kamer. In de EB-kamer vindt overleg plaats met partijen die in of voor het bve-veld bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen.

Het overleg betreft:

- Het vaststellen van het bestuurlijk draagvlak voor beleidsvoornemens van de overheid

- Het maken van bindende afspraken, in de vorm van convenanten, met de in de kamer vertegenwoordigde partijen

- **Landelijke Organen voor het Beroepsonderwijs**

Rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid zonder winstoogmerk. De samenstelling is wettelijk geregeld (WEB, art. 9.2.1). Een landelijk orgaan is werkzaam ten behoeve van beroepsopleidingen die naar hun aard en samenhang tot een zelfde bedrijfstak of groep van bedrijfstakken behoren.

- **Procescoördinatie -BVE**

Voorgangers: SVM-procescoördinatie, en Procescoördinatie-BVE I (Proco I).

Werkzaam van 1994-1996.

Taak: - adviseren over het proces van integratie, inhoudelijke en bestuurlijke vernieuwing en strategische innovatie en het stimuleren van het vernieuwings- en integratieproces in de regio's.

- **Stuurgroep evaluatie WEB**

Ingesteld door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, in overeenstemming met de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij op 14 juni 1999, kenmerk BVE/DenR/1999/25610. De Stuurgroep zal werkzaam zijn vanaf 15 juni tot 1 juli 2001.

Taken:

- Uitwerking van de benodigde kennisbasis bij de onderscheiden evaluatiethema's
- Sturing van de ontsluiting en bundeling van aanwezige kennis over de bve-sector
- Bepalen van hiaten in de aanwezige kennis en sturing van de invulling van deze hiaten
- Zorgdragen voor een evenwichtige inbreng vanuit verschillende kennisbronnen en –dragers in de opbouw van de kennisbasis
- Horen van belanghebbende partijen
- Bewaken van methodologische en kennistheoretische principes
- Begeleiden en sturen van het omzetten van de kennisbasis in concluderende rapportage ten behoeve van het Verslag aan de Staten-Generaal, bedoeld in art. 12.5.1, van de WEB

**Hoofdstuk 6,
Handelingen betreffende het middelbaar beroepsonderwijs (mbo)**

6.1 Algemeen

Algemene handelingen:

De volgende handelingen zijn , met uitzondering van handelingen 2 en 3, standaard handelingen zoals geformuleerd door PIVOT, in 1997. Deze handelingen komen op elk beleidsterrein terug.

De standaard handelingen zijn zeer algemeen van aard en worden in de volgende paragrafen zo nodig verder uitgewerkt.

6.1.1 Beleidsontwikkeling, evaluatie en verantwoording van beleid

In deze paragraaf wordt zowel de vorming, evaluatie als de verantwoording van beleid behandeld; deze begrippen hangen immers nauw samen. Zo vindt beleidsontwikkeling mede op basis van evaluatie plaats, en kan verantwoording pas plaatsvinden na evaluatie.

1.

- Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
- Handeling: het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid inzake het mbo
- Periode: 1968-
- Grondslag:
- Produkt: beleidsnota's , beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties
- NB: onder deze handeling valt ook
- het voeren van overleg met de andere ministers en vertegenwoordigers van uitvoeringsorganen over aangelegenheden betreffende het mbo
  - het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de Minister-raadsvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het mbo
  - het voeren van overleg/ het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het mbo
  - het voorbereiden van een Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting betreffende het mbo (**zie ook:** RIO en BSD betreffende de **Rijksbegroting**)
  - het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie)
  - het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer op het gebied van het mbo (**zie ook:** RIO en BSD betreffende de **Rijksbegroting**)
  - het aan een externe adviescommissie verzoeken om advies betreffende het mbo
  - het informeren / voorlichten van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het gebied van het mbo

2.

- Actor: de Onderwijsraad
- Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs omtrent de onderwerpen betreffende het mbo waarover organisaties van ouders, leraren of van gemeente- of schoolbesturen aan de minister hun advies kunnen uitbrengen
- Periode: 1968-1995
- Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 3, lid 1
- Produkt: advies
- NB: deze verplichting is vervallen bij wet van 10-07-1995, Stb. 355

3.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van onderwerpen betreffende het mbo waarover organisaties van ouders, leraren of van gemeente- of schoolbesturen de minister advies kunnen verlenen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 3, lid 1
Produkt: AMvB
NB: het gaat hier om groepen, die zich de behartiging van de belangen van een of meer vormen van voortgezet onderwijs ten doel stellen. Deze gelegenheid wordt uitsluitend verleend aan de organisaties, die naar het oordeel van de minister voldoende representatief zijn.
In principe mogen de groepen binnen drie maanden nadat de gelegenheid daartoe is geopend hun advies uitbrengen. De minister kan een andere termijn stellen.
Deze handeling is bij wet van 10-07-1995, Stb. 355 vervallen

4.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van periodieke verslagen betreffende het mbo
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: series jaarverslagen
NB:

5.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van de Kamers der Staten Generaal op het gebied van het mbo
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB:

6.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verstrekken van informatie aan de Commissies voor de Verzoekschriften van de Staten Generaal, aan de overige kamercommissies en aan de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten van burgers inzake ontwikkelingen op het gebied van het mbo
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB: **zie ook:** het RIO betreffende de **Nationale Ombudsman**

7.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen op bezwaarschriften met betrekking tot het mbo
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: beschikking
NB:

8.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen inzake het mbo en het voeren van verweer in beroepschriftenprocedures voor de Raad van State en / of de kantonrechter
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: beschikkingen, verweerschriften
NB: **zie ook:** het RIO betreffende de **Raad van State**

6.1.2 Totstandkoming van wet- en regelgeving

-Nationaal-

9.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetgeving inzake het mbo
Periode: 1968-
Grondslag: Grondwet, art. 23
Produkt: wetten, zoals WVO, OWVO, WEB
NB:

10.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van Koninklijke Besluiten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40
OWVO, Stb. 1967, 386
WVO, Stb. 1986, 552
WVO, Stb. 1993, 666
WEB, Stb. 1995, 501
Produkt: Koninklijke Besluiten
NB:

11.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van ministeriële besluiten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40
OWVO, Stb. 1967, 386
WVO, Stb. 1986, 552
WVO, Stb. 1993, 666
WEB, Stb. 1995, 501
Produkt: ministeriële besluiten
NB:

12.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van overige voorschriften, circulaire's
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40
OWVO, Stb. 1967, 386
WVO, Stb. 1986, 552
WVO, Stb. 1993, 666
WEB, Stb. 1995, 501
Produkt: voorschriften, circulaire's
NB:

-Internationaal-

13.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het mede-voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen inzake het mbo
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: internationale regelingen, nota's, notities, rapporten
NB:

14.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvernementele organisaties
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: internationale regelingen, nota's, notities, rapporten
NB:

6.1.3 Informatieverstrekking

15.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen inzake het mbo
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB:

16.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voorbereiden en geven van voorlichting op het terrein van het mbo
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: voorlichtingsplannen, voorlichtingsmateriaal
NB: indien het over voorlichting van beleid gaat, hoort het bij handeling 1

6.2 Aanbod en inrichting van het onderwijs

Het middelbaar beroepsonderwijs kreeg onder de *WVO*, Stb. 1963/40, een plaats binnen het voortgezet onderwijs (art. 5). Het onderwijs werd gegeven in scholen met een cursusduur van ten hoogste vier jaren (Stb. 1963/40, art. 16). Aan deze scholen werd onderwijs gegeven in algemene vakken (waaronder in ieder geval Nederlandse taal en lichamelijke oefening) en in op het beroep gerichte vakken. Godsdienstonderwijs kon gegeven worden op de bijzondere scholen (*WVO*, Stb. 1986/552)

In de tekstuitgave van de *WVO* van 1993, Stb. 666, komen de begrippen sector en opleidingen voor. Deze begrippen zijn geïntroduceerd in de *Wet van 23-05-1990, Stb. 266 (SVM)*. Stage maakte bij de meeste opleidingen deel uit van het onderwijs.

Onder de *Wet Educatie en Beroepsonderwijs* (de *WEB*, Stb. 1995/501) wordt gesproken van instellingen voor (educatie en) beroepsonderwijs. Instellingen moeten verenigd zijn in een Regionaal OpleidingsCentrum (ROC).

In een ROC werken twee of meer instellingen samen op ten minste de volgende gebieden:

- de kwaliteitszorg
- het financieel beheer
- het personeel
- het onderwijs en de examens

Het bevoegd gezag van de instelling(en) bepaalt welke beroepsopleiding de instelling verzorgt. De Adviescommissie onderwijs-arbeidsmarkt beoordeelt de doelmatigheid van de beroepsopleidingen.

17.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het aanmerken van een instelling als afzonderlijke instelling, voor de toepassing van art. 2.5.8
Periode: 1996-
Grondslag: *WEB*, Stb 1995/501, art. 1.3.2., lid 4
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats in geval van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard ten opzichte van andere instellingen in het samenwerkingsverband

-Onderwijsaanbod beroepsopleidingen-

Het bevoegd gezag bepaalt welke beroepsopleidingen de instelling verzorgt. De minister stelt een Adviescommissie onderwijs-arbeidsmarkt in die onder andere kijkt naar de doelmatigheid van de beroepsopleidingen die de instellingen willen verzorgen of reeds verzorgen. Zie ook: *De Draden van de WEB*.

18.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het onthouden van de rechten ten aanzien van een beroepsopleiding met betrekking tot het voorgenomen onderwijsaanbod
Periode: 1996-
Grondslag: *WEB*, Stb. 1995/501, art. 6.1.3., lid 1
Produkt: beschikking
NB: deze handeling kan plaatsvinden indien de verzorging van de opleiding niet doelmatig kan worden geacht, gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van beroepsonderwijs
Voordat de minister overgaat tot de onthouding van de rechten, kan hij de commissie horen

19.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het ontnemen van de rechten ten aanzien van een beroepsopleiding met betrekking tot bestaand onderwijsaanbod
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.1.4, lid 1
Produkt: beschikking
NB: art. 6.1.4. noemt de redenen om over te gaan tot ontneming van de rechten:
- onvoldoende kwaliteit van de opleiding gedurende een reeks van jaren
- het niet meer voldoen aan hetgeen is bepaald over de kwaliteitszorg, het onderwijs of de examens
- het niet meer doelmatig zijn van de verzorging van de opleiding gelet op het geheel en de spreiding van het aanbod van beroepsopleiding
De beschikking heeft als consequentie dat de aanspraak op bekostiging vervalt, dat aan de examens of onderdelen daarvan geen diploma of certificaat meer is verbonden en dat de registratie in het Centraal register wordt beëindigd

20.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van een waarschuwing aan een instelling die een beroepsopleiding verzorgt naar aanleiding van zijn bevindingen ten aanzien van de kwaliteit van de opleiding
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.1.5.
Produkt: beschikking
NB:

21.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het onthouden van de rechten ten aanzien van een voorgenomen beroepsopleiding uit oogpunt van kwaliteit of niet naleving wettelijke voorschriften
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.1.6
Produkt: beschikking
NB: dit geldt voor beroepsopleidingen die eerder al geschrapt geweest zijn

22.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het registreren van een beroepsopleiding verzorgd door een niet uit 's Rijks kas bekostigde instelling na inwilligen van de aanvraag om diploma-erkenning
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.2.1., lid 2, art. 1.4.1
Produkt: beschikking
NB:

23.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het beëindigen van de diploma-erkenning ten aanzien van beroepsopleidingen verzorgd door niet uit 's Rijks kas bekostigde instellingen
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.2.2., lid 1
Produkt: beschikking

NB: dit kan gebeuren indien gebleken is dat de kwaliteit van de opleiding gedurende een reeks van jaren onvoldoende is geweest of dat er niet meer voldaan wordt aan de voorwaarden

24.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van een waarschuwing aan een niet uit 's Rijks kas bekostigde instelling ten aanzien van een beroepsopleiding op grond van onvoldoende kwaliteit
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.2.3, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

-Eindtermen mbo-

De WVO (Stb. 1993/666) bepaalt dat er eindtermen vastgesteld moeten worden (art. 17). Op voorstel van het landelijk orgaan, zoals omschreven in de *Wet op het cursorisch beroepsonderwijs*, Stb. 1992/337, of de commissie onderwijs-bedrijfsleven van het landelijk orgaan, worden bij ministeriële regeling de eindtermen en de indeling daarvan in certificaateenheden vastgesteld van de opleidingen. Eindtermen geven een beschrijving van kwaliteiten van leerlingen op het gebied van kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshoudingen. Certificaateenheden zijn combinaties van eindtermen die in het licht van de beroepsuitoefening of de doorstroming naar vervolgonderwijs dan wel beide, een afzonderlijke betekenis hebben.

25.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels om afdelingen voor havo te verbinden aan scholen voor mbo
Periode: 1983-1991
Grondslag: WVO, Stb. 1967/387, zoals gewijzigd bij Wet van 07-11-1985, Stb. 612 art. 8 lid, 1d
WVO, Stb. 1986/552, art. 8, lid 1c
Produkt: ministeriële regeling
NB:

26.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van de eindtermen voor het mbo alsmede de indeling daarvan in certificaateenheden van de opleidingen
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb 266, art. 17, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 17, lid 1
Produkt: advies
NB:

27.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de eindtermen voor het mbo alsmede de indeling daarvan in certificaateenheden van de opleidingen
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 20-05-1990, Stb. 266, art. 17, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 17, lid 1
Produkt: ministeriële regeling

NB: het vaststellen gebeurt op voorstel van het landelijk orgaan, bedoeld in art. 2.40, lid 1, van de WCBO, Stb. 1992/337
Het gaat hier om de opleidingen genoemd in art. 15a, lid 3 en 4 van de WVO, Stb. 1993/666

28. * *Zie ook: Draden van de WEB*, handeling 517 en 518
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het zorgdragen voor het vaststellen en onderhouden van een samenhangend en gedifferentieerd geheel van eindtermen voor beroepsopleidingen in het kader van de landelijke kwalificatiestructuur
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.2.4, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling ligt in het verlengde van de voorafgaande handeling

29.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het beslissen in een geschil tussen de Inspectie en het bevoegd gezag over het afwijken van de eindtermen en de gevolgen daarvan
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 17a, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 17a, lid 3
Produkt:
NB: de Onderwijsraad geeft haar oordeel over het al dan niet veranderen van het karakter of niveau van een opleiding bij een afwijking van de eindtermen. Het bevoegd gezag onderwerpt zich aan de uitspraak.

30.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het bepalen dat, en in hoeverre, gewijzigde eindtermen van toepassing zijn op reeds aangevangen opleidingen
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 17c
WVO, Stb. 1993/666, art. 17c
Produkt: ministeriële regeling
NB:

31.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen van de toepassing van de eindtermen van nieuwe opleidingen
Periode: 1991- 1996
Grondslag: Inrichtingsbesluit dagscholen mbo, Stb. 1991/336, art. 16
Produkt: ministeriële regeling
NB: de minister bepaalt voor nieuwe opleidingen , in afwachting van een wijziging van het Inrichtingsbesluit dagscholen mbo, tot welke afdeling een opleiding behoort, en vanaf welke datum de scholen waaraan de desbetreffende afdeling is verbonden, de opleiding mogen verzorgen

32.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het beslissen in een geschil tussen de Inspectie en het bevoegd gezag over het al dan niet bereiken van de eindtermen of de afwijkingen daarvan
Periode: 1991-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 24a, lid 6
Produkt: beschikking
NB:

-inrichting van het onderwijs-

33.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de regels waaronder scholen voor mbo kunnen afwijken van de bij wet bepaalde cursusduur en voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 20 lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 20, lid 1
Produkt: advies
NB:

34.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van regels waaronder scholen voor mbo kunnen afwijken van de bij wet bepaalde cursusduur en voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 20 lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 20, lid 1
Produkt: AMvB
NB:

35.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat aan een school voor mmo tevens een studierichting mmo-BD (branche-differentiatie) verbonden wordt
Periode: 1968-1991
Grondslag: Besluit mmo, Stb. 1968/389, art. 8, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

36.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Economische Zaken
Handeling: het vaststellen op welke branches het onderwijs binnen de studierichting mmo-BD gericht kan worden
Periode: 1968-1991
Grondslag: Besluit mmo, Stb. 1968/389, art. 8, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

37.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat het bevoegd gezag vakken van de basistabel samenvoegd tot geïntegreerde onderdelen van het onderwijsprogramma
Periode: 1984-1991

Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 10, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

38.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van afzonderlijke cursussen voor middelbaar beroepsonderwijs die aangemerkt worden als scholen voor middelbaar beroepsonderwijs
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 20 lid 2
Produkt: advies
NB:

39.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het aanwijzen van afzonderlijke cursussen voor middelbaar beroepsonderwijs
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 20 lid 2
Produkt: AMvB
NB:

40.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent de nadere regeling van de inrichting van het mbo
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 23, lid 1
WVO, Stb. 1986/552, art. 23, lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb 266, art. 23a, lid 1 t/m 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 23a, lid 1 tm 3
Produkt: advies
NB:

41.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorschriften over de nadere regeling van de inrichting van het mbo
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 23, lid 1
WVO, Stb. 1986/552, art. 23, lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb 266, art. 23a, lid 1 t/m 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 23a, lid 1 t/m 3
Produkt: AMvB
NB:

-stages-

42.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het sluiten van een stage-overeenkomst met een leerling van een rijkschool voor mbo en de stagegever
Periode: 1968-1984
Grondslag: Besluit mhno, Stb. 1968/388, art. 21c
Besluit mmo, Stb. 1968/389, art. 8d
Besluit dagscholen meao, Stb. 1968/390, art. 8d
Besluit mto, Stb. 1978/631, art. 11c
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 11a
Produkt: overeenkomst, contract
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag

43.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat er wordt afgeweken van de bepaling dat de stage plaatsvindt in het derde cursusjaar
Periode: 1978-1991
Grondslag: Besluit mto, Stb. 1978/631, art. 11, lid 3
Produkt: beschikking
NB:

44.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van aanwijzingen ten aanzien van de inrichting van de stage
Periode: 1978-1991
Grondslag: Besluit mto, Stb. 1978/631, art. 11, lid 4 en 13, lid 3
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 11, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-splitsen en samenvoegen van klassen, leraarlessen en eenheden-

45.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het splitsen en samenvoegen van klassen en het vormen van groepen op een rijkschool
Periode: 1968-1991
Grondslag: Besluit mhno, Stb. 1968/388, art. 46
Besluit mmo, Stb. 1968/389, art. 11
Besluit dagscholen meao, Stb. 1968, art. 11
Besluit mto, Stb. 1978/631, art. 18
Produkt: beschikking
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag

46.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat er wordt afgeweken van het bepaalde ten aanzien van het aantal leraarlessen

Periode: 1968 -1991
Grondslag: Besluit mhno, Stb. 1968/388, art. 46b en 46c
Besluit mmo, Stb. 1968/389, art. 11
Besluit dagscholen meao, Stb. 1968/390, art. 11
Besluit mto, Stb. 1978/631, art. 18a
Produkt: beschikking
NB: de dispensatie heeft betrekking op een bepaald tijdvak

47.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van regels om meer eenheden te kunnen worden gebruikt dan toegestaan op basis van de berekening
Periode: 1984-1991
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 35, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling heeft te maken met de formatie op scholen voor mdgo

48.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat meer eenheden worden gebruikt dan bepaald volgens de berekening
Periode: 1984-1991
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 35, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

- leerplan/schoolwerkplan, activiteitenplan en verslag-

Een leerplan of (vanaf 1982) schoolwerkplan geeft een overzicht van de organisatie en de inhoud van het onderwijs, een activiteitenplan vervangt de oude term 'lesrooster', uitgebreid met andere activiteiten.

49.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van scholen en cursussen voor middelbaar beroepsonderwijs waarvan de leerplannen/schoolwerkplannen goedgekeurd moeten worden door de minister
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 24, lid 3 en 4
WVO, Stb. 1986/552, art. 24, lid 3 en 4
WVO, Stb. 1993/666, art. 24, lid 7
Produkt: advies
NB:

50.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het aanwijzen van scholen en cursussen voor middelbaar beroepsonderwijs waarvan de leerplannen/schoolwerkplannen goedgekeurd moeten worden door de minister
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 24, lid 3 en 4
WVO, Stb. 1986/552, art. 24, lid 3 en 4
WVO, Stb. 1993/666, art. 24, lid 7

Produkt: AMvB
NB:

51.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het schoolwerkplan voor een rijksschool voor mdgo
Periode: 1984-1991
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 12, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag

52.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het activiteitenplan van een rijksschool voor mdgo
Periode: 1984-1991
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 13, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

53.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen in een geschil tussen de inspectie en het bevoegd gezag omtrent de kwaliteit van het activiteitenplan
Periode: 1984-1991
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 13, lid 7
Produkt: beschikking
NB: de minister kan hierbij het oordeel van de Onderwijsraad vragen

54.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het schoolwerkplan voor een rijksschool voor mbo
Periode: 1991-1984
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 24a, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

55.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop het jaarverslag wordt ingericht
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 24b, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 24c, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hierbij met name over de wijze waarop gegeven moeten worden opgenomen over de verzorgde opleidingen en het overzicht van in-, door- en uitstroom per gevolgde opleiding van leerlingen, onderscheiden naar geslacht en vooropleiding

56. * zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 497
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het geven van regels voor het inrichten van het verslag omtrent de kwaliteitszorg
 Periode: 1996-
 Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 1.3.6., lid 2
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
57.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het uitbrengen van een verslag aan de beide kamers der Staten-Generaal over de toestand van het mbo
 Periode: 1991-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 24b, lid 5
 WVO, Stb. 1993/666, art. 24c, lid 5
 Produkt: verslag
 NB:
58.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent het afwijken van de inrichtingsvoorschriften voor het mbo ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs
 Periode: 1993-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 25
 Produkt: advies
 NB:
59.
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het afwijken of goedkeuren dat er afgeweken wordt van de inrichtingsvoorschriften voor het mbo ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs
 Periode: 1993-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 25
 Produkt: beschikking
 NB:

-Toelating, voorwaardelijke bevordering en verwijdering-

60.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent de voorwaarden voor toelating en de voorschriften voor verwijdering en voorwaardelijke bevordering voor scholen voor mbo
 Periode: 1968-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 27
 WVO, Stb. 1986/552, art. 27
 WVO, Stb. 1993/666, art. 27, lid 1
 Produkt: advies
 NB:

61.
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorwaarden voor toelating en voorschriften voor verwijdering en voorwaardelijke bevordering voor scholen voor mbo
 Periode: 1968-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 27
 WVO, Stb. 1986/552, art. 27
 WVO, Stb. 1993/666, art. 27, lid 1
 Produkt: AMvB
 NB:
62.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het beslissen over toelating, voorwaardelijke bevordering of verwijdering van leerlingen op een rijkschool voor mbo
 Periode: 1968-1984
 Grondslag: Besluit mhno, Stb. 1968/388, art. 3 en 15
 Besluit mmo, Stb. 1968/389, art. 2 en 7
 Besluit dagscholen meao, Stb. 1968/390, art. 2 t/m 7
 Besluit mto, Stb. 1978/631, art. 3 en 10
 Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 3 en 6
 Produkt: beschikking
 NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag
63.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het instellen van een toelatingscommissie
 Periode: 1991-
 Grondslag: Inrichtingsbesluit dagscholen mbo, Stb. 1991/336, art. 2, lid 2
 Produkt: instellingsbeschikking
 NB: hierbij worden ook de bevoegdheden en werkzaamheden van de commissie geregeld
64.
 Actor: de inspectie
 Handeling: het geven van een ontheffing met betrekking tot de toelatingseisen voor tussenopleidingen of lange opleidingen
 Periode: 1991-
 Grondslag: Inrichtingsbesluit dagscholen mbo, Stb. 1991/336, art. 2, lid 7
 Produkt: ontheffing
 NB:
65.
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het aanwijzen van andere diploma's dan genoemd in het Inrichtingsbesluit die toegang geven tot de verschillende tussenopleidingen binnen afdelingen van de sectoren techniek, (landbouw en natuurlijke omgeving), economie en dienstverlening en gezondheidszorg
 Periode: 1991-
 Grondslag: Inrichtingsbesluit dagscholen mbo, Stb. 1991/336, art. 4 t/m 7
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
66.
 Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw over het bepalen van kortere termijnen dan wettelijk vereist voor de op een bezwaar- of beroepsschrift te nemen beslissing ter zake van de toelating van deelnemers aan het mbo
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 8.1.1., lid 7
Produkt: advies
NB:

67.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bepalen van kortere termijnen dan wettelijk vereist voor de op een bezwaar- of beroepsschrift te nemen beslissing ter zake van de toelating van deelnemers aan het mbo
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 8.1.1., lid 7
Produkt: AMvB
NB:

68. * Zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 520
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het maximum aantal deelnemers voor de beroepsopleidende leerweg aan de instellingen voor beroepsonderwijs die deze leerweg verzorgen
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 8.1.5., lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling kan plaatsvinden indien de minister van oordeel is dat het overleg niet of onvoldoende tot afspraken over de deelnemersaantallen heeft geleid. De minister stelt het aantal deelnemers dat in de daarop volgende twee studiejaar voor de eerste maal wordt ingeschreven vast

-Overig-

69.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van voorschriften waaraan de voor het middelbaar beroepsonderwijs bestemde gebouwen en terreinen alsmede hun inrichting ten minste moeten voldoen
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 28
WVO, Stb. 1986/552, art. 28
WVO, Stb. 1993/666, art. 28
Produkt: AMvB
NB: de voordracht werd mede gedaan door de toenmalige minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

70.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het begin en het einde van de zomervakantie
Periode: 1968-1991
Grondslag: Besluit mhno, Stb. 1968/388, art. 48
Besluit mmo, Stb. 1968/389, art. 13
Besluit dagscholen meao, Stb. 1968/390, art. 13
Besluit mto, Stb. 1978/631, art. 20
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 36, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

6.3 Examens

Onder de WVO vormt art. 29 de grondslag voor de regeling van de examens; de staatsexamens vinden hun grondslag in art. 60. Het eindexamen wordt afgenomen door de school zelf. De school is dus verantwoordelijk voor de afname van examens, de minister voor de toetsen voor de centrale examens. Zorg voor de coördinatie en de vaststelling van de toetsen voor de centrale examens ligt bij de CEVO. Vanaf 1994 heeft de IBG ook een aantal taken met betrekking tot de examens, waaronder het aanwijzen van gecommiteerden.

De WVO biedt de minister een aantal mogelijkheden met betrekking tot de examens, zoals het vaststellen van examenprogramma's, het vaststellen van modellen voor diploma's, certificaten en getuigschriften en het aanwijzen van gecommiteerden (tot 1994, daarna werd dit een taak van de IBG). De WVO vermeldt bovendien dat er nadere voorschriften over deze onderwerpen gegeven zullen worden; dit gebeurt in de verschillende eindexamenbesluiten. Hierin staan onder andere uitgewerkt:

- voorschriften over de inhoud van het examen
- de regeling van het examen
- bepalingen omtrent centraal examen
- bepalingen omtrent uitslag en herkansing

De examens voor het mbo worden nader geregeld in het *Examenbesluit mbo*.

Onder de WEB is de instelling verantwoordelijk voor de examinering, met dien verstande dat voor 51% van het verplicht te behalen deelkwalificaties externe legitimering vereist is. Deze externe legitimering moet worden uitgevoerd door een exameninstelling die in het CREBO (Centraal register beroepsopleidingen) geregistreerd staat.

Met het oog op de examinering stelt het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling voor elke door de instelling verzorgde opleiding een onderwijs- en examenregeling vast. De regeling omvat o.a. de onderwijs- en vormingsdoelen, waaronder de eindtermen, de inhoud en inrichting van de opleiding, waaronder de onderscheiding in leerwegen, de inhoud en inrichting van de beroepspraktijkvorming en de inhoud en indeling in onderdelen van het examen. Op basis van eindtermen worden onderwijsprogramma's voor de opleidingen ontwikkeld. Hoe de instellingen de opleidingen organiseren is een zaak van henzelf; het is de verantwoordelijkheid van de instellingen zelf het onderwijs zodanig in te richten dat de deelnemers in staat worden gesteld om het diploma te behalen.

Volgens art. 1.6.1. beslist de minister op de aanvraag van het bevoegd gezag van een exameninstelling dat de exameninstelling de externe legitimering met betrekking tot een beroepsopleiding kan verzorgen. Externe legitimering houdt in dat door de minister erkende exameninstellingen waarborgen dat de inhoud en het niveau van de door de onderwijsinstelling af te nemen examens aansluiten bij de eindtermen. Erkende exameninstellingen worden geregistreerd in het Centraal register beroepsopleidingen (CREBO).

6.3.1 Examens

-Exameninstellingen en externe legitimering -

71. * Zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 509

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw

Handeling: het beslissen op een aanvraag van het bevoegd gezag van een niet- uit openbare kas bekostigde instelling voor middelbaar beroepsonderwijs om aan met goed gevolg afgelegde examens of deexamens een diploma of certificaat toe te mogen kennen

Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 1.4.1, lid 1

Produkt: beschikking

NB:

72. * Zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 505, 506

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw

Handeling: het beslissen op de aanvraag van het bevoegd gezag van een exameninstelling, dat de exameninstelling de externe legitimering met betrekking tot een beroepsopleiding kan verzorgen

Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 1.6.1, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister willicht de aanvraag uitsluitend in indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:
- het bevoegd gezag toont aan dat de exameninstelling haar taken vervult onafhankelijk van de bekostigde – en de andere instellingen voor beroepsonderwijs
- het bevoegd gezag richt een stelsel van kwaliteitszorg voor de beoordeling plaatsvindt van de kwaliteit van de externe legitimering, met betrokkenheid van onafhankelijke deskundigen
- het bevoegd gezag maakt om het andere jaar een verslag omtrent de kwaliteitszorg openbaar
- het bevoegd gezag is aangesloten bij een commissie van beroep voor de extern gelegitimeerde examens

73.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het erkennen van een exameninstellingen en het registreren van de exameninstelling in het Centraal register
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.3.1. , lid 2
Produkt: beschikking
NB:

74.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het beëindigen van de erkenning van de exameninstelling
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.3.2, lid 1
Produkt: beschikking
NB: deze handeling kan plaatsvinden nadat gebleken is dat er niet aan de voorwaarden is voldaan of dat de kwaliteit van de externe legitimering onvoldoende is geweest

75.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van een waarschuwing aan het bevoegd gezag van een exameninstelling naar aanleiding van bevindingen ten aanzien van de onvoldoende kwaliteit van de externe legitimering van de opleiding
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.3.3., lid 1
Produkt: beschikking
NB:

76. * Zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 500 en 501

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanleggen, beheren, bekendmaken en verstrekken van informatie uit het Centraal register beroepsopleidingen
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.4.1., lid 1
Produkt:
NB:

77.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de inrichting van het Centraal register

Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.4.1., lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

78.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van nadere regels met betrekking tot het verstrekken van informatie uit het Centraal register
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.4.1., lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

79.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het beëindigen van de registratie van beroepsopleidingen
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.4.4., lid 3
Produkt: beschikking
NB: de registratie wordt door de minister beëindigd wanneer de instelling de opleiding niet langer verzorgt en het bevoegd gezag niet of niet tijdig te kennen heeft gegeven dat zij de opleiding niet langer verzorgen

80.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het beëindigen van de registratie van externe legitimering voor een bepaalde deelkwalificatie
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 6.5.3, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

-Examenregeling-

81.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van scholen voor mbo, waarvan het bevoegd gezag de regeling van het eindexamen vaststelt
Periode: 1973-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29, lid 2 ,zoals gewijzigd bij Wet van 18-04-1973, Stb. 228
WVO, Stb. 1986,/552, art. 29, lid 2
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 29, lid 2
Produkt: advies
NB:

82.

Actor: de minister van Onderwijs / minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van scholen voor mbo, waarvan het bevoegd gezag de regeling van het eindexamen vaststelt
Periode: 1973-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29, lid 2 ,zoals gewijzigd bij Wet van 18-04-1973, Stb. 228
WVO, Stb. 1986/ 552, art. 29, lid 2

Produkt: WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 2
beschikking ? besluit?
NB:

83.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van de eindexamenregeling van scholen voor mbo waarvan het bevoegd gezag de examenregeling vaststelt
Periode: 1973-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/ 552, art. 29, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

84.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting voor een rijksschool
Periode: 1984-
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 42, lid 1
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 9, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag

85.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het examenrooster
Periode: 1984-
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 53
Produkt: ministeriële regeling
NB:

86.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van de aanvang van het centrale gedeelte van het eindexamen en de indeling van het schriftelijk werk of praktische gedeelte
Periode: 1971-
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 12, lid 1
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 4, lid 1
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 4, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

87.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de dagen voor het mondeling examen
Periode: 1968-
Grondslag: Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 4, lid 2
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 4, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

88.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van aanwijzingen ten behoeve van het examenrooster voor het meao
Periode: 1971-
Grondslag: Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 9, lid 3
Produkt:
NB:

-gecommitteerden en deskundigen-

89.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent gevallen waarbij het eindexamen afgenomen wordt zonder toezicht van gecommitteerden
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1986,/552, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 3
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

90.
Actor: de minister van Onderwijs / IBG/ de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van gevallen waarin het eindexamen afgenomen wordt zonder toezicht van gecommitteerden
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 29, lid 3
Produkt: AMvB
NB:

91.
Actor: de minister van Onderwijs / IBG/ minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van gecommitteerden bij het eindexamen
Periode: 1968-
Grondslag: *in de wetgeving:* WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1986/ 552, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 3
In de uitvoerings-
besluiten: Interim eindexamenbesluit mhno, Stb. 1970/359, art. 3, lid 1
Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 13, lid 1
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 5, lid 1
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 5, lid 1
Interim eindexamenbesluit mto, Stb. 1972/502, art. t 3, lid 1
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art 10, lid 1 en 2
Produkt: beschikking
NB: vanaf 01-01-1994 is de IBG actor in plaats van de minister van Onderwijs

92.
Actor: de inspectie
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het instellen van de commissie van gecommitteerden voor elk van de afdelingen van het mdgo

Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 47, lid 1
Produkt: advies
NB:

93.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Welzijn, Volksgezondheid (en Cultuur)/ de minister van Economische Zaken
Handeling: het instellen van de commissie van gecommiteerden voor elk van de afdelingen van het mdgo
Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 47, lid 1
Produkt: beschikking
NB: dit gebeurt op voordracht van de landelijke examencommissie

94.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften voor het vergoeden van reis- en verblijfskosten en het uitbetalen van vacatiegelden
Periode: 1968-
Grondslag: Interim eindexamenbesluit mhno, Stb. 1970/359, art. 3, lid 3
Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 13, lid 3
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 5, lid 3
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 5, lid 2
Interim eindexamenbesluit mto, Stb. 1972/502, art. 3, lid 3
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 10, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

95.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een vergoeding voor de gecommiteerde voor het nakijken van het schriftelijk en praktische examenwerk
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 5, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

96.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een instructie voor de gecommiteerde
Periode: 1968-
Grondslag: Interim eindexamenbesluit mhno, Stb. 1970/359, art. 3, lid 4
Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 13, lid 2
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 5, lid 4
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 5, lid 4
Interim eindexamenbesluit mto, Stb. 1972/502, art. 3, lid 4
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 47, lid 2
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 10, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

97.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Welzijn, Volksgezondheid (en Cultuur)
Handeling: het goedkeuren van de deskundigen voor bepaalde examenonderdelen
Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 49, lid 1
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag wijst jaarlijks de deskundigen aan

98.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van deskundigen die mede het examen afnemen en die niet verbonden zijn aan de rijkschool voor mbo
Periode: 1992-1995
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 11, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag. Indien de kwaliteitsbepaling op grond van een wettelijk voorschrift mede berust bij een andere minister, kan deze minister voorschrijven dat het bevoegd gezag een of meer deskundigen aanwijst uit een door die minister vastgestelde lijst van deskundigen

99.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van de aanwijzing betreffende de deskundigen, de periode en de examenonderdelen waarvoor de aanwijzing geldt
Periode: 1992-
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 11, lid 3
Produkt: beschikking
NB:

-modellen-

100.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de modellen van de diploma's
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 4
WVO, Stb. 1986/ 552, art. 29, lid 4
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 29, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

101.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model voor de cijferlijst/beoordelingslijst
Periode: 1971-
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 30, lid 3
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 22, lid 3
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 22, lid 3
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 73, lid 4
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 24, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

102.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een model van een verklaring welke de geslaagde kandidaat ontvangt na afloop van het praktijkjaar
Periode: 1968-1992
Grondslag: Interim eindexamenbesluit mto, Stb. 1972/502, art. 10, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-voorschriften en vakken-

103.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de voorschriften betreffende eindexamens mbo
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-05-1963, Stb. 40, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 5
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

104.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent de eindexamens mbo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-05-1963, Stb. 40, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 5
Produkt: AMvB, o.a.
Interim eindexamenbesluit mhno, Stb. 1970/359
Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670
Interim eindexamenbesluit mto, Stb. 1972/502
Besluit mdgo, Stb 1984/360
Examenbesluit mbo, Stb 1992/362
NB: .

105.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot de regeling van de eindexamens
Periode: 1968-
Grondslag: Interim eindexamenbesluit mhno, Stb. 1970/359, art. 12
Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 40
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 28
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 28
Interim eindexamenbesluit mto, Stb. 1972/502, art. 12
Besluit mdgo, Stb 1984/360, art. 78
Examenbesluit mbo, Stb 1992/362, art. 31
Produkt: ministeriële regeling
NB:

106.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent de voorschriften voor examens die niet vanwege de school worden afgenomen
 Periode: 1968-1995
 Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 6
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 6
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 6
 Produkt: advies
 NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355
107.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het afwijken van de voorschriften betreffende de eindexamens op rijksscholen , gemeentelijke scholen of bijzondere scholen voor mbo
 Periode: 1968-1995
 Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 7
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 7
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 7
 Produkt: advies
 NB: bij de Wet van 18-04-1991 vervalt per 01-08-1995 de toevoeging 'op rijksscholen' komen te vervallen
108.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het toestaan dat wordt afgeweken van het Eindexamenbesluit vanwege de bijzondere inrichting van rijksscholen, gemeentelijke of bijzondere scholen
 Periode: 1968-1996
 Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 7
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 7
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 7
 Produkt: beschikking
 NB: per 01-08-1995 is de toevoeging 'op rijksscholen' vervallen
109.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het afwijken van de examenvoorschriften ten behoeve van experimenten of bijzondere inrichting van het onderwijs
 Periode: 1971-1992
 Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 38
 Produkt: advies
 NB:
110.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het afwijken of toestaan dat er wordt afgeweken van de examenvoorschriften ten behoeve van experimenten of bijzondere inrichting van het onderwijs
 Periode: 1971-1992

Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 38
Produkt: beschikking
NB:

111.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het vaststellen van eindexamenvakken of examenonderdelen
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 5, lid 1
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 40, lid 1
Produkt: advies
NB:

112.
Actor: de minister van Onderwijs/minister van Welzijn, Volksgezondheid (en Cultuur)/de minister van Economische Zaken
Handeling: het vaststellen van eindexamenvakken of examenonderdelen
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 5, lid 1
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 40, lid 1
Produkt: ministeriële regeling/beschikking , o.a. *Eindexamenbeschikking mhno, Stcrt. 1973/76*
NB1: het Eindexamenbesluit mhno is gefaseerd in werking getreden, voor elk van de afdelingen op een ander tijdstip
NB2: de vaststelling geschiedt voor de afdelingen mdgo-AB, mdgo-AG, mdgo-AW en mdgo-VZ in overeenstemming met de minister van WVC, de vaststelling voor de afdeling mdgo-MK in overeenstemming met de minister van EZ

-examenprogramma-

113.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van het eindexamenprogramma voor zover het eindexamen wordt afgenomen in de vorm van een centraal examen
Periode: 1971-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 29a, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 29a, lid 1
Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 5, lid 3
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 2, lid 1
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 2, lid 2
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 41, lid 1
Produkt: advies
NB:

114.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het eindexamenprogramma voor zover het eindexamen wordt afgenomen in de vorm van een centraal examen
Periode: 1971-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 29a, lid 1

WVO, Stb. 1993/666, art. 29a, lid 1
Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 5, lid 3
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 2, lid 1
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 2, lid 2
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 40, lid 1
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 7, lid 2 en 3

Produkt: ministeriële regeling
NB: betreffende het Examenbesluit mbo: de minister handelt hier als bevoegd gezag (art. 7, lid 2) voor rijksscholen of voor zover het een examenonderdeel betreft waarvoor de kwaliteitsbepaling op grond van een wettelijk voorschrift mede berust bij een andere minister

115.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het beslissen in een geschil tussen de Inspectie en het bevoegd gezag omtrent de examenprogramma mbo
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 552, art. 29a, lid 3
WVO, Stb 1993/666, art. 29a, lid 3
Produkt: besluit
NB:

-examencommissies/ commissies vaststelling opgaven-

116.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks instellen van een examencommissie
Periode: 1971-
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/art. 44, lid 1
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 4, lid 1
Produkt: instellingsbeschikking
NB1: de commissie stelt ook de beoordelingsnormen vast
NB2: betreffende het Examenbesluit mbo: vanaf 01-08-1993 is het bestuur van het landelijk orgaan, bedoeld in art. 2.38, lid 1 van de WCBO, de actor

117.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks instellen van een commissie vaststelling opgaven
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 14, lid 1
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 7, lid 1
Besluit mdgo, Stb. 1984/art. 45, lid 1
Produkt: instellingsbeschikking
NB: de commissie stelt ook de beoordelingsnormen vast

118.

Actor: de inspectie
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het jaarlijks instellen van een commissie vaststelling opgaven voor elk van de afdelingen binnen het mdgo
Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 45, lid 1
Produkt: advies
NB:

119.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks instellen van een commissie vaststelling opgaven voor elk van de afdelingen binnen het mdgo
Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 45, lid 1
Produkt: beschikking
NB: dit gebeurt op voordracht van de landelijke examencommissie

120.
Actor: de inspectie
Handeling: het instellen van een commissie van deskundigen ten behoeve van de vaststelling van de examenopgaven en beoordelingsnormen voor het meao
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 7, lid 1
Produkt:
NB:

121.
Actor: de inspectie
Handeling: het vaststellen van de opgaven voor het schriftelijke en praktische gedeelte van het eindexamen meao
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 7, lid 1
Produkt:
NB:

122.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften voor het vergoeden van de reis- en verblijfskosten en de uitbetaling van vacatiegelden van de leden van de commissies
Periode: 1971-
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 14, lid 7
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 7, lid 7
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 4, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-afwijkingen en onregelmatigheden met betrekking tot het eindexamen-

123.
Actor: de inspectie
Handeling: het toestaan dat het eindexamen op een andere wijze wordt afgenomen dan bepaald in verband met een lichamelijke handicap van de kandidaat
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 19, lid 7
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 19
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 19
Produkt:
NB:

124.
Actor: de inspectie
Handeling: het toestaan dat het eindexamen geheel of gedeeltelijk opnieuw wordt afgenomen

Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb 1973/39, art. 22, 23, 24
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 20
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 20
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 61, lid 1

Produkt:
NB: alleen in bijzondere gevallen

125.

Actor: de inspectie
Handeling: het bepalen wanneer en/of hoe het examen(onderdeel) opnieuw wordt afgenomen
Periode: 1971-
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb 1973/39, art. 22, 23, 24
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 19
Eindexamenbesluit meao, Stb 1971/670, art. 19
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 76, lid 1
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 13

Produkt:
NB: alleen in bijzondere gevallen

126.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat er wordt afgeweken van de voorgeschreven wijze van examinering
Periode: 1984-
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 39, lid 2
Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 29, lid 2

Produkt: beschikking
NB1: deze handeling kan plaatsvinden indien de kandidaat de Nederlandse taal onvoldoende machtig is
NB2: betreffende het Examenbesluit mbo: de minister handelt hier als bevoegd gezag voor rijksscholen

127.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen over de handelswijze indien door onvoorziene omstandigheden examenonderdelen op een of meer scholen voor mdgo niet op de voorgeschreven wijze kunnen worden afgenomen

Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 63

Produkt: besluit
NB:

128.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat een kandidaat van een rijksschool voor mbo deelneemt aan een of meer examenonderdelen op een andere school voor mbo

Periode: 1992-
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 2, lid 4

Produkt: beschikking
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag. Deze handeling kan alleen plaatsvinden indien er een overeenkomst is tussen het bevoegd gezag en het bevoegd gezag van de desbetreffende school

129.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen dat aangewezen examenonderdelen kunnen worden afgenomen door aangewezen instellingen, niet zijnde scholen
Periode: 1992-
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 2, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-vrijstellingen-

130.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een vrijstelling aan een kandidaat van een rijkschool voor mbo voor een of meer examenonderdelen of delen daarvan
Periode: 1992-1995
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 21, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag

131.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen voor welke examenonderdelen of delen daarvan en onder welke voorwaarden vrijstelling kan worden verleend voor zover het gaat over het centraal examen
Periode: 1992-
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 21, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-verantwoording en uitslag-

132.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop de verslagen van de examens moeten worden ingericht
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 37, lid 4
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 26, lid 4
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 26, lid 3
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 75, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

133.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister omtrent het geven van regels voor de vaststelling van de uitslag
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 29, lid 1
Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 69, lid 1
Produkt: advies
NB:

134.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels voor de vaststelling van de uitslag
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 29, lid 1
Besluit mdgo, Stb 1984/360, art. 69, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

135.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het vaststellen van de regels met betrekking tot de uitslag van het examen
Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 69, lid 1
Produkt: advies
NB:

136.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften voor de wijze waarop het examenverslag moet worden ingericht
Periode: 1984-1992
Grondslag: Besluit mdgo, Stb. 1984/360, art. 75, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

137.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van richtlijnen over de vorm waarin de mededeling over de resultaten moet worden gedaan
Periode: 1992-
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb 1992/362, art. 25, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-herkansing-

138.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van de aanvang en de indeling van het herexamen van het centrale gedeelte
Periode: 1971-1992
Grondslag: Eindexamenbesluit mhno, Stb. 1973/39, art. 31, lid 2
Eindexamenbesluit mmo, Stb. 1973/38, art. 24, lid 2
Eindexamenbesluit meao, Stb. 1971/670, art. 24, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-extraneï-

139.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het stellen van voorschriften voor toelating tot het eindexamen mbo van diegenen die niet als leerling zijn ingeschreven (extraneï)
Periode: 1986-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, art. 30, lid 2
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 30, lid 2
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

140.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van voorschriften voor toelating tot het eindexamen mbo van diegenen die niet als leerling zijn ingeschreven (extraneï)
Periode: 1986-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/ 552, art. 30, lid 2
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 30, lid 2
Produkt: AMvB,
NB: daarbij wordt o.a.vastgesteld in welke gevallen een bedrag aan het bevoegd gezag verschuldigd is, alsmede de hoogte daarvan

141.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het tot het examen toelaten van extraneï op rijksscholen voor mbo
Periode: 1992-1995
Grondslag: Examenbesluit mbo, Stb. 1992/362, art. 27, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister handelt hier als bevoegd gezag

142.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een model voor een verklaring en getuigschrift voor leerlingen die zonder diploma de school voor mbo verlaten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 31, lid 2
WVO, Stb. 1986/552, art. 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 31, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-overige handelingen-

143. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 516*
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bepalen van kortere termijnen dan wettelijk vereist voor de indiening van een bezwaar- of beroepsschrift en voor het nemen van een beslissing ter zake van de deelnemers aan een examen beroepsonderwijs
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.2, lid 4
Produkt: AMvB
NB:

144. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 502, 535*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van een rechtspersoon die tot taak heeft heeft vergelijkingen en waarderingen te verstrekken over de internationale diploma's
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.7., lid 1
Produkt: beschikking
NB:

145.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van aanwijzingen aan de rechtspersoon die tot taak heeft vergelijkingen en waarderingen te verstrekken over de internationale diploma's met het oog op een doelmatige taakvervulling
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.7, lid 4
Produkt:
NB:

146.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen van voorwaarden voor het geven van een Rijksbijdrage aan de rechtspersoon ten behoeve van de uitoefening van zijn taken
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.7., lid 5
Produkt:
NB:

147.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aan de rechtspersoon ter beschikking stellen van middelen voor het uitoefenen van de opgedragen taken betreffende internationale diplomawaardering
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.7, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

6.3.2 Staatsexamens

148.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften voor eindexamens die niet vanwege de school worden afgenomen
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1998, 512, art. 29, lid 5
Produkt: AMvB, o.a. *Besluit staatsexamen meao, Stb. 1983/348*
NB:

149.
Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van voorschriften voor de staatsexamens
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb.1963, 40, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 5
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

150.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorschriften voor de staatsexamens
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 5
Produkt: AMvB, o.a. *Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348*
NB: tevens kan de hoogte van het bedrag, dat voor de toelating tot de examens verschuldigd is, bepaald worden

-vrijstellingen-

151.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen voor welke examenvakken in het kader van het staatsexamen meao vrijstelling kan worden verleend
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 7, lid 1
Produkt:
NB: het gaat hier om kandidaten die op andere wijze zijn geëxamineerd

152.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een model van een bewijs van vrijstelling
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 7, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

153.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften betreffende de vrijstellingsprocedure
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 7, lid 5
Produkt: regeling, o.a. *Vrijstellingsregeling staatsexamen meao en eindexamen avond-meao, Stcrt. 1986/72*
NB:

154.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent afwijkingen van het examenprogramma voor de dagscholen meao in verband met het specifieke karakter van het staatsexamen
Periode: 1983-1998

Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 8, lid 2
Produkt: advies
NB:

-onregelmatigheden en afwijkingen-

155.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat er kan worden afgeweken van het examenprogramma voor de dagscholen meao in verband met het specifieke karakter van het staatsexamen 1983-1998
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 8, lid 2
Produkt: besluit
NB:

156.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat er wordt afgeweken van de voorschriften met betrekking tot het staatsexamen in verband met het niet voldoende beheersen van de Nederlandse taal 1983-1998
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 8a
Produkt: beschikking
NB:

-regeling van het staatsexamen en van de deelstaatsexamens-

157.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het benoemen van de voorzitter, de ondervoorzitters, de secretarissen en overige leden van de staatsexamencommissie 1983-1998
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 9
Produkt: beschikking
NB:

158.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bekendmaken van het tijdstip en de wijze van aanmelding voor deelname aan het staatsexamen meao 1983-1998
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 10
Produkt: regeling
NB:

159.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het benoemen van toezichthouders 1983-1998
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 15, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

160.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen over de handelswijze indien het schriftelijk examen in een of meer vakken niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen 1983-1998
Periode: 1983-1998

Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 22, lid 3
Produkt: beschikking
NB:

161.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een commissie van beroep
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 23, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

-uitslag herexamen en uitreiking diploma's en certificaten-

162.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de wijze waarop gehandeld moet worden met certificaten
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 34, lid 6
Produkt: regeling
NB: het gaat hier om de aanspraak van kandidaten op de afgifte van een diploma

163.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat in bijzondere gevallen een diploma wordt uitgereikt terwijl dat op grond van het besluit eigenlijk niet mag
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb 1983/348, art. 34, lid 8
Produkt: beschikking
NB:

164.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van modellen van cijferlijsten, diploma's en certificaten
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 37, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-gegevens te verstrekken aan de minister-

165.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van richtlijnen voor de inhoud van het staatsexamenverslag
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 39, lid 2
Produkt: regeling
NB:

-overig-

166.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop het werk van de kandidaat moet worden bewaard
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 40, lid 2

Produkt: regeling
NB:

167.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van voorschriften betreffende het niet afnemen van bepaalde examenonderdelen
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb 1983/348, art. 42
Produkt: regeling
NB:

168.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot de regeling van het staatsexamen
Periode: 1983-1998
Grondslag: Besluit staatsexamens meao, Stb. 1983/348, art. 44
Produkt: regeling
NB:

6.4 Personeel

Het personeel van een school of instelling voor mbo bestaat uit:

- leraren
- ondersteunend en beheerspersoneel

De leraren zijn in hoofdzaak belast met het onderwijs, het ondersteunend en beheerspersoneel is in hoofdzaak belast met leidinggevende, coördinerende, ondersteunende en beheerstaken.

De centrale directie maakt deel uit van het ondersteunend en beheerspersoneel

De artikelen 33 t/m 37 van de WVO gaan over benoemingsvereisten en bewijzen van bekwaamheid. Zie Mammoetsporen deel I. In de WEB worden in de artikelen 4.2.1. en 4.2.2. bepalingen gegeven over respectievelijk de benoembaarheidsvereisten en de bewijzen van bekwaamheid van de docenten.

In artikel 40 van de WVO en artikel 4.1.2. van de WEB wordt de grondslag gegeven voor het Rechtspositiebesluit.

Tot 1 augustus 1991 waren de bewijzen van bekwaamheid en de benoembaarheidsvereisten voor leraren aan het mbo gelijk aan die voor leraren aan de scholen voor voortgezet onderwijs; de bepalingen van de WVO waren van toepassing op zowel het voortgezet onderwijs als het mbo.

Na 1 augustus kwam daar verandering in met de invoering van de Wet sectorvorming en vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs, de SVM-wet. Door het van kracht worden van de SVM-wet van 1992, Stb. 266, werden onder andere de benoembaarheidsvereisten verruimd. De SVM-wet was een wijziging van de WVO; in de WVO kwam door de invoering van de SVM-wet een nieuw artikel, artikel 37d, waarin de benoembaarheidsvereisten mbo werden weergegeven. Het nieuwe artikel 37 e gaf bepalingen omtrent de bewijzen van bekwaamheid. Op basis van art. 37 d is de *Regeling aanwijzing bewijzen van voldoende didactische voorbereiding voor het beroep van leraar in de sector van het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie* (Uitleg 1995, 18b) tot stand gekomen.

Vanaf 1 januari 1996 gelden de bepalingen van de WEB voor het mbo. Op basis van de artikelen 4.2.1, lid 1b, 12.3.8, lid 2 en 12.3.9 van de WEB is de *Regeling aanwijzing bewijzen van voldoende didactische bekwaamheid in de bve-sector* (Uitleg 1998, 12) tot stand gekomen. Deze regeling is met terugwerkende kracht in werking getreden op 1 januari 1996.

6.4.1 Bewijzen van bekwaamheid

169.

Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden, het vaststellen van voorschriften en het doen van voorstellen daartoe met betrekking tot scholen voor mbo

Periode: 1968-1995

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 1c
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 1c
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 1c

Produkt: advies

NB: vervalt bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

170.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het aanwijzen van bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden, het vaststellen van voorschriften en het doen van voorstellen daartoe

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36

Produkt: AMvB
NB: deze AMvB waarbij de bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden aangewezen worden is echter tot nu toe niet tot stand gekomen

171.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een ontheffing van de wettelijk gestelde benoemingsvereisten, bedoeld in art. 33, lid 1 b en c van de WVO

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid2
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 2

Produkt: beschikking

NB: het gaat hier om bijzondere gevallen, over personen die in een bepaald vak of onderdeel van een vak door buitengewone bekwaamheid uitmunten, maar niet aan de gevraagde benoemingsvereisten voldoen.

172.

Actor: de inspectie
Handeling: het verlenen van goedkeuring aan een afwijking van de benoemingsvereisten voor zover het een gemeentelijke of bijzondere school betreft

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 5
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 5

Produkt: beschikking

NB: indien de goedkeuring wordt geweigerd, kan het bevoegd gezag bij de minister in beroep gaan

173.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent de gronden waarop kan worden afgeweken van de vereiste bewijzen van bekwaamheid voor leraren en de procedure ervan

Periode: 1992-

Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 8, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 8

Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*, art. 3b

NB:

174.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw over het aanwijzen van bewijzen van bekwaamheid

Periode: 1968-1995

Grondslag: WVO, Stb.1963,40, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 34, lid 2

Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

175.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het aanwijzen van bewijzen van bekwaamheid

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 34, lid 2

WVO, Stb. 1986, 552, art. 34, lid 2

WVO, Stb. 1993, 666, art. 34, lid 2

Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO*, besluit van 30-08-1985, Stb. 506

NB: bij de aanwijzing worden de graad van het bewijs van bekwaamheid en het vak of de combinatie van vakken waarvoor het bewijs van bekwaamheid geldt vermeld

176.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het goedkeuren dat er tijdelijk wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid

Periode: 1993-

Grondslag: Besluit Onderwijsbevoegdheden WVO, Stb. 1985, 506, art. 3a en 3b, zoals gewijzigd bij het Besluit van 16-12-1993, Stb. 13

Produkt: besluit

NB: de goedkeuring voor een tijdelijke afwijking van de bevoegdheidseisen kan o.a. verleend worden in verband met de invoering van de basisvorming en de invoering van het vbo

177.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het stellen van voorwaarden waaronder voor onbepaalde tijd wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid

Periode: 1967-

Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 01-07-1981, Stb. 456, art. 114a,

Produkt: AMvB

NB:

178.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het goedkeuren dat er voor onbepaalde tijd wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid

Periode: 1985-

Grondslag: Besluit Onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO, Stb. 1985, 506, art.3c

Produkt: beschikking

NB: de goedkeuring voor afwijking van de bevoegdheidseisen voor onbepaalde tijd kan verleend worden aan leraren die reeds 10 jaar, voor ten minste 19 klokuren per week, achtereen onbevoegd les gegeven hebben en ouder zijn dan 45 jaar.

179.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het verbinden van onderwijsbevoegdheid aan andere vakken dan genoemd in de lijst van bewijzen van bekwaamheid, en het aanbrengen van beperkingen

Periode: 1967-

Grondslag: OWVO, art. 108

Produkt: besluit

NB: in de bijlage bij de OWVO wordt een lijst van bewijzen van bekwaamheid gegeven met de daarbij behorende vakken

180.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het verbinden van bevoegdheid tot het geven van middelbaar beroepsonderwijs aan bewijzen van bekwaamheid die niet opgenomen zijn in de bijlage van de OWVO
 Periode: 1967-1995
 Grondslag: OWVO, art. 110, lid 1
 Produkt: advies
 NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355
181.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het verbinden van bevoegdheid tot het geven middelbaar beroepsonderwijs aan bewijzen van bekwaamheid die niet opgenomen zijn in de bijlage van de OWVO
 Periode: 1967-
 Grondslag: OWVO, art. 110, lid 1
 Produkt: beschikking
 NB: de minister geeft aan om welke vakken en om welke scholen het in deze handeling gaat
182.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het verlenen van onderwijsbevoegdheid tot het geven van mboaan personen die in het bezit zijn van een in het buitenland behaald bewijs van bekwaamheid
 Periode: 1973-
 Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 18-04-1973, Stb. 229, art. 110, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB: de minister geeft aan om welke vakken en om welke scholen het in deze handeling gaat.
 Bezitters van bewijzen van bekwaamheid binnen de EU kunnen vanaf 1993 op grond van de EU-regeling , Regeling onderwijsbevoegdheid Lid-staten, onderwijsbevoegdheid VO verkrijgen (zie RIO HBO).
183.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het regelen in welke gevallen leraren die een bevoegdheid bezitten of achten te bezitten voor bepaalde soorten van onderwijs, tevens onderwijs kunnen geven in een vak of combinatie van vakken in een soort van onderwijs waarvoor zij niet de vereiste bevoegdheid bezitten
 Periode: 1985-1995
 Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 04-07-1985, Stb. 408, art. 110a
 Produkt: advies
 NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355
184.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
 Handeling: het regelen in welke gevallen leraren die een bevoegdheid bezitten of achten te bezitten voor bepaalde soorten van onderwijs, tevens onderwijs kunnen geven in een vak of combinatie van vakken in een soort van onderwijs waarvoor zij niet de vereiste bevoegdheid bezitten
 Periode: 1985-
 Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 04-07-1985, Stb. 408, art. 110a
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:

185.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het, met betrekking tot vakken waarvoor geen bewijs van bekwaamheid is aangewezen, verklaren dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een bewijs van bekwaamheid tot het geven van mbo in vakken en scholen door de minister aangewezen, alsmede van een bewijs van pedagogische en didactische vaardigheden
Periode: 1967-
Grondslag: OWVO, art. 114
Produkt: ministeriële regeling
NB:

186.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het instellen van akten van bekwaamheid van de eerste, tweede en derde graad ten behoeve van andere vakken dan genoemd in de wet
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb.1963, 40, art. 35, lid 1 t/m 3
Produkt: advies
NB: deze handeling is wat betreft de derde graad vervallen in 1985, bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, houdende wijziging van de WVO in verband met een herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel

187.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het instellen van akten van bekwaamheid van de eerste, tweede en derde graad ten behoeve van andere vakken dan genoemd in de wet
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 1 t/m 3
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is wat betreft de derde graad vervallen in 1985, bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, houdende wijziging van de WVO in verband met een herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel. De rest is nog van toepassing

188.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent de vereisten voor het geven van onderwijs aan de daarbij aan te geven schoolsoorten en in daarbij aan te geven vakken of combinaties daarvan waarbij wordt afgeweken van het wettelijk bepaalde
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 3
Produkt: advies
NB: het gaat hierbij om afwijkingen ten opzichte van het bepaalde in art. 35, lid 1 en 2, waar aangegeven wordt in welke leerjaren of schoolsoorten lesgegeven mag worden indien men in het bezit is van een eerste- of een tweede-graads bevoegdheid. De adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355.

189.
 Actor: de minister van Onderwijs / minister van Landbouw
 Handeling: het geven van voorschriften omtrent de vereisten voor het geven van onderwijs aan de daarbij aan te geven schoolsoorten en in daarbij aan te geven vakken of combinaties daarvan waarbij wordt afgeweken van het wettelijk bepaalde
 Periode: 1968-
 Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 3
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 3
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 3
 Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*
 NB: het gaat hierbij om afwijkingen ten opzichte van het bepaalde in art. 35, lid 1 en 2, waar aangegeven wordt in welke leerjaren of schoolsoorten lesgegeven mag worden indien men in het bezit is van een eerste- of een tweede-graads bevoegdheid.
190.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van aanvullende vakken of combinaties van vakken waarvoor een eerste graads bevoegdheid ook geldig is
 Periode: 1985-1995
 Grondslag: OWVO, Stb. 1967, 386, art. 35, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 4
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 4
 Produkt: advies
 NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355
191.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het aanwijzen van aanvullende vakken of combinaties van vakken waarvoor een eerste graads bevoegdheid ook geldig is
 Periode: 1985-
 Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 35, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 4
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 4
 Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*
 NB:
192.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het aanwijzen van andere vakken dan genoemd in de wet en de bijbehorende bewijzen van bekwaamheid
 Periode: 1968-1985
 Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 36, lid 3, 5, 6, 7 en 8
 Produkt: advies
 NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
- 193.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van andere vakken dan genoemd in de wet en de bijbehorende bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968-1985
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 36, lid 3, 5, 6, 7 en 8
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408

194.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent het afgeven van een verklaring dat een leraar in het bezit is van een eerste- dan wel tweede graads bevoegdheid plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid in gevallen van vakken waarin geen bewijzen van bekwaamheid zijn aangewezen
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 36, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 36, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 36 lid 1
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

195.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels omtrent het afgeven van een verklaring dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een eerste- dan wel tweede graads bevoegdheid plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid in gevallen van vakken waarin geen bewijzen van bekwaamheid zijn aangewezen
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 36, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 36, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 36 lid 1
Produkt: AMvB
NB: deze AMvB is nooit tot stand gekomen; de handeling wordt wel uitgevoerd op basis van art 114 van de OWVO

196.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / minister van Landbouw omtrent het verkrijgen van de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 37
WVO, Stb. 1986, 552, art. 37
WVO, Stb. 1993, 666, art. 37
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

197.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van voorschriften voor het verkrijgen van de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 37
WVO, Stb. 1986, 552, art. 37
WVO, Stb. 1993, 666, art. 37
Produkt: AMvB
NB:

198.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het beleid met betrekking tot de formatie van de verschillende categorieën personeel van de rijkscholen voor mbo
Periode: 1991-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 37a, lid 5
WVO, Stb. 1993/666, art. 37a, lid 6
Produkt: besluit, ministeriële regeling
NB:

199.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van nadere voorschriften voor de personeelscategorieën voor scholen voor mbo
Periode: 1991-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art.37a, lid 5
WVO, Stb. 1993/666, art. 37a, lid 6
Produkt: AMvB
NB:

Aan het hoofd van een school voor mbo staat een centrale directie, bestaande uit ten hoogste vijf leden, waarvan er een door het bevoegd gezag wordt benoemd tot voorzitter.

De centrale directie heeft onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag de leiding van de voorbereiding en de uitvoering van het beleid van de school, alsmede de coördinatie van de dagelijkse gang van zaken en van het beheer van de school . Bovendien is zij belast met taken en bevoegdheden die door het bevoegd gezag aan de centrale directie zijn overgedragen.

200.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het doen van een voordracht voor het bepalen van de benoembaarheidsvereisten en bewijzen van bekwaamheid voor het mbo
Periode: 1991-
Bron: interview BVE
Produkt: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 37d en 37e
NB:

201.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van een bewijs van voldoende didactische voorbereiding voor het geven van middelbaar beroepsonderwijs
Periode: 1991-

Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 37d, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 37d, lid 1
WEB, Stb. 1995/501, art. 4.2.1., lid 1b
Produkt: ministeriële regeling, o.a. *Regeling aanwijzing bewijzen van voldoende didactische bekwaamheid in de bve-sector*, 1998, Uitleg 12

NB:

202.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van een ander getuigschrift of diploma dat gelijkwaardig is aan een getuigschrift dat nodig is voor het geven van middelbaar beroepsonderwijs
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 37 e , lid 1d
WVO, Stb. 1993/666, art. 37 e, lid 1d
Produkt: ministeriële regeling
NB:

203.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van in het buitenland behaalde getuigschriften en diploma's die een gelijke waarde hebben als de wettelijk erkende bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1991-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 37 e, lid 2 e
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 37^e, lid 2 e
Produkt: ministeriële regeling
NB:

6.4.2 Rechtspositie

204.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ten behoeve van een scholengemeenschap inzake het vaststellen van voorschriften omtrent de toepassing van de bepalingen over het personeel dat mbo geeft
Periode: 1991-
Grondslag: WVO, Stb 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, art. 37f
WVO, Stb. 1993/666, art. 37f
Produkt: AMvB
NB:

205.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het geven van nadere voorschriften betreffende de stages van studenten binnen het mbo
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 39c, lid 8 en 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-04-1985, Stb. 256
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39c, lid 8 en 9
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39c, lid 8 en 9
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

206.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de stages van studenten binnen het mbo
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 39c, lid 8 en 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-04-1985, Stb. 256
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39c, lid 8 en 9
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39c, lid 8 en 9
Produkt: AMvB
NB:

207.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van een rechtspositieregeling voor het personeel
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 39
WVO, Stb. 1986/552, art. 40
WVO, Stb. 1993/666, art. 40
WEB, Stb. 1995/501, art. 4.1.2, lid 2 en 3
Produkt: AMvB
NB: vastgesteld worden onder andere salarissen en toelagen, voorschriften omtrent geneeskundig onderzoek bij benoeming, omtrent vakantie, verlof, aanspraken op salaris in geval van militaire dienst, ziekte of ongeval, ontslaguitkeringen, het verrichten van nevenwerkzaamheden alsmede omtrent andere rechten en verplichtingen. Voor zover het openbare instellingen betreft worden er voorschriften gegeven omtrent de verplichtingen alsmede omtrent de benoeming, de schorsing, het ontslag en de disciplinaire straffen van het personeel.

208.

Actor: de inspectie
Handeling: het geven van advies betreffende de benoeming van de rector, directeur, conrectoren, adjunctdirecteuren en de leraren van een openbare school voor mbo
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 43, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 43, lid 1
Produkt: advies
NB:

209.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent verplichtingen, benoeming, schorsing, disciplinaire straffen van de rector, de directeur, de conrector, de adjunctdirecteur, de leraren of het overige personeel van een openbare school voor mbo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 43, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 43, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 43, lid 1

Produkt: WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij Wet van 31-05-1995, Stb. 318, art. 38a, lid 4
NB: AMvB, o.a. *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110

210.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het schorsen van een leraar in zijn bevoegdheid tot het geven van onderwijs aan een openbare school voor mbo wegens het niet eerbiedigen van ieders geloofs- of levens-overtuiging

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 44, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 44, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 44, lid 2

Produkt: beschikking

NB:

6.5 Planning en bekostiging

6.5.1 Aanvang van de bekostiging

Onder de WVO vindt men de grondslagen voor de bekostiging van het mbo. In de WVO wordt ook geregeld op welke wijze vergoedingsbedragen worden vastgesteld.

Het *Bekostigingsbesluit WVO* beschrijft de administratieve processen waarlangs de scholen de vergoedingen ontvangen. Het *Bekostigingsbesluit WVO* hangt nauw samen met het *Huisvestingsbesluit WVO/WCBO*, het *Formatiebesluit dagscholen mbo* en het *Formatiebesluit vavo*.

De aanspraak op bekostiging voor scholen voor mbo én vavo wordt geregeld in art. 64 van de WVO. Deze scholen worden bij wet voor bekostiging in aanmerking gebracht. Onder de WEB wordt niet meer gesproken van scholen of in instellingen voor mbo; het beroepsonderwijs is een onderdeel van het ROC.

In de WEB wordt de aanvang van de instellingen voor beroepsonderwijs geregeld in art. 2.2.1. Opgemerkt moet worden dat de WEB weliswaar van kracht wordt vanaf 1996, maar dat de daadwerkelijke bekostiging op basis van de WEB pas vanaf 1997 plaatsvindt.

211.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht voor het voor Rijk's bijdrage in aanmerking brengen van dagscholen/ instellingen voor middelbaar beroepsonderwijs
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 64a, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 64a, lid 1
Produkt: onderdeel Rijksbegrotingswet
NB: onder de WVO: uitzondering hierop zijn scholen die worden toegevoegd aan een reeds bekostigde dagschool voor mbo in twee of meer van de sectoren bedoeld in art. 15a van de WVO

212.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht voor het voor Rijk's bijdrage in aanmerking brengen van instellingen voor beroepsonderwijs
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.1. en 1.3.2.
Produkt: onderdeel Rijksbegrotingswet
NB:

213. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 524*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het doen van een voordracht inzake het vaststellen van de berekeningswijze voor de rijksbijdrage voor het middelbaar beroepsonderwijs
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.1., lid 1
Produkt: AMvB
NB: de huisvestingskosten kunnen op een andere wijze worden berekend. De rijksbijdrage bestaat uit afzonderlijk berekende bijdragen ten behoeve van exploitatiekosten en huisvestingskosten

Onder de WEB, Stb. 1995/501 wordt bepaald dat de Minister, nadat de Onderwijsraad gehoord is, jaarlijks beslist of een beroepsopleiding waarvoor hij de eindtemen heeft vastgesteld, voor bekostiging in aanmerking komt (WEB, art. 2.1.1.).

De aanspraak op bekostiging van die beroepsopleiding ontstaat dan met ingang van het studiejaar dat daarop volgt. De minister betreft bij zijn beslissing de maatschappelijke behoeften aan de opleiding, de arbeidsmarktperspectieven voor afgestudeerden en de mate waarin de inhoud van de opleiding bijdraagt aan een duurzame en brede beroepskwalificatie.

214.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het bekostigen van een beroepsopleiding waarvoor de minister de eindtermen heeft vastgesteld
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.1.1., lid 1
Produkt: advies
NB:

215. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 517, 533*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks beslissen of een beroepsopleiding, waarvoor de minister de eindtermen heeft vastgesteld, voor bekostiging in aanmerking komt
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.1.1, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

216. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 524*

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks bekendmaken aan de instellingen voor beroepsonderwijs welke rijksbijdrage voor het daaropvolgend jaar wordt verstrekt
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.4., lid 1
Produkt: beschikking
NB:

217. * *Zie ook Draden van de WEB, handeling 533, 536, 537 en 538*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geheel of gedeeltelijk inhouden van de rijksbijdrage indien het bevoegd gezag van een instelling, een agrarisch innovatie- en praktijkcentrum of een landelijk orgaan in strijd handelt met de wet
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 11.1, lid 1
Produkt: beschikking
NB: als de reden voor de inhouding vervallen is, kan de minister de rijksbijdrage weer toekennen

-Plan van Scholen-

De bekostiging van een school kan pas aanvang nemen als de school wordt geplaatst op een Plan van Scholen, dat vastgesteld is volgens de bepalingen van de WVO, artikelen 65 t/m 74. Het plan vormt de grondslag voor het stichten van nieuwe scholen.

De minister van Onderwijs stelt jaarlijks een Plan van Scholen vast. Daarin is aangegeven welke scholen in de drie kalenderjaren, volgende op het jaar van vaststelling, voor rijksbekostiging in aanmerking zullen worden gebracht.

Dit plan heeft tot **doel** te komen tot een evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen naar soort van onderwijs, mede gelet op het verlangde onderwijs in het betrokken gebied. Op het plan worden uitsluitend scholen geplaatst waarover overleg heeft plaatsgevonden met de daarvoor in aanmerking komende organisaties en, indien het landbouwonderwijs betreft, met de minister van Landbouw, en nadat (tot 1997) de Onderwijsraad gehoord is.

Zie RIO Mammoetsporen deel I

218.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het jaarlijks vaststellen van het plan van scholen voor wat betreft scholen voor mbo
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 65, lid 1
Produkt: advies
NB:

219.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het plan van scholen voor wat betreft het mbo
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 65, lid 1
Produkt: beschikkingen en een toetsingskader voor de volgende planperiode (art. 65a, lid 1, onder b)
NB:

220.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent het bepalen van het tijdstip waarop verzoeken tot opnemen in het plan van scholen, ingediend door een gemeente waarin een of meer rijksscholen gevestigd zijn, behandeld zullen worden
Periode: 1991-1995
Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. V
Produkt: AMvB
NB: in deze handeling gaat het om gemeenten die geen verzoek tot bestuursoverdracht van rijksscholen hebben ingediend, maar wel opgenomen willen worden in het plan van scholen.

221.

Actor: Gedeputeerde Staten
Handeling: het vaststellen of voldoende is voorzien in de behoefte aan openbaar onderwijs in een voldoende aantal scholen in de provincie
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 66, lid 2

- Besluit aanvang bekostiging WVO, Stb. 1969, 22, art. 9
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 66, lid 2
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 66, lid 2
 Produkt: besluit
 NB: dit gebeurt ten minste eenmaal in de drie jaren
222.
 Actor: Provinciale Staten
 Handeling: het geven van een oordeel over de verzoeken tot opnemng in het Plan van Scholen
 Periode: 1985-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 66, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-08-1985, Stb. 466
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 66, lid 5
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 66, lid 5
 Produkt: advies
 NB:
223.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het opnemen van een school in het eerstvolgende Plan van Scholen na een beslissing op een beroep
 Periode: 1968-1996
 Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 72
 WVO, Stb. 1986,552, art. 72
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 72
 Produkt: beschikking
 NB:
224.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het onder voorwaarden voor bekostiging in aanmerking brengen van een school voor mbo welke is opgericht door een omzetting van een bekostigde bijzondere school in een gelijksoortige openbare school of omgekeerd
 Periode: 1968-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 75,lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
 Wet van 28-05-1975, Stb. 386, art. 75, lid 2
 WVO,Stb. 1986, 552, art.75, lid 2
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 1
 Produkt: beschikking
 NB: vooraf is er overleg geweest met de daarvoor in aanmerking komende organisaties
225.
 Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
 Handeling: het goedkeuren dat een bekostigde school voor mbo wordt gesplitst of een andere plaats van vestiging krijgt
 Periode: 1975-1996
 Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 75, lid 3, zoals gewijzigd bij de Wet van 28-05-1975, Stb. 386
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 3
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 2
 Produkt: beschikking
 NB: de minister kan hierbij voorwaarden stellen. Voordat de minister goedkeuring verleent, is er overleg geweest met de daarvoor in aanmerking komende organisaties.

226.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het bekostigen van een nevenvestiging
Periode: 1992-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 6, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 5
Produkt: beschikking
NB: de minister kan hiertoe besluiten als zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan en nadat hij de daarvoor in aanmerking komende organisaties gehoord heeft. De minister stelt hierbij voorwaarden.
227.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen van cursussen
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-05-1963, Stb. 40, art. 75, lid 1
WVO, Stb. 1986,552, art. 75, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75b, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de minister kan aan de bekostiging voorwaarden verbinden
228.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het tijdstip waarvoor de aanvraag tot bekostiging van de cursussen moet worden ingediend
Periode: 1969-1996
Grondslag: Besluit aanvang bekostiging WVO, Stb. 1969/22, art. 13
Produkt: besluit
NB: daarbij wordt tevens bepaald welke gegevens moeten worden overlegd
229.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het ter beschikking stellen van aanvullende middelen voor studiekeuzevoorlichting aan leerlingen of potentiële leerlingen van een school voor mbo
Periode: 1993-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 75c
Produkt: ministeriële regeling
NB:
230.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het ter beschikking stellen van aanvullende middelen voor de uitvoering van het middelbaar beroepsonderwijs of voor de verhoging van de deelname daaraan
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 75d
Produkt: ministeriële regeling
NB:
- 231.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanduiden van activiteiten van korte duur die in aanmerking komen voor een aanvullende bijdrage
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.3., lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

232.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van voorwaarden waaronder aan activiteiten een aanvullende bijdrage kan worden toegekend
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.3., lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

233. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 525, 534*

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het aan de rijksbijdrage toevoegen van aanvullende bedragen voor activiteiten van beperkte duur
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.3, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

234.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften waaronder de minister een bedrag kan toevoegen aan de rijksbijdrage dat betrekking heeft op andere kostensoorten dan voor activiteiten
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.3, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling vindt plaats ten behoeve van de ontwikkeling van het bestel van het beroepsonderwijs

235.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het toekennen van een aanvullend bedrag op de rijksbijdrage voor andere kostensoorten dan voor activiteiten
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.3., lid 3
Produkt: beschikking
NB:

236.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de uitvoering van de aanvang van de bekostiging
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 76
WVO, Stb. 1986, 552, art. 76

WVO, Stb. 1993, 666, art. 76
Produkt: AMvB, *Besluit aanvang bekostiging WVO*, besluit van 13-01-1969, Stb 22, gewijzigd bij o.a. Besluit van 10-11-1993, Stb. 594
NB:

Onder de WVO:

237.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vergoeden van voorzieningen in de huisvesting en inventaris
Periode: 1993-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 76a, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: de vergoeding kan alleen gegeven worden wanneer de minister zijn goedkeuring verleend heeft aan de voorziening.

238.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere voorschriften voor de uitvoering van de bekostiging van voorzieningen in de huisvesting en inventaris
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 76a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AmvB, *Huisvestingsbesluit WVO/WCBO*
NB:

239.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen waaruit de voorzieningen in de huisvesting en inventaris⁴ uitsluitend kunnen bestaan

---

⁴ Voorzieningen in de huisvesting worden onderscheiden in blijvende- en tijdelijke voorzieningen.
Onder blijvende voorzieningen wordt verstaan:
- nieuwbouw
- uitbreiding

Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 3, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling geldt niet voor scholen voor landbouwonderwijs

-
- aanpassing van een gebouw dat als blijvende voorziening in de huisvesting geldt
  - terreinen, daaronder begrepen vestiging van erfpacht en andere beperkte rechten
  - te verwerven gebouwen

Onder [tijdelijke voorzieningen] wordt verstaan:

- nieuwbouw van tijdelijke lokalen voor scholen of nieuwbouw van tijdelijke kantoorruimten voor landelijke organen
- verplaatsing van tijdelijke lokalen voor scholen of verplaatsing van tijdelijke kantoorruimten voor landelijke organen
- huur van gebouwen
- huur van terreinen
- te verwerven gebouwen

Onder [voorzieningen in de inventaris] wordt verstaan:

- eerste aanschaf van schoolmeubelen
- eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen

240.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model voor aanvragen voor voorzieningen in de huisvesting en inventaris
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 4, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij dezelfde regeling wordt vastgesteld welke gegevens het bevoegd gezag van een school moet geven

241.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van een investerings⁵ en een intentioneel investerings⁶ (IIS)
Periode: 1993-
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 5, lid 1
Produkt: besluit
NB: deze schema's worden vastgesteld na overleg met de daarvoor in aanmerking komende organisaties

242.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent een prognosetechniek ten aanzien van het leerlingenaantal, een methodiek voor ruimtenormering alsmede een beoordelingstechniek en criteria ten behoeve van prioriteitenstelling
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 11
Produkt: ministeriële regeling
NB:

243.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van de tarieven voor ingebruikgeving en verhuur
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art.13, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hier om de tarieven die het bevoegd gezag ten hoogste in rekening mag brengen

---

⁵ Het investerings⁵schema omvat de voorzieningen voor blijvende en tijdelijke nieuwbouw, blijvende en tijdelijke uitbreiding en de te verwerven gebouwen, alsmede de eerste aanschaf van schoolmeubelen en leer- en hulpmiddelen, voor zover deze een bedrag van f500.000 gulden te boven zullen gaan.

⁶ Het intentioneel investerings⁶schema omvat de voorzieningen ten aanzien waarvan het voornemen bestaat om deze in enige van de komende jaren voor vergoeding in aanmerking te laten komen. Het gaat hierbij ook om de voorzieningen voor blijvende en tijdelijke nieuwbouw, blijvende en tijdelijke uitbreiding en de te verwerven gebouwen, alsmede de eerste aanschaf van schoolmeubelen en leer- en hulpmiddelen, voor zover deze een bedrag van f500.000 gulden te boven zullen gaan. Voor de beslissing tot opnemning in het investerings⁶schema zal ten minste geverifieerd moeten worden of de behoefte nog in dezelfde mate aanwezig is.

6.5.2 Grondslagen en wijze van bekostiging

Onderscheid moet gemaakt worden tussen verschillende perioden; ten eerste is er de bekostiging op basis van de WVO, ten tweede de bekostiging op basis van de WEB. De bekostiging wordt nader uitgewerkt in bepalingen binnen de verscheidenen uitvoeringsbesluiten van de beide wetten.

Tijdens de periode dat de WVO de basis voor de bekostiging voor het mbo vormde veranderde de bekostigingssystematiek; er wordt daarom ook onderscheid gemaakt in de periode voor 1992 en de periode na 1992. Verder is er nog de periode onder de werking van de WEB, na 1996.

6.5.2.1 Periode tot 1992

Tot 1992 bestonden de kosten van de scholen uit:

- **salarissen** (kosten van salarissen en toelagen, uitkeringen, pensioenbijdragen, bijdragen voor weduwen en wezen en premies)
- **stichtingskosten** (kosten van aankopen, stichten, verbouwen, herbouwen en uitbreiden van schoolgebouwen, dienstwoningen voor het personeel en van terreinen bestemd voor het onderwijs)
- **huren** van schoolgebouwen, lokalen, dienstwoningen of terreinen, alsmede de kosten van bijvoorbeeld erfpacht
- **inrichtingskosten** (kosten van het aanschaffen van schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen en schoolbehoeften)
- **exploitatiekosten** (
  - kosten voor onderhoud van schoolgebouwen of lokalen, dienstwoningen en terreinen en van de daarop rustende lasten
  - de kosten voor water en energieverbruik
  - kosten voor onderhoud van het meubilair en leer- en hulpmiddelen
  - kosten van aanschaffen van schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen en schoolbehoefte ter vervanging of aanvulling van de oude schoolmeubelen of leer- en hulpmiddelen
  - administratiekosten
  - kosten van medezeggenschap
  - andere uitgaven ter verzekering van de goede gang van het onderwijs
  - kosten voor godsdienst- of vormingsonderwijs)

244.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het jaarlijks vergoeden van de stichtingskosten van een gemeentelijke of bijzondere school voor mbo

Periode: 1968-1992

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 83
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81

Produkt: beschikking

NB: de minister dient zijn goedkeuring te verlenen aan de plannen en begrotingen omtrent de gebouwen en terreinen van een school voor mbo

245.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het benoemen van een deskundige ten behoeve van het schatten van de waarde van gebouwen en terreinen van een school voor mbo die om niet zijn verkregen of uit eigen middelen zijn bekostigd
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 83, lid 6
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81, lid 6
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats indien het bevoegd gezag zich niet kan vinden in de vaststelling van de waarde door de minister; drie deskundigen zullen dan een nieuwe schatting doen. De overige twee deskundigen worden benoemd door respectievelijk Gedeputeerde Staten en door het bevoegd gezag. Het Rijk draagt de kosten van de schatting.

246.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het toekennen van een vergoeding voor de kosten van tijdelijke voorziening in gebouwen en terreinen van een school voor mbo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 83, lid 11
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81, lid 11
Produkt: AMvB, *Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61*
NB:

247.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vergoeden van de inrichtingskosten van een gemeentelijke of bijzondere school voor mbo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 83
WVO, Stb. 1986, 552, art. 81 en 84
Produkt: beschikking
NB:

6.5.2.2 Periode 1992-1996

Na 1992 zagen de kosten voor de scholen voor mbo er als volgt uit:

- huisvestingskosten
- inventariskosten
- personeelskosten
- nascholingskosten
- exploitatiekosten

Wijze van bekostiging na 1992:

Voor de dagscholen voor mbo worden de personeelskosten en de exploitatiekosten vergoed door middel van het beschikbaarstellen van een bedrag voor personeels- en exploitatiekosten gezamenlijk (lump sum).

De artikelen 90 en 91 van de WVO gaan over de personeelskosten, de artikelen 92 t/m 94 gaan over de exploitatiekosten.

Huisvesting en inventaris

De huisvestings- en inventariskosten worden vergoed op basis van programma's van eisen. De grondslag voor de vergoeding van huisvestings- en inventariskosten wordt gevormd door de programma's van eisen die bij ministeriële regeling vastgesteld worden. Alvorens deze ministeriële regeling wordt vastgesteld vraagt de minister advies aan een adviesgroep, die door hem ingesteld is, en waarin zijn vertegenwoordigd organisaties van gemeente- en schoolbesturen.

Er wordt onderscheid gemaakt in

- a) blijvende voorzieningen ; het gaat hierbij om nieuwbouw, uitbreiding, aanpassing van een gebouw dat als blijvende voorziening in de huisvesting geldt, terreinen, waaronder begrepen vestiging van erfpacht en andere beperkte rechten, en te verwerven gebouwen
- b) tijdelijke voorzieningen in de huisvesting, waaronder begrepen nieuwbouw of verplaatsing van tijdelijke lokalen, huur van gebouwen, terreinen en te verwerven gebouwen
- c) voorzieningen in de inventaris, waaronder voorzieningen als schoolmeubelen en hulp- en leermiddelen

Bovendien hebben de bovengenoemde programma's van eisen betrekking op herstel van schade.

Elk programma van eisen omvat

- een omschrijving van de in aanmerking genomen componenten waaruit de voorzieningen zijn opgebouwd
- de daarvoor noodzakelijk geachte bedragen
- de wijze waarop de voor elke voorziening vast te stellen vergoeding wordt berekend

De programma's van eisen voldoen aan de redelijke behoefte van een in normale omstandigheden verkerende school

248.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de programma's van eisen voor de huisvestings- en inventariskosten van scholen voor mbo
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 80, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, Regeling *herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: ministeriële regeling
NB:

249.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een aanvullende vergoeding aan een school voor huisvestings- en inventariskosten in verband met bijzondere ontwikkelingen in het onderwijs
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 83, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, Regeling *herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag van een school dient een dergelijk verzoek in. De minister bepaalt hierbij het doel en de periode voor deze vergoeding.

De grondslag voor de vergoeding van **personeelskosten, nascholings- en exploitatiekosten** van de scholen voor mbo zijn de artikelen 90 t/m 94 van de WVO, Stb. 1993/666

250.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent de omvang van de formatie van leraren en van ondersteunend en beheerspersoneel op scholen voor mbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art.90, lid 1 en 2

Produkt: advies
NB:

251.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht over het vaststellen van de grondslag voor de omvang van de formatie van leraren en van ondersteunend en beheerspersoneel op scholen voor mbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 90, lid 1 en 2
Produkt: AmvB, Formatiebesluit dagscholen mbo
NB:

252.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent het bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden aan een school meer formatie moet worden toegekend dan wettelijk bepaald
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs), art. 90, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 90, lid 3
Produkt: advies
NB:

253.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht ter bepaling in welke gevallen en onder welke voorwaarden aan een school meer formatie moet worden toegekend dan wettelijk bepaald
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs), art. 90, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 90, lid 3
Produkt: AMvB
NB:

254.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht voor het vaststellen van regels ter bepaling van de vergoeding van de personeelskosten voor mbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs), art. 91
WVO, Stb. 1993/666, art. 91
Produkt: AmvB, *Formatiebesluit dagscholen mbo*
NB:

Het Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402 komt voort uit de artikelen 90, 91 en 96p, lid 2 en 3 van de WVO, Stb. 1986/552.

Het Formatiebesluit geeft bepalingen omtrent de berekening van de omvang van de vergoeding, de ratio's, de aftrekposten, vergoedingen voor kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgeld, aanwijzing in het kader van het vervangingsfonds.

255.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een ontheffing van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een opslag vanwege herbezetting in verband met de toepassing regeling bevordering arbeidsparticipatie ouderen
Periode: 1994-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, zoals gewijzigd bij het besluit van 03-11-1995, Stb. 571, art. 2a, lid 3
Produkt: ontheffing
NB:

256.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het instellen van een commissie die hem zal adviseren omtrent het verlenen van ontheffingen van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een opslag vanwege herbezetting in verband met de toepassing regeling bevordering arbeidsparticipatie ouderen
Periode: 1994-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, zoals gewijzigd bij het besluit van 03-11-1995, Stb. 571, art. 2a, lid 4
Produkt: instellingsbeschikking
NB: de commissie wordt ingesteld op voordracht van de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel en organisaties van gemeenten en schoolbesturen

257.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de gemiddelde personeelslast
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, art. 3, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

258.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het jaarlijks vaststellen van de budgetfactor
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, art. 6, lid 2
Gewijzigd bij besluit van 06-07-1993, Stb. 382, art. 6, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: de budgetfactor heeft als doel de omvang van de vergoeding af te stemmen op de middelen die door de begrotingswetgever beschikbaar zijn gesteld

259.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het toekennen van een aanvullende vergoeding voor personeelskosten in verband met bijzondere omstandigheden die de school betreffen
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, art. 7, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: de minister stelt hierbij voorwaarden

260.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen tot welke afdeling een opleiding die tot een combinatie van afdelingen behoort kan worden gerekend in verband met de toepassing van het Formatiebesluit
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, art. 19
Produkt: ministeriële regeling
NB: de combinatie van afdelingen vindt zijn oorsprong in art. 15a, lid 2 van de WVO, Stb. 1986/552

261.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van voorlopige ratio's
Periode: 1992-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, art. 20
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling kan worden uitgevoerd vooruitlopend op een wijziging van de in het Formatiebesluit dagscholen mbo genoemde ratio's. Deze 'afwijkende' ratio's zijn slechts een jaar geldig

262.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een vergoedingsbedrag per leerling in het kader van de vergoeding van de nascholingskosten
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 91a
Produkt: ministeriële regeling
NB:

263.
Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van normbedragen voor de vergoeding van exploitatiekosten van scholen voor mbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs), art. 92, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 92, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

De **exploitatiekosten** voor een school voor mbo bestaan uit:

- onderhoud
- energie
- middelen
- administratie
- beheer en bestuur
- schoonmaken
- heffingen

264.
Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw over het gedeelte van de regeling dat betrekking heeft op het gedeelte middelen, administratie, beheer en bestuur

Periode: 1993-

Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs), art. 92, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 92, lid 3

Produkt: advies

NB:

265.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw

Handeling: het toekennen van een aanvullende vergoeding voor exploitatiekosten van een school voor mbo

Periode: 1993-

Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (*regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*), art. 95
WVO, Stb. 1993/666, art. 95

Produkt:

NB: deze handeling kan plaatsvinden indien bijzondere ontwikkelingen in het mbo daartoe aanleiding geven. Het bevoegd gezag dient een verzoek in. De minister bepaalt de periode en het doel van de extra vergoeding

-Wijze van bekostiging-

De wijze van bekostiging van personeels-, nascholings- en exploitatiekosten voor scholen voor mbo wordt geregeld in art. 96f en 96f.1. van de WVO.

266.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw

Handeling: het op het voorschot voor personeels- en exploitatiekosten op een school voor mbo in mindering brengen van een bepaald bedrag

Periode: 1992-

Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, art. 49, lid 2

Produkt: beschikking

NB:

267.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw

Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de wijze waarop de voorschotten voor personeels- en exploitatiekosten en de aanvullende vergoeding worden aangevraagd, vastgesteld en verstrekt

Periode: 1992-

Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, art. 52

Produkt: ministeriële regeling

NB:

268.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van het bedrag voor personeels- en exploitatiekosten van een school voor mbo

Periode: 1992-

Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, art. 53, lid 1

Produkt: ministeriële regeling

NB: de minister heeft de mogelijkheid om het bedrag voorlopig vast te stellen

269.
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het vaststellen van het bedrag van de aanvullende vergoeding
 Periode: 1992-
 Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, art. 54
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
270.
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het verrekenen van de voorschotten voor personeels- en exploitatiekosten en de aanvullende vergoeding van een school voor mbo met het beschikbaar gestelde bedrag
 Periode: 1992
 Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, art. 55, lid 1
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
271.
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het vaststellen van een jaarrekening voor een school voor mbo
 Periode: 1992-
 Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 06-09-1995, Stb. 467, art. 63a, lid 2
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: dit artikel is met terugwerkende kracht in werking getreden
272.
 Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Onderwijs
 Handeling: het aanbrengen van correcties op de vergoeding van een school voor mbo
 Periode: 1992-
 Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 06-09-1995, Stb 467
 Produkt: beschikking
 NB: deze handeling kan plaatsvinden wanneer uit de jaarrekening of de accountantsverklaring blijkt dat de omvang van de vergoeding uit 's Rijks kas onjuist is vastgesteld of dat de besteding niet rechtmatig was
273.
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het aanwijzen van omstandigheden waaronder wachtgelden en andere uitkeringen niet als aftrekpost op de vergoedingbeschouwd worden
 Periode: 1993-
 Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (*regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*) art. 96p , lid 2
 WVO, Stb. 1993/666, art. 96p, lid 2
 Produkt: AMvB, *Formatiebesluit dagscholen mbo*
 NB:
- 274.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels voor het verstrekken van een vergoeding voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden
Periode: 1995-
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, zoals gewijzigd bij besluit van 03-11-1995, Stb.571, art. 20a
Produkt: ministeriële regeling
NB:

275.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het stellen van regels voor de vergoeding van de kosten in verband met vervanging op scholen in de sectoren techniek, economie en dienstverlening en gezondheidszorg
Periode: 1992-1995
Grondslag: Formatiebesluit dagscholen mbo, Stb. 1992/402, art. 21
Produkt: ministeriële regeling
NB:

276.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het stellen van nadere regels omtrent de uitvoering van het in mindering brengen van wachtgelden en andere uitkeringen op het vergoedingsbedrag voor dagscholen voor mbo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (*regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*) art. 96p, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 96p, lid 3
Produkt: AMvB, *Formatiebesluit dagscholen mbo*
NB:

277.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent onderhoudsprogramma's van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB
NB:

De rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid kan het bestuur van de school slechts overdragen bij notariële akte.

Bij die akte worden tevens overgedragen de schoolgebouwen, de inventaris en de terreinen, ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten en die zijn eigendom zijn, en wordt bepaald dat de verkrijgende rechtspersoon de het personeel in gelijke betrekkingen aan de school benoemt als door hen aan die school werden vervuld.

278.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van ontheffing aan de verplichte overdracht van schoolgebouwen, inventaris en terreinen bij bestuursoverdracht, in verband met bijzondere omstandigheden
Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 98, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 2
WEB, Stb. 1995/501, art. 9.1.2, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

279.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan de rechtspersoon tot het vervreemden of het onderwerpen aan enig beperkt recht van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 100, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 98, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

-Vervangingsfonds-

Het bevoegd gezag dient zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich ten doel stelt waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden ten behoeve van gewezen personeel.

Het bevoegd gezag is verplicht jaarlijks aan de rechtspersoon een door die rechtspersoon vast te stellen bijdrage te voldoen in verband met vervanging, tenzij de minister op verzoek van het bevoegd gezag hieraan ontheffing verleent op grond van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.(zie art. 98a, WVO, Stb. 1993, 666)

280.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een ontheffing aan het bevoegd gezag van een school van de verplichting om zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid in verband met kosten voor vervanging
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 98a, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: de ontheffing wordt verleend op grond van bezwaren tegen de aansluiting van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.

-Budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds-

Om de kosten van werkloosheidsuitkeringen en herplaatsingswachtgelden die ten laste komen van het Rijk te drukken, wordt in de Wet van 09-03-1995 bepaald dat deze kosten in beginsel ten laste zullen komen van het bevoegd gezag van een school.

Om de verantwoordelijkheid voor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen en herplaatsingswachtgelden te kunnen dragen, is het wenselijk dat het bevoegd gezag zich aansluit bij het zogenaamde **participatiefonds**. Het *Besluit participatiefonds*, Stb. 1996/384, geeft een nadere regeling van goedkeurings- en aanwijzingsbevoegdheden ten aanzien van het participatiefonds voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het beroepsonderwijs, de volwasseneneducatie en de onderwijsverzorging.

281.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich ten doel stelt waarborgen te bieden voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden ten behoeve van gewezen personeel
Periode: 1995-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, zoals gewijzigd bij de de Wet van 09-03-1995, Stb. 112, *budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds*, art. 98b
WEB, Stb. 1995/501, art. 4.4.2, lid 1
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag van een instelling, een landelijk orgaan of een agrarisch innovatie- en praktijkcentrum is verplicht zich aan te sluiten bij een rechtspersoon in verband met de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden. Jaarlijks betaalt het bevoegd gezag aan de rechtspersoon een bijdrage in verband met de genoemde kosten.

282.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het verlenen van een ontheffing aan het bevoegd gezag van een school van de verplichting om zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid in verband met de kosten voor werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden
Periode: 1995-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 98b, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-03-1995, Stb. 112, *budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds*
WEB, Stb. 1995/501, art. 4.4.2., lid 3
Produkt: beschikking
NB: de ontheffing wordt verleend op grond van bezwaren tegen de aansluiting van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.

283.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van nadere voorschriften omtrent de uitoefening van de ministeriële bevoegdheden ten aanzien van de rechtspersoon
Periode: 1995-vervallen
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 98b, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-03-1995, Stb. 112, *budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds*
WEB, Stb. 1995/501, art. 4.4.3, lid 4
Produkt: AmvB, *Besluit participatiefonds*
NB: enkele bevoegdheden zijn o.a.

- het goedkeuren van de statuten
- geven van aanwijzingen in verband met de waarborgen, afstemming activiteiten rechtspersoon met het algemeen beleid, nakoming van verplichtingen
- het uitoefenen van toezicht op de rechtspersoon
- intrekking van de aanwijzing van de rechtspersoon

- Medegebruik lokalen, gebouwen, terreinen of roerende zaken -

Gebouwen, terreinen of roerende zaken, waarvoor vergoeding wordt genoten, en die geheel of gedeeltelijk tijdelijk niet nodig zijn voor het onderwijs aan een school, kunnen, voor ten hoogste een jaar, in gebruik gegeven worden aan het bestuur van een andere school of aan derden verhuurd worden ten behoeve van andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden.

284.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het geven van regels met betrekking tot de ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100a, lid 7, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100a, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100a, lid 7
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

285.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels met betrekking tot de ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100a, lid 7, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100a, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100a, lid 7
Produkt: AMvB
NB:

286.
Actor: de inspectie
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het voor langere tijd verhuren van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100c, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100c, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100c, lid 3
Produkt: advies
NB:

287.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan het schoolbestuur voor mbo voor het voor langere tijd verhuren van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100c, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100c, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100c, lid 3
Produkt: beschikking
NB: het gaat hier om afwijkingen van hetgeen er in art. 100c, lid 1 bepaald is betreffende de tijdsduur van het verhuren

288.
Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het geven van regels betreffende de vergoedingen voor tijdelijke voorzieningen in gebouwen en terreinen
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 98, lid 5, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
WVO, Stb. 1986, 552, art. 101, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 101, lid 5
Produkt: AMvB, *Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61*
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

-Regeling informatievoorziening-

Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het ten behoeve van de minister beschikt over een overzichtelijke informatieverzameling van de financiële gegevens die van belang zijn voor de bekostiging.

289.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van boekhoudvoorschriften voor bijzondere scholen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 99
WVO, Stb. 1986, 552, art. 97
WVO, Stb. 1993, 666, art. 97
Produkt: besluit, *Beschikking boekhoudvoorschriften bijzonder voortgezet onderwijs*,
NB: de minister kan ambtenaren aanwijzen die de boeken mogen inzien

290.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen wanneer en op welke wijze het bevoegd gezag de voorstellen tot stichting en inrichting van een bijzondere school voor mbo moet indienen voor het verkrijgen van een vergoeding
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art.3, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

291.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van modellen van de rekening die het bevoegd gezag aan de minister moet zenden na voltooiing van de stichting
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art.3, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

292.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de wijze en het tijdstip waarop het bevoegd gezag de rekeningen, verantwoordingen en bijlagen van het afgelopen kalenderjaar moet indienen

Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 7, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

293.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van de begrotingen van het bevoegd gezag van avondschole en dag-avondschole of cursus
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 11, lid 1
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag stuurt de begroting in om vergoeding te krijgen voor de stichtings- en inrichtingskosten

294.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere richtlijnen over de wijze waarop scholen voor mbo hun financiële informatie moeten verstrekken
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 58, lid 4 en 59
Produkt: ministeriële regeling
NB:

295.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een model voor een financieel verslag
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 62, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

296.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van het model voor de inrichting van de jaarrekening
Periode: 1998
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 21-02-1998, Stb. 117, art. 18, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

297.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van de leidraad ten behoeve van de accountantscontrole, alsmede de formulieren voor de verstrekking van de gegevens en voor de verklaringen in verband met het terugstorten van niet bestede nascholingsgelden
Periode: 1993-1999
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 62a, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

298.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften ten behoeve van de afrekening en van de jaarrekening van de vergoedingen voor scholen van mbo
Periode: 1993-

Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 63, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij de regeling worden jaarlijks vastgesteld:

- een leidraad voor de accountantscontrole
- een formulier voor verstrekking van financiële gegevens door het schoolbestuur, in te dienen bij de minister
- een formulier voor de verklaringen van juistheid en volledigheid die het schoolbestuur bij de minister in moet dienen

299.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de uitvoering van de wijze van bekostiging
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 109
WVO, Stb. 1986, 552, art. 106, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
WVO, Stb. 1993, 666, art. 106, lid 3
Produkt: AMvB, o.a. *Besluit wijze van bekostiging WVO, Stb. 1968, 639*
NB: bij de *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, Stb. 1992, 112 staat vermeld dat er tevens voorschriften worden gegeven voor

- de inrichting van de boekhouding van de bijzondere scholen
- de wijze waarop het bevoegd gezag verslag moet doen van het financiële beheer van de school
- de vaststelling van de begroting, rekening en verantwoording van een school door het bevoegd gezag
- de controle van de boekhouding en
- voorschriften omtrent de erkenning van godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren tegen het sluiten van een verzekering.

300.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen wanneer en op welke wijze het bevoegd gezag de voorstellen tot stichting en inrichting van een gemeentelijke school voor mbo moet indienen voor het verkrijgen van een vergoeding
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 2, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

301.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop de leerlingenadministratie dient te worden ingericht
Periode: 1992-1996
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 3, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

302.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het vaststellen van een formulier voor de opgave van het aantal leerlingen

Periode: 1992-1996
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 6, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: het bevoegd gezag dient binnen veertien dagen na teldatum opgave te doen van het leerlingenaantal

6.5.2.3 Vanaf 1996, onder de WEB

De WEB maakt onderscheid in exploitatiekosten en huisvestingskosten.

De rijksbijdrage in de exploitatiekosten heeft betrekking op:

- personeel
- onderhoud en vervanging van inventaris
- onderhoud van gebouwen en terreinen
- energie
- administratie, beheer en bestuur
- schoonmaken
- heffingen
- inkoop van diensten

De rijksbijdrage in de huisvestingskosten heeft betrekking op:

- huur van gebouwen en terreinen
- investeringen in gebouwen en terreinen
- eerste inrichting

De WEB voorziet bovendien in het regelen van de overgangsbekostiging voor het beroepsonderwijs voor de periode 1997-2000, zoals de *Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000*, Uitleg 1997, 18 e en de *Regeling bekostiging huisvesting bve-sector*, Uitleg 1997, 18 e .

De bekostiging in de overgangperiode kenmerkt zich door het zoveel mogelijk handhaven van de oude bekostigingsregels. Doel hiervan is een 'budgettaire rust' te scheppen; het proces van implementatie van de WEB wordt daardoor niet extra belast met een geheel nieuwe financiering.

De periode tot 1998 handhaaft de oude bekostigingsvoorschriften zoals die op 31 december 1995 van toepassing waren. De bekostigingsvoorschriften hebben betrekking op de genormeerde vergoeding voor personeel (op basis van ratio's en Gemiddelde PersoneelsLast (GPL)), materieel en nascholing. In de kalenderjaren 1998 en 1999 ontvangt elke instelling de vergoeding die zij ook ontvangt in het kalenderjaar 1997; in de periode 1998-2000 wordt de vergoeding voor de instellingen alleen aangepast voor deelnemerswijzigingen, prijscompensatie, algemene salarismaatregelen of rechtspositionele maatregelen.

In 2000 zal een nieuwe bekostigingssystematiek voor het beroepsonderwijs ingaan.

303.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen van het kasritme voor de uitbetaling van de rijksbijdrage
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.4, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

304.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het verstrekken van een voorschot op de rijksbijdrage
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.4. , lid 3

Produkt: beschikking
NB: indien de rijksbijdrage nog niet is bepaald of nader bepaald moet worden

305.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het doen van een voordracht inzake het geven van nadere voorschriften ten behoeve van de uitvoering en wijze van de bekostiging
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.4., lid 4
Produkt: AMvB, *Uitvoeringsbesluit WEB (zal eind 1999 van kracht worden)*
NB:

Huisvesting onder de WEB:

De bijdrage in de huisvestingskosten heeft betrekking op:

- huur van gebouwen en terreinen
- investeringen in gebouwen en terreinen
- eerste inrichting

306.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het doen van een voordracht inzake de wijze waarop de bijdrage voor huisvestingskosten voor het beroepsonderwijs wordt berekend
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/ 501, art. 2.2.1., lid 1
Produkt: AMvB
NB:

307.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren van de huisvestingskosten
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.1, lid 1
Produkt: beschikking
NB: zie bovenstaande handeling

308.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het vergoeden van de huisvestingskosten in ten aanzien van het beroepsonderwijs in de bve-sector
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.1.2. , lid 2, 12.3.8. , lid 2 en 12.3.9., lid 2
Produkt: ministeriële regeling, *Regeling bekostiging huisvesting bve-sector, Uitleg 1997, 18 e*
NB:

309.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan een instelling voor middelbaar beroepsonderwijs om gebouwen, terreinen of roerende zaken voor langere tijd in gebruik te geven aan een andere instelling
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.5. , lid 2

Produkt: beschikking
NB: vervallen bij de Wet OKF, Stb 1997/229

310.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van nadere regels met betrekking tot ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.5. , lid 5
Produkt: advies
NB:

311.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van nadere regels met betrekking tot ingebruikgeving
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.5., lid 5
Produkt: AMvB
NB:

312.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van toestemming aan het bevoegd gezag van een instelling voor mbo met betrekking tot het verhuur aan derden voor andere doeleinden dan onderwijs, culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden, van gebouwen, terreinen en roerende goederen voor een langere periode
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.7., lid 3
Produkt: beschikking
NB:

313.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het beslissen dat gebouwen, terreinen of roerende zaken van een instelling voor mbo na buitengebruikstelling zullen worden herbestemd voor andere doeleinden
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.8. , lid 2
Produkt: beschikking
NB:

314.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het stellen van regels voor het jaarlijks vast te stellen onderhoudsprogramma voor gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.9, lid 1
Produkt: AMvB
NB: het onderhoudsprogramma wordt jaarlijks door het bevoegd gezag vastgesteld

315.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het geven van toestemming aan een instelling voor mbo tot vervreemding en bezwaring van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.9., lid 2
Produkt: beschikking
NB:

-Begroting en verslaglegging-

316. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 528*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor de inrichting van de jaarrekening
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.3., lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

317.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorschriften betreffende de wijze van de beschikbaarstelling van de gegevens en de ordening daarvan
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.3., lid 9
Produkt: AMvB
NB:

318. * *Zie ook: Draden van de WEB handeling 529, 540, 541 en 542*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorschriften omtrent het beschikbaarstellen van informatie/gegevens door de instellingen over het beroepsonderwijs
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.5. , lid 2
Produkt: AMvB
NB 1: het gaat hier om geordende gegevens ten behoeve van het te voeren beleid met betrekking tot het beroepsonderwijs
NB 2: Bij de AmvB worden tevens voorschriften vastgesteld over de wijze van ordening van de informatie en over kengetallen waarover informatie beschikbaar is of wordt verstrekt. Er kan worden bepaald dat de minister bijdraagt in de kosten voor het verzamelen of verstrekken van de gegevens, alsmede de hoogte van de bijdrage.

319. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 540*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het instellen of doen instellen van een onderzoek naar de jaarrekening, gegevens betreffende het beroepsonderwijs, de rechtmatigheid van de bestedingen en naar de doelmatigheid van het beheer van de instelling
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.6.

Produkt:
NB:

320. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 524*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen in welke gevallen, naast de gevallen die in de WEB genoemd zijn, vermindering op de rijksbijdrage zal plaatsvinden
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.8, lid 6
Produkt: ministeriële regeling
NB:

321.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het aanbrengen van correcties op de rijksbijdrage
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.9, lid 1
Produkt: beschikking
NB: binnen acht weken na vaststelling van de rijksbegroting maakt de minister aan het bevoegd gezag de correcties bekend.

322.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de bijdrage voor derden ten behoeve van het bevorderen van het beroepsonderwijs en de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.7.
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-handelingen uit de overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000-

Deze regeling komt voort uit art. 12.1.2., lid 2, 12.3.8., lid 2, 12.3.9., lid 2, 12.3.37, lid 2, 12.3.48, lid 2 van de WEB

323.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het berekenen van de rijksbijdrage voor het beroepsonderwijs ten behoeve van een instelling voor de kalenderjaren 1998 en 1999
Periode: 1997-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, 12-07-1997, Uitleg 18 e
Produkt: beschikking
NB:

324.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het aantal leerlingen/deelnemers van een instelling op basis van de gegevens van het bevoegd gezag (nulmeting)
Periode: 1997-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, 12-07-1997, art. 4, lid 3

Produkt: beschikking
NB:

325.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het aantal leerlingen/deelnemers van een instelling voor het kalenderjaar 1998 en 1999 op basis van de gegevens van het bevoegd gezag
Periode: 1998-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, wijziging in 1998, Uitleg 30c, art. 5, lid 2
Produkt: beschikking
NB: het gaat hier om gegevens met betrekking tot de deelnemerscorrectie

326.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een landelijk gemiddelde vergoeding per deelnemer
Periode: 1997-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, 12-07-1997, art. 6, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

327.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het berekenen en vaststellen van de deelnemerscorrectie en het corrigeren van de rijksbijdrage voor de instelling
Periode: 1997-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, 12-07-1997, art. 7
Produkt: beschikking
NB:

328.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van een budgetcorrectie
Periode: 1997-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, 12-07-1997, art. 8, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: de budgetcorrectie heeft tot doel de omvang van het totaal van de rijksbijdragen voor het beroepsonderwijs ten behoeve van de instellingen af te stemmen op de middelen die door de begrotingswetgever beschikbaar zijn gesteld voor het beroepsonderwijs voor het kalenderjaar 1998 en het kalenderjaar 1999

329.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een controleprotocol ten behoeve van de accountantsverklaring
Periode: 1998-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, gewijzigd in 1998, Uitleg 17a, art. 11c, lid 5
Produkt: besluit
NB: deze handeling heeft te maken met een toevoeging aan de rijksbijdrage

330.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het op de rijksbijdrage van een instelling in mindering brengen van een bepaald bedrag in verband met kosten van werkloosheidsuitkeringen of suppleties
Periode: 1998-

Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, gewijzigd in 1998, Uitleg 17a, art. 11d, lid en 2
Produkt: beschikking
NB: voordat de definitieve vaststelling van de inhouding plaatsvindt, gaat de minister over tot voorlopige inhouding

331.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verlenen van aanvullende vergoedingen aan instellingen ten uitvoering van het vernieuwingsbeleid
Periode: 1998-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, gewijzigd in 1997, Uitleg 29, art. 14b
Produkt: beschikking
NB:

332.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het landelijk beschikbare budget voor internationalisering
Periode: 1998-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, gewijzigd in 1998, Uitleg 11, art. 14f
Produkt: regeling
NB:

333.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanspraak verlenen op een aanvullende vergoeding aan een instelling ten behoeve van de internationalisering
Periode: 1998-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, gewijzigd in 1998, Uitleg 11, art. 14g
Produkt: beschikking
NB:

334.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks aan een instelling toekennen van een aanvullende vergoeding ten behoeve van de begeleiding van deelnemers bij studie- en beroepskeuze
Periode: 1998-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, gewijzigd in 1998, Uitleg 12a, art. 14i, lid 1
Produkt: regeling
NB:

335.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verminderen van de rijksbijdrage indien het bevoegd gezag van een instelling de informatie voor de minister niet, niet op tijd, onvolledig of onjuist heeft verschaft
Periode: 1998-
Grondslag: Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, gewijzigd in 1998, Uitleg 12a
Produkt: beschikking
NB:

6.5.3 Beëindiging van de bekostiging

De bekostiging van een school voor mbo wordt beëindigd op grond van art. 107 van de WVO; onder de WEB wordt de beëindiging van de bekostiging voor instellingen van beroepsonderwijs geregeld in de artikelen 2.1.1. en 2.1.2.

336.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het besluiten dat een school of cursus voor mbo opgeheven kan worden doordat de school of cursus niet langer in een behoefte voorziet
Periode: 1993-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 107
WVO, Stb. 1986/552, art. 107
WVO, Stb. 1993/666, art. 107
Produkt: beschikking
NB: hiermee vervalt de aanspraak op bekostiging en wordt een school of cursus opgeheven

Een openbare school voor mbo wordt opgeheven en de aanspraak op bekostiging voor een bijzondere school voor mbo gaat verloren wanneer de school gedurende 3 achtereenvolgende schooljaren door te weinig leerlingen is bezocht. Een afdeling van een openbare school voor mbo wordt opgeheven of een afdeling van een bijzondere school voor mbo maakt geen aanspraak op bekostiging als deze gedurende twee achtereenvolgende jaren door geen leerlingen of te weinig leerlingen is bezocht of als de afdeling naar het oordeel van de minister niet voorziet in een behoefte op de arbeidsmarkt. In art. 107 van de WVO worden de normen gegeven met betrekking tot de opheffing van de verschillende schoolsoorten.

337.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw omtrent het in stand houden dan wel bekostigen van scholen voor mbo die te weinig leerlingen hebben
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 111, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 108, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 108, lid 4
Produkt: advies
NB:

338.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het in stand houden dan wel bekostigen van scholen die te weinig leerlingen hebben
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 111, lid 4
WVO, Stb. 1986, 552, art. 108, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 108, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

339.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het bepalen van het tijdstip waarop een opleiding voor beroepsonderwijs niet meer voor bekostiging in aanmerking komt

Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.1.2
Produkt: beschikking
NB:

6.6 Toezicht

De Inspectie van het onderwijs heeft tot taak toezicht te houden op het onderwijs, van primair tot en met hoger onderwijs. De Grondwet vormt hiervoor de basis.

Het toezicht op het onderwijs, met uitzondering van het landbouwonderwijs, is opgedragen aan de minister van Onderwijs. Het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de inspecteur-generaal van het onderwijs en door de inspectie van het voortgezet onderwijs. De inspectie van het onderwijs functioneerde tot 1999 op basis van een door de minister vastgestelde *Regeling verzelfstandiging Onderwijsinspectie* (1993) aangevuld met een managementcontract.

Vanaf 16 januari 1999 geldt de *Regeling rechtspositie Inspectie van het Onderwijs*, besluit van 15 december 1998, RZO 1998/52316, houdende voorschriften met betrekking tot de bevoegdheidsuitoefening ter zake van de taakuitvoering en het beheer van en de verantwoording van ingezette bevoegdheden en middelen door de Inspectie van het Onderwijs. Deze regeling zal tot 16 december 2001 gelden.

Het toezicht op het landbouwonderwijs is opgedragen aan de minister van Landbouw, het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de Inspectie van het landbouwonderwijs.

In het jaarverslag 1997 van de Inspectie van het Onderwijs wordt de missie van de Inspectie als volgt omschreven: het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs in Nederlandse scholen en instellingen op basis van gedegen kennis van die scholen en instellingen (jaarverslag 1997, pagina 9).

Het belangrijkste middel om deze missie te realiseren is het regelmatig bezoeken van scholen en instellingen door de inspecteurs. De inspectie heeft toegang tot de scholen; het schoolbestuur en het personeel van een school zijn verplicht aan de inspectie alle vereiste inlichtingen te geven omtrent de school en het onderwijs.

In de hier voorafgaande handelingen uit de handelingenlijst is de inspectie meerdere malen genoemd; de betreffende handelingen zijn voortgevloeid uit de WVO en de uitvoeringsbesluiten. De handelingen zijn daarbij in hun logische context geplaatst.

De hierna volgende handelingen voor het mbo zijn echter nog niet naar voren gekomen. Bronnen hiervoor zijn onder andere het jaarwerkplan (1997 en 1998) van de Inspectie van het Onderwijs en het jaarverslag 1997.

In de verschillende onderwijswetten worden de volgende **algemene taken** van de inspectie onderscheiden:

- de **controletaak**, waarbij de inspectie toeziet op de naleving van de wettelijke voorschriften
- de **evaluatietaak**, waarbij de inspectie door middel van het bezoeken van scholen bekend blijft met de toestand van het onderwijs
- de **stimuleringsstaak**, waarbij de inspectie door overleg met bevoegde gezagsorganen en personeel van scholen en met regionale of lokale overheden overleg voert
- de **rapportagetaak**, waarbij de inspectie gevraagd en ongevraagd rapporteert aan de minister en tevens adviseert

Deze algemene taken vertalen zich als volgt voor het mbo

340.

Actor: de inspectie

Handeling: het toezien op het naleven van de wettelijke bepalingen en voorschriften bij scholen voor mbo

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 118, lid 1

WVO, Stb. 1986, 552, art. 115, lid 1

WVO, Stb. 1993, 666, art. 115, lid 1

Produkt: rapportages, verslagen zoals schoolbezoekverslag, jaarverslag, onderwijsverslag, examenverslag

NB: de controle-activiteiten vinden allereerst plaats door analyse van schooldocumenten en in de tweede plaats door schoolbezoek

341.

Actor: de inspectie
Handeling: het evalueren van de stand van het mbo met betrekking tot de kwaliteit ervan
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: rapportages
NB:

342.

Actor: de inspectie
Handeling: het samenstellen van het gedeelte betreffende het mbo in het Onderwijsverslag
Periode: 1993-
Grondslag:
Produkt: (gedeelte) Onderwijsverslag
NB:

343.

Actor: de inspectie
Handeling: het doen van voorstellen aan de minister indien deze in het belang van het mbo worden geacht
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 119, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 116, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 116, lid 3
Produkt: advies
NB:

Bij de uitoefening van het toezicht op het BVE-terrein richt de inspectie zich op de kwaliteit van de werkzaamheden van de instellingen, op de werkzaamheden van de exameninstellingen en op die van de agrarische innovatie- en praktijkcentra. Het toezicht omvat in elk geval het toezicht op de uitvoering door het bevoegd gezag van de kwaliteitszorg.

In het kader van de uitoefening van het toezicht blijft de inspectie bekend met de toestand van de educatie en het beroepsonderwijs en ziet zij toe op de naleving van de op educatie en beroepsonderwijs betrekking hebbende voorschriften.

344.

Actor: de inspectie
Handeling: het rapporteren over haar bevindingen omtrent het middelbaar beroepsonderwijs aan de minister
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 5.2, lid 3
Produkt: rapportage
NB: de inspectie doet daarbij voorstellen die zij in het belang van het beroepsonderwijs nodig acht

345. * Zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 496

Actor: de inspectie
Handeling: het instellen van commissies van onafhankelijke deskundigen
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 5.3, lid 1
Produkt:
NB: de inspectie draagt zorg voor de organisatie en administratieve ondersteuning van die commissies.

De commissie bestaat uit een door de inspectie te bepalen aantal deskundigen. De inspectie benoemt de voorzitter en de overige leden.

Onder de WEB is er sprake van gewijzigde bestuurlijke verhoudingen tussen de rijksoverheid en het onderwijsveld; er is sprake van een zelfregulerend vermogen van instellingen als het gaat om het inrichten van een stelsel van kwaliteitszorg en het beoordelen van de kwaliteit van het onderwijs met betrokkenheid van onafhankelijke deskundigen.

De Inspectie beoordeelt de kwaliteitszorgverslagen van de ROC's.

De Inspectie brengt, in het kader van het toezicht onder de WEB, jaarlijks op gedegen wijze verslag uit over de staat van het BVE-onderwijs. Primair gebeurt dat in het Onderwijsverslag, secundair in verschillende rapporten over specifieke aspecten of deelterreinen.

Het toezicht onder de WEB richt zich enerzijds op het niveau van het BVE-bestel, het macro-niveau, anderzijds op het niveau van de instellingen. Verder zijn er de controle en evaluatieactiviteiten, maar ook periodieke rapportages waarin aan de minister, de verschillende instellingen en actoren in het BVE-veld, verslag wordt gedaan over relevante ontwikkelingen en onderwerpen.

Artikel 12.5.1 van de WEB bepaalt dat de minister van Onderwijs voor 1 januari 2002 aan de Staten-Generaal verslag moet uitbrengen over de werking van de WEB; de Inspectie richt haar activiteiten daarop in.

6.7 Overleg

346.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels omtrent de wijze waarop met de daarvoor in aanmerking komende overheids- of personeelsorganisaties en, voor zover zij er belang bij hebben, organisaties van gemeente- en schoolbesturen, overleg moet worden gepleegd over de rechtspositie van het personeel
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 40
WVO, Stb. 1986, 552, art. 40
WVO, Stb. 1993, 666, art. 40, lid 2
Produkt: AMvB, o.a. *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110
NB: in de Wet van 03-12-1992, Stb. 662, art. 40a (bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318 vernummerd tot 40b) wordt de grondslag gegeven voor het instellen van geschillencommissies georganiseerd overleg.⁷

347.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het plegen van overleg met een vertegenwoordiging van instellingen, landelijke organen en gemeentebesturen over aangelegenheden van algemeen beleid met betrekking tot (de educatie en)het beroepsonderwijs
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 3.1.1., lid 1
Produkt:
NB: dit overleg wordt aangeduid als de EB-kamer

348.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het stellen van regels voor het plegen van georganiseerd overleg op centraal niveau over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van het personeel
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 3.1.2.
Produkt: AMvB
NB: overleg wordt gevoerd met de daarvoor in aanmerking komende personeelsorganisaties en voor zover zij er belang bij hebben, organisaties van gemeente- en instellingsbesturen

349.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van regels omtrent de beslechting van geschillen over de deelneming aan het georganiseerd overleg op

---

⁷ Door of namens het bevoegd gezag van een school voor vwo, avo of vbo kan overleg gevoerd worden met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel, op een met deze schriftelijk overeengekomen wijze. In het geval van een geschil over de deelneming aan het overleg en in het geval van een geschil over de aard, de inhoud en de organisatie van het overleg, leggen de betrokken partijen het geschil voor aan een geschillencommissie. Deze commissie bestaat uit drie personen, die door de partijen gezamenlijk worden aangewezen. De uitspraak van de geschillencommissie heeft bindende kracht.

instellingsniveau, alsmede geschillen over de aard, de inhoud en de organisatie van het overleg

Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 3.2.1.

Produkt: AMvB

NB: het overleg vindt plaats tussen het bevoegd gezag van de instellingen en de agrarische innovatie- en praktijkcentra met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel

6.8 Overig

-handelingen afkomstig uit de overige voorwaarden voor rijksbekostiging van het bijzonder voortgezet onderwijs-

350.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het aanwijzen van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor mbo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1993, art. 56, lid 1
Produkt: advies
NB:

351.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het aanwijzen van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor mbo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1993, art. 56, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de aanwijzing geschiedt op verzoek van het schoolbestuur aan de minister. Bij het verzoek worden overlegd:

- het leer- of schoolwerkplan van de school
- een opgave van de bewijzen van bekwaamheid en van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding an de leraren
- de statuten en het reglement van de rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die de school in stand houdt.

352.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent het geven van een goedkeuring aan een bijzondere school voor mbo om af te wijken van de inrichtingsvoorschriften
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 58, lid 3
Produkt: advies
NB:

353.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het goedkeuren dat er ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een bijzondere school voor mbo, wordt afgeweken van de inrichtingsvoorschriften
Periode: 1993-

Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 58, lid 3
Produkt: beschikking

354.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw omtrent het intrekken van de aanwijzing van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor mbo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 59, lid 1
Produkt: advies
NB:

355.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het intrekken van de aanwijzing van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor mbo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 59, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

-handelingen uit overgangs- en slotbepalingen-

356. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 490, 534*

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het kunnen afwijken van de ingetrokken of vervallen wetten die van toepassing gebleven zijn
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.1.2, lid 1
Produkt: AMvB
NB: in verband met een goede invoering van de WEB

357.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het afwijken van ingetrokken of vervallen voorschriften die van toepassing zijn gebleven
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.1.2., lid 2
Produkt: AMvB of ministeriële regeling, o.a. *Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000*
NB:

358.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van nadere regels met betrekking tot de gevolgen voor het personeel van de invoering van de WEB
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.2.9.
Produkt: AMvB
NB:

359. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 508*
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen als ROC van instellingen die voortgekomen zijn uit een samenvoeging van de WVO, de WCBO of de KVE
 Periode: 1996-
 Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.1., lid 1
 Produkt: beschikking
 NB:
360. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 539*
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het beslissen dat in bijzondere gevallen de aanspraak op bekostiging van scholen voor mbo die geen deel uitmaken van een ROC, ook na 31 juli 1998 tot uiterlijk 1 augustus 2000 in stand blijft
 Periode: 1996-
 Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.2, lid 3
 Produkt: beschikking
 NB: de minister beslist op een aanvraag van het bevoegd gezag
361. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 539*
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen van een school, instelling of instituut die wordt opgericht door omzetting, splitsing of verplaatsing
 Periode: 1996-1998
 Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.3.
 Produkt: beschikking
 NB:
362. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 539*
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het in afwijking van het bepaalde voor bekostiging na 31 juli 1998 in aanmerking brengen van vakinstellingen
 Periode: 1996-
 Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.5., lid 1
 Produkt: beschikking
 NB: in afwijking van art. 12.3.2.
363. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 539*
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het in afwijking van het bepaalde voor bekostiging na 31 juli in aanmerking brengen van instellingen van een bepaalde richting
 Periode: 1996-
 Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.6., lid 1
 Produkt: beschikking
 NB: in afwijking van art. 12.3.2.
364. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 539*
 Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
 Handeling: het in afwijking van het bepaalde voor bekostiging na 31 juli 1998 in aanmerking brengen van instellingen met extra breedtegebrek
 Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.7
Produkt: beschikking
NB: in afwijking van art. 12.3.2.

365.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het bekendmaken van een overzicht van instellingen, landelijke organen , agrarische innovatiecentra en overige instellingen die ingevolge de WEB voor bekostiging in aanmerking zijn gebracht of waarvan de bekostiging is gehandhaafd
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.15.
Produkt: overzicht
NB: het overzicht wordt voor 1 april 1998 bekend gemaakt

366.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van nadere regels voor de toepassing van de artikelen over de overgang en invoering van de bekostiging
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995.501, art. 12.3.43
Produkt: ministeriële regeling
NB:

367.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van tijdelijke regels ten aanzien van onderwerpen die op een later tijdstip bij AMvB geregeld moeten worden
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.48., lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

368.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van tijdelijke regels ten aanzien van de aanvullende vergoeding van knelpunten huisvesting roc's als gevolg van de overdracht van het inservice-onderwijs
Periode: 1998-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.48., lid 1
Produkt: ministeriële regeling, *Tijdelijke regeling aanvullende vergoeding knelpunten huisvesting roc's als gevolg van de overdracht van het inservice onderwijs, 1998, Uitleg 24*
NB:

369.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het geven van tijdelijke regels ten aanzien van de bekostiging van opleidingen tot verpleegkundige en verzorgende beroepen WEB
Periode: 1998-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.48., lid 1
Produkt: ministeriële regeling, *Overgangsregeling bekostiging opleidingen tot verpleegkundige en verzorgende beroepen Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) tot 2000, 1997, Uitleg 31 a*
NB:

**Hoofdstuk 7,
Handelingenlijst betreffende het Voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
(vavo)**

7.1 Algemeen

De volgende handelingen zijn , met uitzondering van handelingen 2 en 3, standaard handelingen zoals geformuleerd door PIVOT, in 1997. Deze handelingen komen op elk beleidsterrein terug. De standaard handelingen zijn algemeen van aard en worden in de volgende paragrafen zo nodig verder uitgewerkt.

7.1.1 Beleidsontwikkeling, evaluatie en verantwoording van beleid

In deze paragraaf wordt zowel de vorming, evaluatie als de verantwoording van beleid behandeld; deze begrippen hangen immers nauw samen. Zo vindt beleidsontwikkeling mede op basis van evaluatie plaats, en kan verantwoording pas plaatsvinden na evaluatie.

370.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid inzake het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: beleidsnota's , beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties
NB: onder deze handeling valt ook

- het voeren van overleg met de andere ministers en vertegenwoordigers van uitvoeringsorganen over aangelegenheden betreffende het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
- het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de Minister-raadsvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
- het voeren van overleg/ het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
- het voorbereiden van een Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting betreffende het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (**zie ook: RIO en BSD betreffende de Rijksbegroting**)
- het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie)
- het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer op het gebied van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (**zie ook: RIO en BSD betreffende de Rijksbegroting**)
- het aan een externe adviescommissie verzoeken om advies betreffende het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
- het informeren / voorlichten van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het gebied van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

371.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs omtrent de onderwerpen waarover organisaties van ouders, leraren of van gemeente- of schoolbesturen aan de minister hun advies kunnen uitbrengen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1986/ 552, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 3, lid 1

Produkt: advies
NB: deze verplichting is vervallen bij wet van 10-07-1995, Stb. 355

372.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van onderwerpen waarover organisaties van ouders, leraren of van gemeente- of schoolbesturen de minister advies kunnen verlenen
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 3, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 3, lid 1
Produkt: AMvB
NB: het gaat hier om groepen, die zich de behartiging van de belangen van een of meer vormen van voortgezet onderwijs ten doel stellen. Deze gelegenheid wordt uitsluitend verleend aan de organisaties, die naar het oordeel van de minister voldoende representatief zijn.
In principe mogen de groepen binnen drie maanden nadat de gelegenheid daartoe is geopend hun advies uitbrengen. De minister kan een andere termijn stellen.
Deze handeling is bij wet van 10-07-1995, Stb. 355 vervallen

373.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van periodieke verslagen
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: series jaarverslagen
NB:

374.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van de Kamers der Staten Generaal op het gebied van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB:

375.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verstrekken van informatie aan de Commissies voor de Verzoekschriften van de Staten Generaal, aan de overige kamercommissies en aan de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten van burgers inzake ontwikkelingen op het gebied van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB: **zie ook:** het RIO betreffende de **Nationale Ombudsman**

376.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen op bezwaarschriften met betrekking tot het vavo
Periode: 1968-

Grondslag:
Produkt: beschikking
NB:

377.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen inzake het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs en het voeren van verweer in beroepschriftenprocedures voor de Raad van State en / of de kantonrechter

Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: beschikkingen, verweerschriften
NB: **zie ook:** het RIO betreffende de **Raad van State**

7.1.2 Totstandkoming van wet- en regelgeving

-Nationaal-

378.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetgeving inzake het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag: Grondwet, art. 23
Produkt: wetten, zoals WVO, OWVO, WEB
NB:

379.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van Koninklijke Besluiten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40
OWVO, Stb. 1967/386
WVO, Stb. 1986/ 552
WVO, Stb. 1993/ 666
WEB, Stb. 1995/501
Produkt: Koninklijke Besluiten
NB:

380.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van ministeriële besluiten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/ 40
OWVO, Stb. 1967/ 386
WVO, Stb. 1986/ 552
WVO, Stb. 1993/ 666
WEB, Stb. 1995/501
Produkt: ministeriële besluiten
NB:

381.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van overige voorschriften, circulaires
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40
OWVO, Stb. 1967/386

WVO, Stb. 1986/ 552
WVO, Stb. 1993/ 666
WEB, Stb. 1995/501
Produkt: voorschriften, circulaires
NB:

-Internationaal-

382.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het mede-voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen inzake het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: internationale regelingen, nota's, notities, rapporten
NB: in paragraaf 2.1.6 wordt nader ingegaan op de internationale onderwijssamenwerking op het gebied van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

383.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvernementele organisaties
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: internationale regelingen, nota's, notities, rapporten
NB: in paragraaf 2.1.6 wordt nader ingegaan op de internationale onderwijssamenwerking op het gebied van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs

7.1.3 Informatieverstrekking

384.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen inzake het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: brieven, notities
NB:

385.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voorbereiden en geven van voorlichting op het terrein van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: voorlichtingsplannen, voorlichtingsmateriaal
NB: indien het over voorlichting van beleid gaat, hoort het bij handeling 372

386.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een landelijk overzicht volwasseneneducatie
Periode: 1992-
Grondslag: KVE, Wet van 19-12-1991, Stb. 709, art. 15, lid 1
Produkt: ministeriële regeling, overzicht

NB: het landelijk overzicht volwasseneneducatie wordt eenmaal per twee jaren voor een periode van 4 jaren vastgesteld; het overzicht bevat de beleidsvoornemens en ontwikkelingen op het gebied van de volwasseneneducatie

7.2 Aanbod en inrichting van het onderwijs

Onder de WVO Stb. 1963/40, art. 20 wordt bepaald dat scholen dagscholen kunnen zijn, dag-avondscholen of avondscholen.

Het volwassenenonderwijs wordt gegeven in avondscholen en dagavondscholen; het *Besluit avondscholen vwo-havo-mavo*, Stb. 1968/440, geeft nadere voorschriften omtrent het onderwijs aan avondscholen en dag-avondscholen voor vwo, havo en mavo.

Pas in 1992, bij de Wet van 27 mei 1992 tot wijziging van de WVO in verband met de herziening van de regeling voor de avondscholen en dag-avondscholen voor vwo en avo, Stb. 336, wordt de term vavo ingevoerd. In deze wet worden bepalingen opgenomen over de inrichting van het onderwijs, de planning en de bekostiging. Deze wet heeft niet alleen wijzigingen in de WVO tot gevolg, maar ook in de Kaderwet Volwasseneneducatie van 1991.

De bepalingen zijn geldig tot de invoering van de WEB, in 1996.

Onder de *Wet Educatie en Beroepsonderwijs* (de WEB, Stb. 1995/501) valt het vavo onder de opleidingen educatie.

Educatie wordt gegeven in ROC's.

In artikel 1.2.1. wordt de doelstelling van het onderwijs aan de instellingen verwoord. Onderscheid wordt daarin gemaakt tussen de educatie enerzijds en het beroepsonderwijs anderzijds.

In artikel 7.3.1 wordt onderscheid gemaakt tussen de opleidingen educatie, het vavo wordt daarin als gedefinieerd als 'gericht op het behalen van een diploma, bedoeld in de artikelen 7 tot en met 9 van de WVO, of onderdelen van dat diploma'. Artikel 7.3.4 gaat over de inrichting van het vavo.

387.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het aanmerken van een instelling als afzonderlijke instelling, voor de uitvoering van art. 2.5.8
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb 1995/501, art. 1.3.2., lid 4
Produkt: beschikking
NB: deze handeling vindt plaats in geval van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard ten opzichte van andere instellingen in het samenwerkingsverband

-inrichting van het onderwijs-

De opleidingen in het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs omvatten de vakken genoemd in de artikelen 7 t/m 9 van de WVO, met uitzondering van het vak lichamelijke opvoeding.

Bij AmvB, o.a. in het *Inrichtingsbesluit vavo*, worden voorschriften vastgesteld over de vakken en de cursusduur. Deelnemers met een niet-Nederlandse achtergrond kunnen onderwijs krijgen in de taal van het land van oorsprong van die deelnemers.

De invoering van de profielen in de tweede fase van havo en vwo vanaf 1998, heeft ook zijn invloed op de opleidingen vavo. Op het *Inrichtingsbesluit vavo* heeft het als gevolg dat dit besluit in zijn geheel ingetrokken wordt.

388.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over het aanwijzen van vakken, naast de in de wet genoemde, voor het vavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 12, lid 1
Produkt: advies
NB:

389.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het aanwijzen van vakken naast de in de wet genoemde, voor het vavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 12 lid 1
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit vavo*
NB:

390.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de regels waaronder scholen voor vavo kunnen afwijken van de bij wet bepaalde cursusduur en voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 20 lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 20, lid 1
Produkt: advies
NB:

391.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van regels waaronder scholen voor vavo kunnen afwijken van de bij wet bepaalde cursusduur en voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 20 lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 20, lid 1
Produkt: AMvB, *Inrichtingsbesluit vavo*
NB:

392.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het vaststellen van voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs aan scholen voor vavo
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 22 lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 23b, lid 2
WEB, Stb. 1995/501, art. 7.3.4., lid 2
Produkt: advies
NB:

393.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van voorschriften omtrent de inrichting van het onderwijs aan scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 22 lid 1
WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 23b, lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 23b
WEB, Stb. 1995/501, art. 7.3.4., lid 2
Produkt: AMvB, o.a. *Besluit avondscholen vwo-havo-mavo-meao, Inrichtingsbesluit vavo*
NB:

394.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het afwijken van de inrichtingsvoorschriften voor het vavo ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs
Periode: 1993-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 25
WEB, Stb. 1995/501, art. 7.3.4, lid 4
Produkt: advies
NB:

395.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het afwijken of goedkeuren dat er afgeweken wordt van de inrichtingsvoorschriften voor het vavo ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 25
WEB, Stb. 1995/501, art. 7.3.4, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

Op basis van art. 22 van de WVO worden in de uitvoeringsbesluiten een aantal onderwerpen nader uitgewerkt. In de uitvoeringsbesluiten vind men o.a. bepalingen over splitsen en samenvoegen van klassen, vakken, toelating en verwijdering.

- splitsen en samenvoegen van klassen, leraarlessen en eenheden -

396.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van regels om meer leraarlessen te kunnen gebruiken dan toegestaan volgens de berekening
Periode: 1978 -1993
Grondslag: Besluit avondscholen vwo-havo-mavo-meao, Stb. 1979/188, art. 26
Produkt: ministeriële regeling
NB:

397.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat er meer leraarlessen worden gebruikt dan bepaald volgens de berekening
Periode: 1978 -1993
Grondslag: Besluit avondscholen vwo-havo-mavo-meao, Stb. 1979/188, art. 26
Produkt: beschikking
NB:

-Schoolwerkplan, verslag-

Het onderwijs binnen een school voor vavo wordt gegeven volgens het schoolwerkplan. Dit plan geeft een verantwoording en omschrijving van het onderwijs aan de school. Het bepaalt tevens de wijze waarop het plan periodiek wordt geëvalueerd en indien nodig herzien.

398.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een schoolwerkplan van een rijkschool voor vavo
Periode: 1993-1995
Grondslag: WVO Stb.1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 24c, lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 24d, lid 2
Produkt: beschikking
NB: het schoolwerkplan vermeldt in ieder geval:
- de opleidingen die door de school worden verzorgd
- de onderwijs- en vormingsdoelen van de school
- per opleiding de cursusduur en de organisatie en inrichting van het onderwijs
- de wijze waarop periodiek wordt nagegaan of de gewenste resultaten worden bereikt
- de wijze waarop aan beschikkingen als bedoeld in de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991 (inzake bijdragen) gevolg wordt gegeven

399.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften voor de wijze waarop gegevens over de verzorgde opleidingen, de in-, door- en uitstroom per opleiding in het jaarverslag vavo moeten worden ingericht
Periode: 1993-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 24d, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 24d, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB: het verslag bevat in ieder geval:
a) een beschrijving van de algemene gang van zaken
b) de verzorgde opleidingen
c) overzicht van instroom, doorstroom en uitstroom per gevolgde opleiding van leerlingen, onderscheiden naar geslacht en naar vooropleiding
d) een overzicht van de verrichte contractactiviteiten
In deze handeling gaat het om de voorschriften betreffende de onderdelen b en c

400. * zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 497

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het inrichten van het verslag omtrent de kwaliteitszorg
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 1.3.6., lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-Toelating, schorsing en verwijdering-

De WVO, art. 27 geeft een bepaling omtrent de toelating en verwijdering; de WEB geeft in hoofdstuk 8, artikelen 8.1.1. t/m 8.2.1. een aantal algemene bepalingen omtrent de inschrijving en de vooropleidingseisen. Ieder die gebruik wenst te maken van de onderwijsvoorzieningen en examenvoorzieningen dient zich door het bevoegd gezag als examendeelnemer te laten inschrijven.

Nadere bepalingen over toelating, schorsing en verwijdering zijn te vinden in de uitvoeringsbesluiten, zoals het *Besluit avondscolen vwo-havo-mavo-meao*, Stb. 1979/ 188 en het *Inrichtingsbesluit vavo*,

Stb. 1993/ 365.

Een deelnemer moet een bepaalde leeftijd hebben om tot de opleiding vavo toegelaten te kunnen worden, de inspectie kan hier echter in bijzondere gevallen ontheffing van de toelatingsleeftijd verlenen. Dit kan voorkomen als de inspectie van mening is dat dagonderwijs voor de desbetreffende leerling niet passend is.

Definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling gebeurt pas indien er overleg met de inspectie heeft plaatsgevonden.

401.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent de voorwaarden voor toelating en de voorschriften voor verwijdering en voorwaardelijke bevordering en verblijfsduur voor scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 27
WVO, Stb. 1986/552, art. 27
WVO, Stb. 1993/666, art. 27, lid 1
Produkt: advies
NB:

402.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorwaarden voor toelating en voorschriften voor verwijdering en voorwaardelijke bevordering en verblijfsduur voor scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 27
WVO, Stb. 1986/552, art. 27
WVO, Stb. 1993/666, art. 27, lid 1
Produkt: AMvB
NB:

403.

Actor: de inspectie
Handeling: het verlenen van ontheffing van de toelatingsleeftijd
Periode: 1974-
Grondslag: Besluit avondscholen vwo-havo-mavo, Stb. 1974/563, art.
Besluit avondscholen vwo-havo-mavo-meao, Stb. 1979/188, art. 5, lid 6
Inrichtingsbesluit vavo, Stb. 1993/365, art. 3, lid 3
Produkt: ontheffing
NB: deze handeling vindt plaats wanneer de inspectie van mening is dat dagonderwijs voor de desbetreffende leerling niet passend is

404.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over het bepalen van kortere termijnen dan wettelijk vereist voor de op een bezwaar- of beroepsschrift te nemen beslissing ter zake van de toelating van deelnemers aan het vavo
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 8.1.1., lid 7
Produkt: advies
NB:

405.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bepalen van kortere termijnen dan wettelijk vereist voor de op een bezwaar- of beroepsschrift te nemen beslissing ter zake van de toelating van deelnemers aan het vavo

Periode: 1996-1997

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 8.1.1., lid 7

Produkt: AMvB

NB:

-Overig-

406.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van voorschriften waaraan de voor het vavo bestemde gebouwen en terreinen alsmede hun inrichting ten minste moeten voldoen

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 28

WVO, Stb. 1986/552, art. 28

WVO, Stb. 1993/666, art. 28

Produkt: AMvB

NB: de voordracht werd mede gedaan door de toenmalige minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

407.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van het begin en einde van de zomervakantie

Periode: 1968-1996

Grondslag: *Besluit dagscholen vwo-havo-mavo*, besluit van 26-10-1967, Stb. 526, art. 44

Besluit avondscholen vwo-havo-mavo-meao, Stb. 1979/188, art. 30

Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, besluit van 06-04-1993, Stb. 207, art. 17

Produkt: ministeriële regeling

NB:

7.3 Examens

De regeling van de examens bij de opleidingen vavo vindt zijn grondslag in de artikelen 29 van de WVO, art. 7.4.10 en 7.4.11. van de WEB en, voor de staatsexamens, in art. 60 van de WVO.

De wet biedt de minister onder andere de mogelijkheid om examenprogramma's vast te stellen, modellen voor diploma's vast te stellen en, tot 1994, om gecommiteerden aan te wijzen.

Nadere bepalingen omtrent de examens zijn onder andere te vinden in het *Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.*, Stb. 1989, 327. Hierin staan onder andere bepalingen over de inhoud van het eindexamen, de regeling, bepalingen omtrent de uitslag en de herkansing.

Naar aanleiding van de invoering van de profielen in de tweede fase van havo en vwo, moest het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. gewijzigd worden (*Besluit van 15 november 1997*, Stb. 588). Nieuw zijn:

- opname van profielvoorschriften in de voorschriften over het examenpakket
- een nieuwe indeling voor het eindexamen
- een nieuwe uitslagregeling
- vervanging van het schoolonderzoek door schoolexamen
- voorschriften over het aantal herkansingen

De invoering van de profielen in de tweede fase havo/vwo zal vanaf 2000 effect hebben op de eindexamens.

Het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. geldt ook voor het vavo.

Ook het Staatsexamenbesluit wordt gewijzigd naar aanleiding van de invoering van de profielen. Naar aanleiding van de invoering van de leerwegen in het vmbo zullen beide besluiten eind 1999 opnieuw gewijzigd te worden.

7.3.1 Examens

408.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het stellen van regels betreffende het afleggen van eindexamen aan scholen voor vavo
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29, lid 2
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 1
WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.11, lid 3
Produkt: advies
NB:

409.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het stellen van regels betreffende het afleggen van eindexamen aan scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29 lid 2
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 1
WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.11, lid 3
Produkt: AMvB
NB: *Zie ook: Draden van de WEB*, handeling 514, 515

-gecommiteerden-

410.

Actor: de minister van Onderwijs/IBG
Handeling: het aanwijzen van gecommiteerden voor scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: *in de wetgeving:* WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 29, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 29, lid 3

in de uitvoeringsbesluiten worden bovengenoemde artikelen nader uitgewerkt:
Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969, 438, art. 11, lid 1
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 12 en 21
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 36, lid 1

Produkt: beschikking
NB: vanaf 01-01-1994 is de IBG actor in plaats van de minister van Onderwijs

411.

Actor: de minister van Onderwijs/ IBG
Handeling: het vergoeden van de onkosten van de gecommiteerden en het geven van een beloning voor het nakijken en beoordelen van het schriftelijk werk
Periode: 1970-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo, Stb. 1970,151, art. 21, lid 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 36, lid 2
Produkt: besluit
NB: wanneer deze werkzaamheden voortvloeien uit de taak zoals geformuleerd in het Rechtspositiebesluit Onderwijspersoneel wordt deze vergoeding of beloning niet verleend

412.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model voor het diploma voor scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29 lid 4
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 4
WVO, Stb 1993/666, art. 29, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

413.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de modellen van de akten, cijferlijsten en getuigschriften
Periode: 1968-
Grondslag: - Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969/ 438, art. 31, lid 5
- Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970,/151, art. 20 (betreffende cijferlijsten schoolonderzoek), art. 28, lid 3 (cijferlijsten schriftelijk examen), 39, lid 3, 58, lid 4 (cijferlijst mondeling examen)
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo) vbo, Stb. 1989/ 327, art. 52, lid 6
- (cijferlijsten) en 53, lid 5 (certificaat)
Produkt: ministeriële regeling
NB:

414.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de voorschriften betreffende de examens vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 5
Produkt: advies
NB:

415.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van voorschriften betreffende de eindexamens vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 5
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 5
Produkt: AMvB
NB:

416.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister over het afwijken van de voorschriften betreffende de inrichting van de eindexamens ten behoeve van experimenten
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969,/438, art. 36
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970,/151, art. 51, lid 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989,/art. 58, lid 2, na 01-08-1998 art. 58
Produkt: advies
NB:

417.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan of bepalen dat er wordt afgeweken van de voorschriften betreffende de inrichting van de eindexamens ten behoeve van experimenten
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb. 1969/ 438, art. 36
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970/ 151, art. 51, lid 2
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989,/art. 58, lid 2, na 01-08-1998 art. 58
Produkt: besluit
NB: de minister kan dit bepalen in geval van een rijkschool, en het toestaan in geval van een gemeentelijke of bijzondere school (**tot 01-08-1998**)

418.
Actor: de minister van Onderwijs/ centrale examencommissie (CEVO)
Handeling: het vaststellen van de dagen waarop het mondeling examen zal worden afgenomen alsmede de dagen waarop het centraal examen zal worden gehouden
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit eindexamens havo-mavo, besluit van 08-10-1969, Stb. 438, art. 9, lid 1 en 2, art. 25, lid 1

Produkt: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb.1970, 151, art. 23 en 56, lid 1
Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo,(lbo)vbo, Stb. 1989, art. 39
NB: besluit
vanaf 1990 is de centrale examencommissie de actor

-eindexamenprogramma's-

419.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister omtrent de vast te stellen eindexamenprogramma's
Periode: 1969-1995
Grondslag: - Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb.1969, 438, art. 33
- Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, houdende regeling van de eindexamens vwo-havo-mavo, art. 11
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 7, lid 1
Produkt: advies
NB:

420.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de eindexamenprogramma's
Periode: 1970-
Grondslag: - Interimbesluit eindexamens havo-mavo, Stb.1969,/438, art. 33
- Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970/ Stb. 151, houdende regeling van de eindexamens vwo-havo-mavo, art. 11
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989,/327, art. 7, lid 1
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1997/ 588, art. 7, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: vastgesteld wordt de inhoud van de eindexamenstof voor ieder vak, zo nodig de verdeling van de stof over het schoolonderzoek en het schriftelijk examen, alsmede het aantal en de duur van de zittingen waarin het schriftelijk examen voor ieder vak zal worden afgenomen.

421.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een centrale commissie voor de vaststelling van de eindexamenopgaven en de beoordelingsnormen
Periode: 1970-
Grondslag: - Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971,151, art. 24, lid 1
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 39, lid 1
Produkt: instellingsbeschikking
NB1: CEVO
NB2: zie verder RIO 'Mammoetsporen, deel I'

422.

Actor: de inspectie
Handeling: het doen van een verzoek aan de centrale commissie vaststelling opgaven om nieuwe opgaven vast te stellen in geval van een niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 43, lid 2
Produkt: verzoekschrift
NB: tevens wordt bepaald op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen

423.
Actor: de inspectie
Handeling: het bepalen door wie de opgaven voor het schriftelijk examen worden vastgesteld en wanneer het examen zal worden afgenomen in geval een schriftelijk examen opnieuw moet worden afgenomen
Periode: 1970-1990
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 29, lid 2
Produkt: beschikking
NB: in deze handeling gaat het om gevallen waarbij het schriftelijk examen niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, of bij gevallen van twijfel daaromtrent. De inspectie kan dan besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten kan worden afgenomen

424.
Actor: de inspectie
Handeling: het verlenen van toestemming aan een gehandicapte kandidaat om het eindexamen op een andere wijze af te leggen
Periode: 1969-1990
Grondslag: Interimbesluit eindexamens havo-mavo, besluit van 08-10-1969, Stb. 438, art. 14, lid 7
Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1970, 151, art. 26, lid 8
Produkt: beschikking
NB: thans geeft de directeur de toestemming, en meldt dit aan de inspectie

425.
Actor: de inspectie
Handeling: het adviseren van het bevoegd gezag omtrent de spreiding van het eindexamen ten behoeve van kandidaten die door bijzondere omstandigheden niet in staat zijn geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 59, lid 1
Produkt: advies
NB:

426.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat er bij een of meer van de eindexamens in een of meer vakken geen schriftelijk eindexamen zal worden afgenomen
Periode: 1970-1990
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 52
Produkt: besluit
NB:

427.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van vakken waarvoor geen schoolonderzoek maar een mondeling examen zal worden afgenomen
Periode: 1970-1990
Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 53
Produkt: besluit
NB:
428.

- Actor: de minister van Onderwijs / IBG
 Handeling: het zorgdragen voor het tijdig laten drukken en verzenden van de opgaven, de beoordelingsnormen en de door de centrale commissie vaststelling eindexamenopgaven gegeven regels
 Periode: 1990-
 Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 40, lid 1
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: vanaf 1994 is de IBG de actor
- 429.
- Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het bepalen dat de kandidaten de opgaven, aantekeningen en andere door hen gemaakte stukken inleveren bij iemand die toezicht houdt.
 Periode: 1990-
 Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 40, lid 8
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: bij de regeling wordt tevens bepaald wanneer de opgaven, aantekeningen en andere stukken aan de kandidaten worden teruggegeven
- 430.
- Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het geven van nadere voorschriften met betrekking tot de uitvoering van de correctie van het centraal examen
 Periode: 1990-
 Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 41, lid 4
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: van deze handeling is tot nu toe geen gebruik gemaakt
- 431.
- Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het bepalen dat er kan worden afgeweken van de regels omtrent de correctie van het centraal examen en van de vaststelling van het cijfer
 Periode: 1990-
 Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 41, lid 5
 Produkt: ministeriële regeling
 NB: deze handeling kan plaatsvinden in verband met de aard van de opgaven, ter vermijding van overbelasting van de gecommitteerden of ter versnelling van de examenprocedure
- 432.
- Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het bepalen van de vorm waarop de statistische gegevens betreffende de eindexamenuitslagen moeten worden verstrekt
 Periode: 1970-1990
 Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 41
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
- 433.
- Actor: de minister van Onderwijs/ IBG
 Handeling: het verstrekken van een schriftelijke verklaring dat het diploma is uitgereikt aan geslaagden
 Periode: 1970-1998
 Grondslag: Besluit eindexamens vwo-havo-mavo, besluit van 08-04-1970, Stb. 151, art. 49, lid 2

Produkt: beschikking
NB: deze verklaring heeft de zelfde waarde als het diploma zelf.
Waarschijnlijk wordt de handeling weer opgenomen per 1 augustus 1999

-onregelmatigheden-

434.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen over de handelwijze in gevallen dat het centraal examen door onvoorzien omstandigheden in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 44
Produkt: beschikking
NB:

435.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het bepalen dat aan een bijzondere school in het vak geschiedenis en staatsinrichting of maatschappijleer geen centraal examen hoeft te worden afgenomen vanwege bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-(lbo)vbo, Stb. 1989, 327, art. 46, lid 1
Produkt: beschikking
NB:

436.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de uitvoering van het afleggen van deelexamens aan meerdere scholen
Periode: 1990-
Grondslag: Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-vbo, Stb. 1989, 327, art. 50, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

437.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent de voorschriften betreffende examens die niet vanwege de school voor vavo worden afgenomen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 5
Produkt: advies
NB:

438.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorschriften betreffende examens die niet vanwege de school voor vavo worden afgenomen
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29 lid 6
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 6
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 5
Produkt: AMvB

NB:

439.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het toestaan dat er afgeweken wordt van de examenvoorschriften ten behoeve van de bijzondere inrichting van de school voor vavo
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29 lid 7
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 7
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 7
WEB, Stb 1995/501, art. 7.4.11., lid 4
Produkt: advies
NB:

440.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het toestaan dat er afgeweken wordt van de examenvoorschriften ten behoeve van de bijzondere inrichting van de school voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 29 lid 7
WVO, Stb. 1986/552, art. 29, lid 7
WVO, Stb. 1993/666, art. 29, lid 7
Produkt: AMvB
NB:

441.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toestaan dat er wordt afgeweken van het wettelijk bepaalde over de examens vavo (en NT2) ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.11, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

442.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bepalen onder welke voorwaarden het bezit van certificaten aanspraak geeft op een diploma
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.11, lid 5
Produkt: AMvB
NB:

443.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een model voor een verklaring en getuigschrift voor leerlingen die zonder diploma de school voor vavo verlaten
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 31, lid 2
WVO, Stb. 1986/552, art. 31, lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 31, lid 4
Produkt: ministeriële regeling

NB:

444.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bepalen van kortere termijnen dan wettelijk vereist voor de indiening van een bezwaar- of beroepsschrift en voor de daarop te nemen beslissing ter zake van de deelneming aan de examens vavo (en NT2)
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 7.4.11, lid 6
Produkt: AMvB
NB:

-extraneï-

445.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het stellen van voorschriften voor toelating tot het eindexamen vavo van diegenen die niet als leerling zijn ingeschreven (extraneï)
Periode: 1986-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, art. 30, lid 2
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 30, lid 2
Produkt: advies
NB: deze adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

446.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van voorschriften voor toelating tot het eindexamen vavo van diegenen die niet als leerling zijn ingeschreven (extraneï)
Periode: 1986-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/ 552, art. 30, lid 2
WVO, Stb. 1993/ 666, art. 30, lid 2
Produkt: AMvB,
NB: daarbij wordt o.a.vastgesteld in welke gevallen een bedrag aan het bevoegd gezag verschuldigd is, alsmede de hoogte daarvan.

7.3.2 Staatsexamens

Artikel 60 van de WVO regelt dat er jaarlijks de gelegenheid gegeven wordt om met gunstig gevolg een staatsexamen vwo, havo of mavo af te leggen voor een commissie die ingesteld is door het IBG. Indien het staatsexamen met goed gevolg is afgelegd krijgt de kandidaat een diploma dat overeenkomt met een diploma van een school genoemd in art. 29 van de WVO. In het *Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo*, Stb. 1978, 623, worden de voorschriften vastgesteld omtrent de staatsexamens. In verband met de invoering van de profielen in de tweede fase havo-vwo vanaf augustus 1998, zal ook het Staatsexamenbesluit waarschijnlijk begin 1999, gaan veranderen.

-staatsexamencommissie-

447.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het instellen van een commissie waarbij staatsexamens kunnen worden afgelegd
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 60, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 1
WVO, Stb. 1998, 512, art. 60, lid 1
Produkt: beschikking
NB: door het behalen van het staatsexamen kunnen diploma's verkregen worden voor wvo, havo en mavo.
Vanaf 01-01-1994 is de IBG actor in plaats van de minister van Onderwijs; dit is bepaald in de Wet van 15-12-1993, Stb. 714, *Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank*.

448.

Actor: de minister van Onderwijs/ IBG
Handeling: het benoemen van de voorzitters, de ondervoorzitters, secretarissen en de overige leden van de staatsexamencommissies
Periode: 1972-1999
Grondslag: Besluit staatsexamens wvo-havo-mavo Stb. 1971, 741, art. 12
Besluit staatsexamens wvo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 12
Produkt: beschikking
NB: vanaf 1994 is de IBG de actor

449.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het vaststellen van voorschriften voor de staatsexamens
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 5
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

-voorschriften en vakken-

450.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van voorschriften voor de staatsexamens
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 60, lid 5
WVO, Stb. 1998, 512, art. 60, lid 5
Produkt: AMvB, *Staatsexamenbesluit*
NB: tevens kan de hoogte van het bedrag, dat voor de toelating tot de examens verschuldigd is, bepaald worden

451.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister inzake het aanwijzen van vakken die uitsluitend worden afgenomen volgens het D-programma
Periode: 1978-1995
Grondslag: Besluit staatsexamens wvo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 2, lid 2

Produkt: advies
NB:

452.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van vakken die uitsluitend worden afgenomen volgens het D-programma
Periode: 1978-2000
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 2, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-vrijstellingen-

453.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen voor welke vakken en op welke gronden in het kader van een staats-examen vrijstelling kan worden verleend aan hen die op andere wijze zijn geëxamineerd
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, Stb. 1969, 407, art. 7
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art. 10, lid 1
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

454.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de vrijstellingsregeling
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

455.
Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het verlenen van vrijstellingen
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 3
Produkt: beschikking
NB: tevens zendt de minister, en vanaf 1994 de IBG, de verzoeker een bewijs van vrijstelling

456.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model van het bewijs van de vrijstelling
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 10, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-examenprogramma's-

457.
Actor: de Onderwijsraad

Handeling: het adviseren van de minister omtrent het vast te stellen examenprogramma
Periode: 1969-1995
Grondslag: Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, Stb. 1969, 407, art. 8,
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art. 11
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 11
Produkt: advies
NB:

458.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het examenprogramma
Periode: 1969-1999
Grondslag: voor *havo-mavo*: Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, Stb. 1969, 407,
art. 8
voor *vwo-havo-mavo*: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art.
11
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978,
623, art. 11
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-aanmelding en examendagen-

459.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het jaarlijks vaststellen en bekendmaken van het tijdstip en de wijze waarop de
kandidaten voor het staatsexamen zich moeten aanmelden
Periode: 1969-
Grondslag: Interimbesluit staatsexamens havo-mavo, besluit van 18-09-1969, Stb. 407, art. 10
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, Stb. 1971, 741, art. 13
Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 13
Produkt: ministeriële regeling
NB: vanaf 1994 is de IBG de actor

460.

Actor: de minister van Onderwijs / IBG
Handeling: het aanwijzen van de dagen waarop het schriftelijk examen zal worden afgenomen
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 14
Produkt: ministeriële regeling
NB: vanaf 1994 wordt dit door het IBG gedaan

-toezicht-

461.

Actor: de minister van Onderwijs/ IBG
Handeling: het benoemen van toezichthouders
Periode: 1978-1999
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 18, lid 1
Produkt: beschikking
NB: vanaf 1994 wordt dit door de IBG gedaan

462.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen dat, ten aanzien van een of meer zittingen, de kandidaten de opgaven, de
door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken,
inleveren bij een van de toezichthouders

Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 19, lid 7a
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij dezelfde regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, aantekeningen en andere stukken aan de kandidaten worden teruggegeven

-onregelmatigheden-

463.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen over de handelswijze in gevallen dat het schriftelijk examen in één of meer vakken niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 21a
Produkt: beschikking
NB: deze handeling kan plaatsvinden indien zich onvoorziene omstandigheden hebben voorgedaan

-commissie van beroep-

464.
Actor: de minister van Onderwijs/ de IBG
Handeling: het instellen van een commissie van beroep
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 22, lid 4
Produkt: beschikking
NB: vanaf 1994 is de IBG de actor

-uitslag-

465.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de uitvoering van de bepalingen over de uitslag van staatsexamens en deelstaatsexamens
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art.30a, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-modellen-

466.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de modellen van cijferlijsten, diploma's en certificaten
Periode: 1978-
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 42, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-bijzondere groepen-

467.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften ten aanzien van bijzondere groepen staatsexamenkandidaten
Periode: 1978-1999
Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 45, lid 1
Produkt: ministeriële regeling

NB:

-overige voorschriften-

468.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze van bewaren van het schriftelijk werk van de kandidaat na het verstrijken van de bewaartermijn

Periode: 1978-

Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 52, lid 2

Produkt: ministeriële regeling

NB:

469.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften met betrekking tot de staatsexamens waarbij in één of meer vakken geen schriftelijk examen wordt afgenomen

Periode: 1978-

Grondslag: Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo 1978, Stb. 1978, 623, art. 54

Produkt: ministeriële regeling

NB:

7.4 Personeel

Het personeel van een school voor vavo bestaat uit:

- a) leraren
- b) ondersteunend en beheerspersoneel

De leraren zijn in hoofdzaak belast met het onderwijs, het ondersteunend en beheerspersoneel is in hoofdzaak belast met leidinggevende, coördinerende, ondersteunende en beheerstaken.

De centrale directie maakt deel uit van het ondersteunend en beheerspersoneel

De artikelen 33 t/m 37 van de WVO gaan over benoemingsvereisten en bewijzen van bekwaamheid. Zie Mammoetsporen deel I. In de WEB worden in de artikelen 4.2.1. en 4.2.2. bepalingen gegeven over respectievelijk de benoembaarheidsvereisten en de bewijzen van bekwaamheid van de docenten.

In artikel 40 van de WVO en artikel 4.1.2. van de WEB wordt de grondslag gegeven voor het Rechtspositiebesluit.

Tot 1993 waren de bewijzen van bekwaamheid en de bevoegdheidsvereisten voor de dag/avondscholen, het latere vavo, gelijk aan die voor de overige vormen van voortgezet onderwijs; de bepalingen uit de WVO golden dus ook voor de dag/avondscholen. In 1993 werd de vavo-wet, een wijziging van de WVO van kracht (Wet van 27-05-1992, Stb. 336). De artikelen 37d en 37 e van de WVO, al eerder in de WVO opgenomen voor het mbo in verband met de invoering van de SVM-wet in 1991, werden verruimd zodat ze ook voor het vavo golden. Op basis van onder andere art. 37d kwam de *Regeling aanwijzing bewijzen van voldoende didactische voorbereiding voor het beroep van leraar in de sector van het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie* (Uitleg 1995, 18b) tot stand. Vanaf 1996 is de WEB de basis voor bepalingen omtrent bewijzen van bekwaamheid en bevoegdheidsvereisten. Op grond van de artikelen 4.2.1, lid 1, 12.3.8, lid 2 en 12.3.9, lid 2 van de WEB is de *Regeling aanwijzing bewijzen van voldoende didactische bekwaamheid in de bve-sector* (Uitleg 1998, 12) tot stand gekomen. Deze regeling is met terugwerkende kracht in werking getreden op 1 januari 1996.

7.4.1 Bewijzen van bekwaamheid

470.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het aanwijzen van bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden, het vaststellen van voorschriften en het doen van voorstellen daartoe
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 1c
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 1c
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 1c
Produkt: advies
NB: vervalt bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

471.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over de voorschriften omtrent de eisen van bekwaamheid betreffende de volwasseneneducatie
Periode: 1992-1995
Grondslag: KVE, Wet van 19-12-1991, Stb. 709, art. 8
Produkt: advies
NB:

472.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorschriften omtrent de eisen van benoembaarheid tot het geven van volwasseneducatie
Periode: 1992-1996
Grondslag: KVE, Wet van 19-12-1991, Stb. 709, art. 8
Produkt: AMvB
NB:

473.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden, het vaststellen van voorschriften en het doen van voorstellen daartoe
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 1c, art. 34, lid 2, art. 35 en 36
WEB, Stb. 1995/501, art. 4.2.1., lid 1b
Produkt: AmvB of ministeriële regeling, o.a. *Regeling aanwijzing bewijzen van voldoende didactische bekwaamheid in de bve-sector*, 1998, Uitleg 12
NB: deze AMvB waarbij de bewijzen van pedagogische en didactische vaardigheden aangewezen worden is echter tot nu toe niet tot stand gekomen

474.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verlenen van een ontheffing van de wettelijk gestelde benoemingsvereisten, bedoeld in art. 33, lid 1 b en c van de WVO
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid2
Produkt: beschikking
NB: het gaat hier om bijzondere gevallen, over personen die in een bepaald vak of onderdeel van een vak door buitengewone bekwaamheid uitmunten, maar niet aan de gevraagde benoemingsvereisten voldoen.

475.

Actor: de inspectie
Handeling: het verlenen van goedkeuring aan een afwijking van de benoemingsvereisten voor zover het een gemeentelijke of bijzondere school betreft
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 33, lid5
WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 5
Produkt: beschikking
NB: indien de goedkeuring wordt geweigerd, kan het bevoegd gezag bij de minister in beroep gaan

476.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels omtrent de gronden waarop kan worden afgeweken van de vereiste bewijzen van bekwaamheid voor leraren en de procedure ervan

Periode: 1992-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 33, lid 8, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 8
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 8
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*, art. 3b
NB:

477.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van (afwijkende) regels ten aanzien van benoemingsvereisten voor leraren op scholen voor vwo en havo ten aanzien van het verzorgen van de vakken of programma-onderdelen

Periode: 1998-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 33, lid 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 02-07-1997, *Profielen voortgezet onderwijs*, Stb 322
WVO, Stb. 1998, 512, art. 33, lid 9

Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*, art. 3d
NB:

478.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs over het aanwijzen van bewijzen van bekwaamheid

Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 34, lid 2

Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

479.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van bewijzen van bekwaamheid

Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 34, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 34, lid 2

Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO*, besluit van 30-08-1985, Stb. 506
NB: bij de aanwijzing worden de graad van het bewijs van bekwaamheid en het vak of de combinatie van vakken waarvoor het bewijs van bekwaamheid geldt vermeld

480.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat er tijdelijk wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid

Periode: 1993-
Grondslag: *Besluit Onderwijsbevoegdheden WVO*, Stb. 1985, 506, art. 3a en 3b, zoals gewijzigd bij het *Besluit van 16-12-1993*, Stb. 13

Produkt: besluit
NB: de goedkeuring voor een tijdelijke afwijking van de bevoegdheidseisen kan o.a. verleend worden in verband met de invoering van de basisvorming en de invoering van het vbo

481.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het stellen van voorwaarden waaronder voor onbepaalde tijd wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid
 Periode: 1967-
 Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 01-07-1981, Stb. 456, art. 114a,
 Produkt: AMvB,
 tot 1996: *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110, Hoofdstuk I-N
 (overgangsregeling 10-jarig onbevoegden VO,
 na 1996: *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*, art. 3c
 NB:
482.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het goedkeuren dat er voor onbepaalde tijd wordt afgeweken van de eisen van benoembaarheid
 Periode: 1985-
 Grondslag: Besluit Onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO, Stb. 1985, 506, art.3c
 Produkt: beschikking
 NB: de goedkeuring voor afwijking van de bevoegdheidseisen voor onbepaalde tijd kan verleend worden aan leraren die reeds 10 jaar, voor ten minste 19 klokuren per week, achtereen onbevoegd les gegeven hebben en ouder zijn dan 45 jaar.
483.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het vaststellen van de lijst van bewijzen van bekwaamheid OWVO
 Periode: 1985-
 Grondslag: Regeling bewijzen van bekwaamheid OWVO, regeling van 11-02-1985, Stcrt. 63, art. 1
 Produkt: lijst van bewijzen van bekwaamheid
 NB: deze lijst is als bijlage bij de regeling gegeven; aan de bewijzen van bekwaamheid is de bevoegdheid verbonden tot het geven van voortgezet onderwijs aan de scholen en de vakken die in de bijlage aangegeven zijn, onder de in de bijlage genoemde voorwaarden.
484.
 Actor: de Onderwijsraad
 Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het verbinden van onderwijsbevoegdheid aan andere vakken dan genoemd in de lijst van bewijzen van bekwaamheid, en het aanbrengen van beperkingen
 Periode: 1967-1995
 Grondslag: OWVO, art. 108
 Produkt: advies
 NB: in de bijlage bij de OWVO wordt een lijst van bewijzen van bekwaamheid gegeven met de daarbij behorende vakken
 De handeling vervalt bij Wet van 10-07-1995, Stb. 355
485.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het verbinden van onderwijsbevoegdheid aan andere vakken dan genoemd in de lijst van bewijzen van bekwaamheid, en het aanbrengen van beperkingen
 Periode: 1967-
 Grondslag: OWVO, art. 108
 Produkt: besluit
 NB: in de bijlage bij de OWVO wordt een lijst van bewijzen van bekwaamheid gegeven met de daarbij behorende vakken

486.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verlenen van onderwijsbevoegdheid tot het geven van voortgezet onderwijsaan personen die in het bezit zijn van een in het buitenland behaald bewijs van bekwaamheid
Periode: 1973-
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 18-04-1973, Stb. 229, art. 110, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de minister geeft aan om welke vakken en om welke scholen het in deze handeling gaat.
Bezitters van bewijzen van bekwaamheid binnen de EU kunnen vanaf 1993 op grond van de EU-regeling , Regeling onderwijsbevoegdheid Lid-staten, onderwijsbevoegdheid VO verkrijgen (zie RIO HBO).

487.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het regelen in welke gevallen leraren die een bevoegdheid bezitten of achten te bezitten voor bepaalde soorten van onderwijs, tevens onderwijs kunnen geven in een vak of combinatie van vakken in een soort van onderwijs waarvoor zij niet de vereiste bevoegdheid bezitten
Periode: 1985-1995
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 04-07-1985, Stb. 408, art. 110a
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

488.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het regelen in welke gevallen leraren die een bevoegdheid bezitten of achten te bezitten voor bepaalde soorten van onderwijs, tevens onderwijs kunnen geven in een vak of combinatie van vakken in een soort van onderwijs waarvoor zij niet de vereiste bevoegdheid bezitten
Periode: 1985-
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij wet van 04-07-1985, Stb. 408, art. 110a
Produkt: ministeriële regeling
NB:

489.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het bepalen voor welke scholen van voortgezet onderwijs de bezitter van een bewijs van bekwaamheid bedoeld onder de nummers 1 t/m 38 van de OWVO, tevens in het bezit dient te zijn van een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1973-1995
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij de wet van 18-04-1973, Stb. 229, art. 111, lid 2
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

490.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen voor welke scholen van voortgezet onderwijs de bezitter van een bewijs van bekwaamheid bedoeld onder de nummers 1 t/m 38 van de OWVO, tevens in het bezit dient te zijn van een bewijs van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding

Periode: 1973-
Grondslag: OWVO, zoals gewijzigd bij de wet van 18-04-1973, Stb. 229, art. 111, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

491.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het, met betrekking tot vakken waarvoor geen bewijs van bekwaamheid is aangewezen, verklaren dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een bewijs van bekwaamheid tot het geven van voortgezet onderwijs in vakken en scholen door de minister aangewezen, alsmede van een bewijs van pedagogische en didactische vaardigheden

Periode: 1967-
Grondslag: OWVO, art. 114
Produkt: ministeriële regeling
NB:

492.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het instellen van akten van bekwaamheid van de eerste, tweede en derde graad ten behoeve van andere vakken dan genoemd in de wet

Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb.1963, 40, art. 35, lid 1 t/m 3
Produkt: advies
NB: deze handeling is wat betreft de derde graad vervallen in 1985, bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, houdende wijziging van de WVO in verband met een herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel

493.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van akten van bekwaamheid van de eerste, tweede en derde graad ten behoeve van andere vakken dan genoemd in de wet
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 1 t/m 3
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is wat betreft de derde graad vervallen in 1985, bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, houdende wijziging van de WVO in verband met een herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel. De rest is nog van toepassing

494.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent de vereisten voor het geven van onderwijs aan de daarbij aan te geven schoolsoorten en in daarbij aan te geven vakken of combinaties daarvan waarbij wordt afgeweken van het wettelijk bepaalde
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 3
Produkt: advies

NB: het gaat hierbij om afwijkingen ten opzichte van het bepaalde in art. 35, lid 1 en 2, waar aangegeven wordt in welke leerjaren of schoolsoorten lesgegeven mag worden indien men in het bezit is van een eerste- of een tweede-graads bevoegdheid. De adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355.

495.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de vereisten voor het geven van onderwijs aan de daarbij aan te geven schoolsoorten en in daarbij aan te geven vakken of combinaties daarvan waarbij wordt afgeweken van het wettelijk bepaalde
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 3
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*
NB: het gaat hierbij om afwijkingen ten opzichte van het bepaalde in art. 35, lid 1 en 2, waar aangegeven wordt in welke leerjaren of schoolsoorten lesgegeven mag worden indien men in het bezit is van een eerste- of een tweede-graads bevoegdheid.

496.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het aanwijzen van aanvullende vakken of combinaties van vakken waarvoor een eerste graads bevoegdheid ook geldig is
Periode: 1985-1995
Grondslag: OWVO, Stb. 1967, 386, art. 35, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 4
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

497.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van aanvullende vakken of combinaties van vakken waarvoor een eerste graads bevoegdheid ook geldig is
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 35, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408, herziene regeling met betrekking tot het gradenstelsel
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35, lid 4
Produkt: AMvB, *Besluit onderwijsbevoegdheden WVO/OWVO*
NB:

498.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent bijzondere gevallen waarin een leraar met een tweede-graads bevoegdheid tijdelijk les kan geven op eerste-graads niveau
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 35a, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408

WVO, Stb. 1986, 552, art. 35a
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35a
Produkt: advies
NB: de handeling is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

499.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van regels omtrent bijzondere gevallen waarin een leraar met een tweede-graads bevoegdheid tijdelijk les kan geven op eerste-graads niveau
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 35a, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 35a
WVO, Stb. 1993, 666, art. 35a
Produkt: AMvB
NB: het gaat hier om gevallen waarin leraren met een bewijs van bekwaamheid van de tweede graad plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid tot een bepaald aantal lessen tijdelijk tevens onderwijs geven in het desbetreffende vak of de combinatie van vakken aan de scholen of leerjaren van scholen, waarvoor het bezit van een bewijs van bekwaamheid van de eerste graad is vereist. Melding aan de inspectie is vereist.

500.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het aanwijzen van andere vakken dan genoemd in de wet en de bijbehorende bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968-1985
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 36, lid 3, 5, 6, 7 en 8
Produkt: advies
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408

501.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van andere vakken dan genoemd in de wet en de bijbehorende bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1968-1985
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 36, lid 3, 5, 6, 7 en 8
Produkt: AMvB
NB: deze handeling is vervallen bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408

502.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het afgeven van een verklaring dat een leraar in het bezit is van een eerste- dan wel tweede graads bevoegdheid plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid in gevallen van vakken waarin geen bewijzen van bekwaamheid zijn aangewezen
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 36, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 36, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 36 lid 1
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

503.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van regels omtrent het afgeven van een verklaring dat een leraar wordt geacht in het bezit te zijn van een eerste- dan wel tweede graads bevoegdheid plus een bewijs van pedagogische en didactische bekwaamheid in gevallen van vakken waarin geen bewijzen van bekwaamheid zijn aangewezen
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 36, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 408
WVO, Stb. 1986, 552, art. 36, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 36 lid 1
WVO, Stb. 1998, 512, art. 36, lid 1
Produkt: AMvB
NB: deze AMvB is nooit tot stand gekomen; de handeling wordt wel uitgevoerd op basis van art 114 van de OWVO

504.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het verkrijgen van de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1968-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 37
WVO, Stb. 1986, 552, art. 37
WVO, Stb. 1993, 666, art. 37
Produkt: advies
NB: vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

505.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van voorschriften voor het verkrijgen van de bewijzen van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 37
WVO, Stb. 1986, 552, art. 37
WVO, Stb. 1993, 666, art. 37
Produkt: AMvB
NB:

506.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het doen van een voordracht voor het bepalen van de benoembaarheidsvereisten en bewijzen van bekwaamheid voor het vavo
Periode: 1993-
Bron: interview BVE
Produkt: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 37 d en 37e
NB:

507.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van een ander getuigschrift of diploma dat gelijkwaardig is aan een getuigschrift dat nodig is voor het geven van vavo

Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 37 e, lid 1d
Produkt: ministeriële regeling
NB:

508.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van in het buitenland behaalde getuigschriften en diploma's die een gelijke waarde hebben als de wettelijk erkende bewijzen van bekwaamheid
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 37 e, lid 2 e
Produkt: ministeriële regeling
NB:

509.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht ten behoeve van een scholengemeenschap inzake het vaststellen van voorschriften omtrent de toepassing van de bepalingen over het personeel dat vavo geeft
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 37f
Produkt: AMvB
NB:

510.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het geven van nadere voorschriften betreffende de stages van studenten binnen het vavo
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 39c, lid 8 en 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-04-1985, Stb. 256
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39c, lid 8 en 9
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39c, lid 8 en 9
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

511.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de stages van studenten binnen het vavo
Periode: 1985-
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 39c, lid 8 en 9, zoals gewijzigd bij de Wet van 19-04-1985, Stb. 256
WVO, Stb. 1986, 552, art. 39c, lid 8 en 9
WVO, Stb. 1993, 666, art. 39c, lid 8 en 9
Produkt: AMvB, o.a. *Schoolpracticumbesluit voortgezet onderwijs*, 1985, Stb. 563
NB: het gaat om voorschriften over o.a. het maximum aantal lessen waartoe het schoolbestuur verplicht is studenten gedurende het schooljaar toe te laten en het maximum aantal studenten dat bij dezelfde les kan worden toegelaten, de wijze van aanmelden van studenten bij de school, de wijze waarop de school bekendheid moet geven aan de beschikbaarheid en aard van de stageplaatsen.

7.4.2 Rechtspositie

512.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels omtrent de wijze waarop met de daarvoor in aanmerking komende overheids- of personeelsorganisaties en, voor zover zij er belang bij hebben, organisaties van gemeente- en schoolbesturen, overleg moet worden gepleegd over de rechtspositie van het personeel
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 40
WVO, Stb. 1986, 552, art. 40
KVE, Wet van 19-12-1991, Stb. 709, art. 9
WVO, Stb. 1993, 666, art. 40, lid 2
Produkt: AMvB, o.a. *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110
NB: in de Wet van 03-12-1992, Stb. 662, art. 40a (bij de Wet van 31-05-1995, Stb. 318 vernummerd tot 40b) wordt de grondslag gegeven voor het instellen van geschillencommissies georganiseerd overleg.⁸

513.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent verplichtingen, benoeming, schorsing, disciplinaire straffen van de rector, de directeur, de conrector, de adjunctdirecteur, de leraren of het overige personeel van een openbare school voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 43, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 43, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 43, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij Wet van 31-05-1995, Stb. 318, art. 38a, lid 4
Produkt: AMvB, o.a. *Rechtspositiebesluit onderwijspersoneel*, Stb. 1985, 110
NB:

514.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het schorsen van een leraar in zijn bevoegdheid tot het geven van onderwijs aan een openbare school wegens het niet eerbiedigen van ieders geloofs- of levensovertuiging
Periode: 1968-

---

⁸ Door of namens het bevoegd gezag van een school voor vwo, avo of vbo kan overleg gevoerd worden met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel, op een met deze schriftelijk overeengekomen wijze. In het geval van een geschil over de deelneming aan het overleg en in het geval van een geschil over de aard, de inhoud en de organisatie van het overleg, leggen de betrokken partijen het geschil voor aan een geschillencommissie. Deze commissie bestaat uit drie personen, die door de partijen gezamenlijk worden aangewezen. De uitspraak van de geschillencommissie heeft bindende kracht.

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 44, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 44, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 44, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

7.5 Planning en bekostiging

Onder de WVO vindt men de grondslagen voor de bekostiging van het vavo; in de WVO wordt ook geregeld op welke wijze vergoedingsbedragen worden vastgesteld.

Het *Bekostigingsbesluit WVO* beschrijft de administratieve processen waarlangs de scholen de vergoedingen ontvangen. Het *Bekostigingsbesluit WVO* hangt nauw samen met het *Huisvestingsbesluit WVO/WCBO*, het *Formatiebesluit dagscholen mbo* en het *Formatiebesluit vavo*.

De aanspraak op bekostiging voor scholen voor mbo én vavo wordt geregeld in art. 64/64a van de WVO. Deze scholen worden **bij wet** voor bekostiging in aanmerking gebracht.

In de WEB wordt de aanvang van de bekostiging van de educatie en de huisvesting van de opleidingen vavo geregeld in art. 2.3.1. en art. 1.3.1

Opgemerkt moet worden dat de WEB van kracht is vanaf 1996, maar dat de bekostiging op basis van de WEB pas vanaf 1997 daadwerkelijk plaatsvindt.

Binnen dit hoofdstuk wordt onderscheid gemaakt tussen

- a) aanvang van de bekostiging
- b) wijze van bekostiging
- c) vaststelling en uitkering van de vergoeding
- d) beëindiging van de bekostiging

7.5.1 Aanvang van de bekostiging-

515.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht voor het voor Rijk's bijdrage in aanmerking brengen van scholen/ instellingen voor vavo
Periode: 1991-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 23-05-1990, Stb. 266, art. 64a, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 64a, lid 1
Produkt: onderdeel Rijksbegrotingswet
NB:

516.

Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw
Handeling: het opstellen van een voordracht voor het voor Rijk's bijdrage in aanmerking brengen van instellingen voor educatie/ ROC's
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.1. en 1.3.1.
Produkt: onderdeel Rijksbegrotingswet
NB:

517.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het doen van een voorstel voor het bij de wet voor bekostiging uit 's Rijks kas in aanmerking brengen van scholen voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 64a, lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 64a, lid 2
Produkt: onderdeel Rijksbegrotingswet

NB: **de aanspraak op bekostiging uit de openbare kas van de opleidingen vavo komt tot stand volgens de voorschriften, bedoeld in de titels 2 en 3 van hoofdstuk 2 van de KVE 1991** (WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb 336, art. 74a)

518.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de bijdragen die uit 's Rijks kas worden toegekend voor de uitvoering van de activiteiten in het daaropvolgende jaar
Periode: 1992-1996
Grondslag: KVE, Wet van 19-12-1991, Stb. 709, art. 16, lid 1
Produkt: overzicht
NB: de bijdragen voor het vavo keert de minister uit aan de instellingen die de desbetreffende activiteiten uitvoeren

-Plan van Scholen/ plan van spreiding en situering-

De bekostiging van een school voor voortgezet onderwijs kan pas aanvang nemen als de school wordt geplaatst op een Plan van Scholen, dat vastgesteld is volgens de bepalingen van de WVO, artikelen 65 t/m 74. Tot 1993 gold dit ook voor het vavo.

Het plan vormt de grondslag voor het stichten van nieuwe scholen.

De minister van Onderwijs stelt jaarlijks een Plan van Scholen vast. Daarin is aangegeven welke scholen in de drie kalenderjaren, volgende op het jaar van vaststelling, voor rijksbekostiging in aanmerking zullen worden gebracht. Dit plan heeft tot **doel** te komen tot een evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen naar soort van onderwijs, mede gelet op het verlangde onderwijs in het betrokken gebied. Op het plan worden uitsluitend scholen geplaatst waarover overleg heeft plaatsgevonden met de daarvoor in aanmerking komende organisaties en, indien het landbouwonderwijs betreft, met de minister van Landbouw, en nadat de Onderwijsraad gehoord is.

519.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het jaarlijks vaststellen van het plan van scholen met betrekking tot scholen voor vavo
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 65, lid 1
Produkt: advies
NB:

520.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het plan van scholen met betrekking tot scholen voor vavo
Periode: 1968-1993
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 65, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 65, lid 1
Produkt: beschikkingen en een toetsingskader voor de volgende planperiode (art. 65a, lid 1, onder b)
NB:

521.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften omtrent het bepalen van het tijdstip waarop verzoeken tot opnemen in het plan van scholen, ingediend door een gemeente waarin een of meer rijksscholen gevestigd zijn, behandeld zullen worden

Periode: 1991-1993

Grondslag: Wet van 18-04-1991, Stb. 226, art. V

Produkt: AMvB

NB: in deze handeling gaat het om gemeenten die geen verzoek tot bestuursoverdracht van rijksscholen hebben ingediend, maar wel opgenomen willen worden in het plan van scholen.

522.

Actor: Gedeputeerde Staten

Handeling: het vaststellen of voldoende is voorzien in de behoefte aan openbaar vavo onderwijs in een voldoende aantal scholen in de provincie

Periode: 1968-1993

Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art.66, lid 2
Besluit aanvang bekostiging WVO, Stb. 1969, 22, art. 9
WVO, Stb. 1986, 552, art. 66, lid 2

Produkt: besluit

NB: dit gebeurt ten minste eenmaal in de drie jaren

523.

Actor: Provinciale Staten

Handeling: het geven van een oordeel over de verzoeken tot opneming in het Plan van Scholen

Periode: 1985-1993

Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 66, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-08-1985, Stb. 466
WVO, Stb. 1986, 552, art. 66, lid 5

Produkt: advies

NB:

524.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het opnemen van een school in het eerstvolgende Plan van Scholen na een beslissing op een beroep

Periode: 1968-1993

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 72
WVO, Stb. 1986,552, art. 72

Produkt: beschikking

NB:

-Plan van spreiding en situering-

In de overgangsbepalingen van de Wet van 27 mei 1992, Stb. 336, wordt bepaald dat de minister voor 1 april 1993 een plan van spreiding en situering vaststelt voor de scholen voor vavo die met ingang van 1 augustus 1993 uit 's Rijks kas worden bekostigd.

Een plan van spreiding en situering heeft tot doel te komen tot een evenwichtig geheel van onderwijsvoorzieningen, mede gelet op het verlangde onderwijs in het betrokken gebied. Bij de samenstelling van het plan wordt uitgegaan van de verzoeken, ingediend door of namens een of meer bevoegde gezagsorganen van uit 's Rijks kas bekostigde avondscholen of dag-avondscholen voor vwo, havo of mavo.

525.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de Minister van Onderwijs over het plan van spreiding en situering voor de scholen voor vavo die per 1 augustus 1993 uit 's Rijks kas worden bekostigd
Periode: 1993-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. IV, A, lid 1
Produkt: advies
NB:

526.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het over het plan van spreiding en situering voor de scholen voor vavo die per 1 augustus 1993 uit 's Rijks kas worden bekostigd
Periode: 1993-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. IV, A, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: de Minister hoort de Onderwijsraad en treedt in overleg met de daarvoor in aanmerking komende organisaties.

Volgens art. 74a van de WVO, Stb. 1993/666, komt de **aanspraak** op bekostiging uit de openbare kas van de opleidingen vavo tot stand volgens de voorschriften, bedoeld in de titels 2 en 3 van hoofdstuk 2 van de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991.

527.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het onder voorwaarden voor bekostiging in aanmerking brengen van een school welke is opgericht door een omzetting van een bekostigde bijzondere school in een gelijksoortige openbare school of omgekeerd
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 75, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
Wet van 28-05-1975, Stb. 386, art. 75, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 2
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 1
Produkt: beschikking
NB: vooraf is er overleg geweest met de daarvoor in aanmerking komende organisaties

528.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat een bekostigde school wordt gesplitst of een andere plaats van vestiging krijgt
Periode: 1975-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 75, lid 3, zoals gewijzigd bij de Wet van 28-05-1975, Stb. 386
WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 2
Produkt: beschikking
NB: de minister kan hierbij voorwaarden stellen. Voordat de minister goedkeuring verleent, is er overleg geweest met de daarvoor in aanmerking komende organisaties.

529.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het bekostigen van een nevenvestiging
 Periode: 1992-
 Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 75, lid 6, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 270
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 75, lid 5
 Produkt: beschikking
 NB: de minister kan hiertoe besluiten als zich bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan en nadat hij de daarvoor in aanmerking komende organisaties gehoord heeft. De minister stelt hierbij voorwaarden.
530.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het ter beschikking stellen van aanvullende middelen voor studiekeuzevoorlichting aan leerlingen of potentiële leerlingen van een school voor vavo
 Periode: 1993-
 Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 75c
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
531.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het ter beschikking stellen van aanvullende middelen voor de uitvoering van het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs of voor de verhoging van de deelname daaraan
 Periode: 1993-
 Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 75d
 Produkt: ministeriële regeling
 NB:
532.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het geven van voorschriften omtrent de uitvoering van de aanvang van de bekostiging
 Periode: 1968-
 Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 76
 WVO, Stb. 1986, 552, art. 76
 WVO, Stb. 1993, 666, art. 76
 Produkt: AMvB, *Besluit aanvang bekostiging WVO*, besluit van 13-01-1969, Stb 22, gewijzigd bij o.a. Besluit van 10-11-1993, Stb. 594
 NB:
533.
 Actor: de minister van Onderwijs
 Handeling: het vergoeden van voorzieningen in de huisvesting en inventaris
 Periode: 1993-1997
 Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 76a, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
 Produkt: beschikking
 NB: de vergoeding kan alleen gegeven worden wanneer de minister zijn goedkeuring verleend heeft aan de voorziening.
- 534.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften voor de uitvoering van de bekostiging van voorzieningen in de huisvesting en inventaris
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 76a, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB
NB: art. 76a is bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666, vernummerd tot 76y, en gaat het vanaf 01-01-1997 uitsluitend om de bekostiging van inrichtingen voor voortgezet onderwijs, zoals aangegeven in art. 61 van de WVO.

535.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen waaruit de voorzieningen in de huisvesting en inventaris⁹ uitsluitend kunnen bestaan

---

⁹ Voorzieningen in de huisvesting worden onderscheiden in blijvende- en tijdelijke voorzieningen.

Onder *blijvende voorzieningen* wordt verstaan:

- nieuwbouw
- uitbreiding
- aanpassing van een gebouw dat als blijvende voorziening in de huisvesting geldt
- terreinen, daaronder begrepen vestiging van erfpacht en andere beperkte rechten
- te verwerven gebouwen

Onder *tijdelijke voorzieningen* wordt verstaan:

- nieuwbouw van tijdelijke lokalen voor scholen of nieuwbouw van tijdelijke kantoorruimten voor landelijke organen
- verplaatsing van tijdelijke lokalen voor scholen of verplaatsing van tijdelijke kantoorruimten voor landelijke organen
- huur van gebouwen
- huur van terreinen
- te verwerven gebouwen

Onder *voorzieningen in de inventaris* wordt verstaan:

- eerste aanschaf van schoolmeubelen
- eerste aanschaf van leer- en hulpmiddelen

Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 3, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB:

536.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het model voor aanvragen voor voorzieningen in de huisvesting en inventaris
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 4, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij dezelfde regeling wordt vastgesteld welke gegevens het bevoegd gezag van een school moet geven

537.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van een investeringsschema¹⁰ en een intentioneel investeringsschema¹¹ (IIS)
Periode: 1993-
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 5, lid 1
Produkt: besluit
NB: deze schema's worden vastgesteld na overleg met de daarvoor in aanmerking komende organisaties

538.
Actor: de minister van Onderwijs

---

¹⁰ Het investeringsschema omvat de voorzieningen voor blijvende en tijdelijke nieuwbouw, blijvende en tijdelijke uitbreiding en de te verwerven gebouwen, alsmede de eerste aanschaf van schoolmeubelen en leer- en hulpmiddelen, voor zover deze een bedrag van f500.000 gulden te boven zullen gaan.

¹¹ Het intentioneel investeringsschema omvat de voorzieningen ten aanzien waarvan het voornemen bestaat om deze in enige van de komende jaren voor vergoeding in aanmerking te laten komen. Het gaat hierbij ook om de voorzieningen voor blijvende en tijdelijke nieuwbouw, blijvende en tijdelijke uitbreiding en de te verwerven gebouwen, alsmede de eerste aanschaf van schoolmeubelen en leer- en hulpmiddelen, voor zover deze een bedrag van f500.000 gulden te boven zullen gaan.
Voor de beslissing tot opnemning in het investeringsschema zal ten minste geverifieerd moeten worden of de behoefte nog in dezelfde mate aanwezig is.

Handeling: het vaststellen van voorschriften omtrent een prognosetechniek ten aanzien van het leerlingenaantal, een methodiek voor ruimtenormering almede een beoordelingsstechniek en criteria ten behoeve van prioriteitenstelling
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 11
Produkt: ministeriële regeling
NB:

539.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van de tarieven voor ingebruikgeving en verhuur
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art.13, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: het gaat hier om de tarieven die het bevoegd gezag ten hoogste in rekening mag brengen

540.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toekennen van vergoeding voor voorzieningen in het jaar 1993
Periode: 1993-1996
Grondslag: Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, besluit van 25-06-1993, Stb. 356, art. 16
Produkt: besluit
NB: deze handeling moet gezien worden in het kader van overgangsvoorschriften; voor de toewijzing van voorzieningen in het jaar 1993 geldt een afwijkende procedure.

541.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent het vaststellen van de minimum vloeroppervlakten van voorzieningen in de huisvesting voor scholen voor vwo, avo, vbo
Periode: 1997-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, in verband met de decentralisatie huisvestingsvoorzieningen, ten aanzien van een nieuw artikel 76c, lid 2
Produkt: AMvB, *Uitvoeringsbesluit voorzieningen in de huisvesting PO/VO*, Stb. 1997, 125
NB: het gaat om de bruto vloeroppervlakten per gelijktijdig aanwezige leerling. De oppervlakten kunnen per schoolsoort verschillend worden vastgesteld.

7.5.2 Grondslagen en wijze van bekostiging

Onderscheid moet gemaakt worden tussen verschillende perioden; ten eerste is er de bekostiging op basis van de WVO, ten tweede de bekostiging op basis van de WEB. De bekostiging wordt nader uitgewerkt in bepalingen binnen de verscheidenen uitvoeringsbesluiten van de beide wetten.

Tijdens de periode dat de WVO de basis voor de bekostiging voor het vavo vormde, veranderde de bekostigingssystematiek; er wordt daarom ook onderscheid gemaakt in de periode vóór 1992 en de periode na 1992. Daarnaast is er de periode na 1996, onder de WEB.

7.5.2.1 Periode tot 1992

Tot 1992 bestonden de kosten van de scholen uit:

- **salarissen** (kosten van salarissen en toelagen, uitkeringen, pensioenbijdragen, bijdragen voor weduwen en wezen en premies)
- **stichtingskosten** (kosten van aankopen, stichten, verbouwen, herbouwen en uitbreiden van schoolgebouwen, dienstwoningen voor het personeel en van terreinen bestemd voor het onderwijs)
- **huren** van schoolgebouwen, lokalen, dienstwoningen of terreinen, alsmede de kosten van bijvoorbeeld erfpacht
- **inrichtingskosten** (kosten van het aanschaffen van schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen en schoolbehoeften)
- **exploitatiekosten** (
  - kosten voor onderhoud van schoolgebouwen of lokalen, dienstwoningen en terreinen en van de daarop rustende lasten
  - de kosten voor water en energieverbruik
  - kosten voor onderhoud van het meubilair en leer- en hulpmiddelen
  - kosten van aanschaffen van schoolmeubelen, leer- en hulpmiddelen en schoolbehoefte ter vervanging of aanvulling van de oude schoolmeubelen of leer- en hulpmiddelen
  - administratiekosten
  - kosten van medezeggenschap
  - andere uitgaven ter verzekering van de goede gang van het onderwijs
  - kosten voor godsdienst- of vormingsonderwijs)

De vergoeding van de kosten voor de avondscholen, de dag-avondscholen en de cursussen omvat het bedrag van deze kosten, voor zover de minister daaraan zijn goedkeuring heeft gehecht (WVO, art. 79).

542.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de kosten voor salarissen, de stichtingskosten, de inrichtingskosten en de exploitatiekosten
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art 79
WVO, Stb. 1986, 552, art. 79
Produkt: ministeriële regeling
NB:

-Vaststelling en uitkering van de vergoedingen-

543.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw

Handeling: het vaststellen van het bedrag van de vergoedingen waarop de gemeente of het schoolbestuur van een bijzondere school aanspraak heeft
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 94 en 95
WVO, Stb. 1986, 552, art. 92 en 93
Produkt: beschikking
NB: de uitkering van de vergoeding gebeurt bij voorschot. Er worden voorschriften gegeven voor de verrekening van de uitgekeerde voorschotten met het bedrag van de vastgestelde vergoeding.

544.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het gedeelte van de kosten van personeel dat belast is met werkzaamheden in verband met contractactiviteiten, dat dient ter compensatie van de ten laste van het Rijk komende kosten van de voor dit personeel geldende rechtspositionele voorzieningen
Periode: 1989-1992
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, zoals gewijzigd bij de Wet van 14-06-1989, Stb. 297, art. 93a
Produkt: beschikking
NB: onder contractactiviteiten wordt verstaan: niet ten laste van 's Rijks kas komende cursussen en werkzaamheden

545.

Actor: de minister van Onderwijs / de minister van Landbouw
Handeling: het geven van regels voor het op de vergoeding in mindering brengen van de salarissen, de toelagen en uitkeringen voor personeel van vavo
Periode: 1968-1992
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 96
WVO, Stb. 1986, 552, art. 94
Produkt: AMvB, *Besluit wijze van bekostiging WVO, Stb. 1968, 639, en Besluit proefprojecten nieuw vervolg/beroepsonderwijs, Stb. 1980, 283*
NB:

7.5.2.2. De periode 1992-1996

De kosten van de scholen zijn:

- huisvestingskosten
- inventariskosten
- exploitatiekosten
- personeelskosten
- nascholingskosten

De huisvestings- en inventariskosten worden vergoed op basis van een **programma van eisen**.

De grondslag voor de vergoeding van huisvestings- en inventariskosten wordt gevormd door de programma's van eisen die bij ministeriële regeling vastgesteld worden.

Alvorens deze ministeriële regeling wordt vastgesteld vraagt de minister advies aan een adviesgroep, die door hem ingesteld is, en waarin zijn vertegenwoordigd organisaties van gemeente- en schoolbesturen.

Er wordt onderscheid gemaakt in

- a) blijvende voorzieningen ; het gaat hierbij om nieuwbouw, uitbreiding, aanpassing van een gebouw dat als blijvende voorziening in de huisvesting geldt, terreinen, waaronder begrepen vestiging van erfpacht en andere beperkte rechten, en te verwerven gebouwen
- b) tijdelijke voorzieningen in de huisvesting, waaronder begrepen nieuwbouw of verplaatsing van tijdelijke lokalen, huur van gebouwen, terreinen en te verwerven gebouwen
- c) voorzieningen in de inventaris, waaronder voorzieningen als schoolmeubelen en hulp- en leermiddelen

Bovendien hebben de bovengenoemde programma's van eisen betrekking op herstel van schade.

Elk programma van eisen omvat

- een omschrijving van de in aanmerking genomen componenten waaruit de voorzieningen zijn opgebouwd
- de daarvoor noodzakelijk geachte bedragen
- de wijze waarop de voor elke voorziening vast te stellen vergoeding wordt berekend

De programma's van eisen voldoen aan de redelijke behoefte van een in normale omstandigheden verkerende school.

546.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het vaststellen van de programma's van eisen voor de huisvestings- en inventariskosten van scholen voor vavo

Periode: 1992-

Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 80, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, Regeling *herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*

Produkt: ministeriële regeling

NB:

547.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het verlenen van een aanvullende vergoeding aan een school voor vavo voor huisvestings- en inventariskosten in verband met bijzondere ontwikkelingen in het onderwijs

Periode: 1992-

Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 83, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, Regeling *herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*

Produkt: beschikking

NB: het bevoegd gezag van een school dient een dergelijk verzoek in. De minister bepaalt hierbij het doel en de periode voor deze vergoeding.

De minister stelt jaarlijks de bedragen voor **personeels- en exploitatiekosten** vast.
Artikel 95a t/m 95 g vormt de basis voor de bekostiging van personeels-, nascholings- en exploitatiekosten van de scholen voor vavo

548.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van bedragen voor personeels- en exploitatiekosten voor scholen voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95a
WVO, Stb. 1993/666, art. 95a
Produkt: ministeriële regeling
NB: **deze handeling vindt plaats met inachtneming van het daaromtrent bepaalde in de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991**

549.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent de omvang van de formatie van leraren en ondersteunend en beheerspersoneel van scholen voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95c, lid 1 en 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 95c, lid 1 en 2
Produkt: advies
NB:

550.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van de grondslag voor de formatie van leraren en ondersteunend en beheerspersoneel van scholen voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95c, lid 1 en 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 95c, lid 1 en 2
Produkt: AmvB, *Formatiebesluit vavo*, Stb. 1993/366
NB:

551.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden aan een school voor vavo meer formatie mag worden toegekend dan op grond van het wettelijk bepaalde
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95c, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 95c, lid 3
Produkt: advies
NB:

552.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden aan een school voor vavo meer formatie mag worden toegekend dan wettelijk bepaald
Periode: 1993-

Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95c, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 95c, lid 3
Produkt: AMvB, *Formatiebesluit vavo*
NB:

553.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht voor de vaststelling van de vergoeding van de personeelskosten van scholen voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95d
WVO, Stb. 1993/666, art. 95d
Produkt: AMvB, *Formatiebesluit vavo*
NB:

554.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de berekeningswijze van de vergoeding voor nascholing
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 95d.1
Produkt: ministeriële regeling
NB: grondslag van de omvang van de vergoeding voor nascholing aan scholen voor vavo is de bijdrage, bedoeld in art. 21 van de Kaderwet Volwasseneneducatie 1991

Het **Formatiebesluit vavo**, Stb. 1993/366, geeft nadere bepalingen ten aanzien van de bekostiging van het personeel. Het besluit komt voort uit de artikelen 95c, van de WVO, Stb. 1986/552, 95d, van de WVO, Stb. 1986/552 en 96p.1

Het besluit geeft bepalingen omtrent de berekening van de omvang van de vergoeding, de ratio's (de breuk die de normatieve verhouding weergeeft tussen een volledige formatieplaats van een personeelslid en een aantal deeltijdequivalenten), de vergoeding voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen en herplaatsingswachtgelden en invoeringsbepalingen voor de berekening van de vergoeding voor personeelskosten voor de kalenderjaren 1994 en 1995.

555.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de gemiddelde personeelslast
Periode: 1993-
Grondslag: Formatiebesluit vavo, Stb.1993/366, art. 5, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

556.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verlenen van een ontheffing van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een aanvullende vergoeding in verband met de toepassing van de regeling bevordering arbeidsparticipatie
Periode: 1994-
Grondslag: Formatiebesluit vavo, Stb. 1993/366, zoals gewijzigd per 03-11-1995, Stb. 571, art. 6a, lid 3
Produkt: ontheffing/beschikking
NB:

557.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het instellen van een commissie die hem adviseert omtrent het verlenen van ontheffingen van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een aanvullende vergoeding in verband met de toepassing van de regeling bevordering arbeidsparticipatie
Periode: 1994-
Grondslag: Formatiebesluit vavo, Stb. 1993/366, zoals gewijzigd per 03-11-1995, Stb. 571, art. 6a, lid 4
Produkt: instellingsbeschikking
NB: de commissie wordt ingesteld op voordracht van de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel en organisaties van gemeente- en schoolbesturen

De **exploitatiekosten** voor scholen voor vavo bestaan uit:

- c) onderhoud
- d) energie
- e) middelen
- f) administratie
- g) beheer en bestuur
- h) schoonmaken
- i) heffingen

558.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een bedrag per leerling dat de grondslag vormt voor de vergoeding van exploitatiekosten van de scholen voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95 e, lid 1
WVO, Stb. 1993/666, art. 95 e , lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

559.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het gedeelte van de regeling dat betrekking heeft op middelen en administratie, beheer en bestuur
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95 e, lid 3
WVO, Stb. 1993/666, art. 95 e, lid 3
Produkt: advies
NB:

560.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toekennen van een aanvullende vergoeding voor exploitatiekosten van een school voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. 95g
WVO, Stb. 1993/666, art. 95g
Produkt:
NB: deze handeling kan plaatsvinden indien bijzondere ontwikkelingen in het vavo daartoe aanleiding geven. Het bevoegd gezag dient een verzoek in. De minister bepaalt de periode en het doel van de extra vergoeding

De **wijze van bekostiging** van personeels-, nascholings- en exploitatiekosten voor scholen voor vavo wordt geregeld in art. 96f.2 en 96f.3.

De vergoeding voor de kosten van personeel- en exploitatie voor avondschole en dag-avondschole volgt, volgens het oorspronkelijke Bekostigingsbesluit, het bepaalde in hoofdstuk 3 (vergoeding van overige kosten van dagschole voor vwo, avo en vbo). Het vergoedingsbedrag zou vastgesteld worden op grond van artikel 96g van de wet.

Bij het besluit van 25 juni 1993, Stb. 367 (aanpassingen in verband met vavo) wordt er een nieuw hoofdstuk 5 gepresenteerd (Vergoeding van de kosten voor personeel en exploitatie van scholen voor vavo).

561.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het bedrag voor de vergoeding van personeels- en exploitatiekosten voor een school voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 25-06-1993, Stb. 367, art. 56a, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB: de minister heeft de mogelijkheid om het bedrag voorlopig vast te stellen en tot voorlopige verrekening overgaan

562.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het op het voorschot voor personeels- en exploitatiekosten op een school voor vavo in mindering brengen van een bepaald bedrag
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 25-06-1993, Stb. 367, art. 56a, lid 4
Produkt: beschikking
NB:

563.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van het bedrag voor nascholing van het personeel voor een school voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 16-06-1995, Stb. 347, art. 56b
Produkt: ministeriële regeling
NB: dit artikel is met terugwerkende kracht in werking getreden

564.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften omtrent de wijze waarop de bedragen voor personeels- en exploitatiekosten en voor de aanvullende vergoeding voor exploitatiekosten worden aangevraagd, vastgesteld en verstrekt
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 25-06-1993, Stb. 367, art. 56c, later 56d
Produkt: ministeriële regeling
NB:

565.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van nadere richtlijnen voor de verstrekking van gegevens van scholen voor vavo ten behoeve van de financiële controle
Periode: 1993
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij besluit van 25-06-1993, Stb. 367, art. 63a, lid 5
Produkt: ministeriële regeling
NB:

566.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een jaarrekening voor een school voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 06-09-1995, Stb. 467, art. 63a, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: dit artikel is met terugwerkende kracht in werking getreden

567.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanbrengen van correcties op de vergoeding van een school voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Stb. 1992/580, zoals gewijzigd bij het besluit van 06-09-1995, Stb. 467, art. 63 b
Produkt: beschikking
NB: deze handeling kan plaatsvinden wanneer uit de jaarrekening of de accountantsverklaring blijkt dat de omvang van de vergoeding uit 's Rijks kas onjuist is vastgesteld of dat de besteding niet rechtmatig was

568.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het aanwijzen van omstandigheden waaronder wachtgelden en andere uitkeringen niet als aftrekpost op de vergoeding beschouwd worden
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112 (regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs) art. 96p , lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 96p, lid 2
Produkt: AMvB, *Formatiebesluit vavo*
NB:

569.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het stellen van nadere regels omtrent de uitvoering van het in mindering brengen van wachtgelden en andere uitkeringen op het vergoedingsbedrag voor scholen voor vavo
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1986/552, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-05-1992, Stb. 336, art. . 96p.1, lid 2
WVO, Stb. 1993/666, art. 96p1, lid 2
Produkt: AMvB, *Formatiebesluit vavo*
NB:

570.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het stellen van regels voor het verstrekken van een vergoeding voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden
Periode: 1995-
Grondslag: Formatiebesluit vavo, Stb. 1993/366, zoals gewijzigd per 03-11-1995, Stb. 571, art. 9a
Produkt: ministeriële regeling
NB:

571.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het jaarlijks vaststellen van het bedrag dat de gemeente aan hem moet betalen als bijdrage in de kosten voor werkloosheidsuitkeringen
Periode: 1995?-
Grondslag: KVE 1991, Stb. 709, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-03-1995, Stb. 155, art. 18a
Produkt: ministeriële regeling
NB:

572.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere voorschriften voor de toepassing van het artikel betreffende de bijdrage in de kosten van werkloosheidsuitkeringen
Periode: 1995-
Grondslag: KVE 1991, Stb. 709, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-03-1995, Stb. 155, art. 18a
Produkt: ministeriële regeling
NB:

573.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften voor de verhoging of verlaging van de berekende vergoeding van personeelskosten
Periode: 1993-
Grondslag: Formatiebesluit vavo, Stb. 1993/366, art. 10
Produkt: ministeriële regeling
NB: deze handeling kan worden uitgevoerd in verband met de geleidelijke invoering van de bekostigingssystematiek voor de jaren 1994 en 1995

574.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels omtrent onderhoudsprogramma's van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1992-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 1, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: AMvB
NB:

575.
Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het verlenen van ontheffing aan de verplichte overdracht van schoolgebouwen, inventaris en terreinen bij bestuursoverdracht, in verband met bijzondere omstandigheden
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 98, lid 2, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

De rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid kan het bestuur van de school slechts overdragen bij notariële akte.

Bij die akte worden tevens overgedragen de schoolgebouwen, de inventaris en de terreinen, ten behoeve waarvan vergoeding wordt genoten en die zijn eigendom zijn, en wordt bepaald dat de verkrijgende rechtspersoon de het personeel in gelijke betrekkingen aan de school benoemt als door hen aan die school werden vervuld.

576.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming aan de rechtspersoon tot het vervreemden of het onderwerpen aan enig beperkt recht van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1968-1996
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 100, lid 2
WVO, Stb. 1986, 552, art. 98, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 98, lid 2
Produkt: beschikking
NB:

Het bevoegd gezag dient zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die zich ten doel stelt waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en voor de kosten van werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden ten behoeve van gewezen personeel.

Het bevoegd gezag is verplicht jaarlijks aan de rechtspersoon een door die rechtspersoon vast te stellen bijdrage te voldoen in verband met vervanging, tenzij de minister op verzoek van het bevoegd gezag hieraan ontheffing verleent op grond van bezwaren van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.(zie art. 98a, WVO, Stb. 1993, 666)

577.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verlenen van een ontheffing aan het bevoegd gezag van een school voor vavo van de verplichting om zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid in verband met kosten voor vervanging
Periode: 1993-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1986, 552, art. 98a, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
Produkt: beschikking
NB: de ontheffing wordt verleend op grond van bezwaren tegen de aansluiting van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.

Om de kosten van werkloosheidsuitkeringen en herplaatsingswachtgelden die ten laste komen van het Rijk te drukken, wordt in de Wet van 09-03-1995 bepaald dat deze kosten in beginsel ten laste zullen komen van het bevoegd gezag van een school.

Om de verantwoordelijkheid voor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen en herplaatsingswachtgelden te kunnen dragen, is het wenselijk dat het bevoegd gezag zich aansluit bij het zogenaamde **participatiefonds**.

-participatiefonds-

578.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het verlenen van een ontheffing aan het bevoegd gezag van een school van de verplichting om zich aan te sluiten bij een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid in verband met de kosten voor werkloosheidsuitkeringen of herplaatsingswachtgelden
Periode: 1995-
Grondslag: WVO, Stb. 1993, 666, art. 98b, zoals gewijzigd bij de Wet van 09-03-1995, Stb. 112, *budgettering wachtgelden en instelling participatiefonds*
Produkt: beschikking
NB: de ontheffing wordt verleend op grond van bezwaren tegen de aansluiting van godsdienstige of levensbeschouwelijke aard.

-verhuur, ingebruikgeving-

Gebouwen, terreinen of roerende zaken, waarvoor vergoeding wordt genoten, en die geheel of gedeeltelijk tijdelijk niet nodig zijn voor het onderwijs aan een school, kunnen, voor ten hoogste een jaar, in gebruik gegeven worden aan het bestuur van een andere school of aan derden verhuurd worden ten behoeve van andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden.

579.

Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het geven van regels met betrekking tot de ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1995
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100a, lid 7, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100a, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100a, lid 7
Produkt: advies
NB: de adviesverplichting is vervallen bij de Wet van 10-07-1995, Stb. 355

580.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels met betrekking tot de ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100a, lid 7, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100a, lid 7
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100a, lid 7
Produkt: AMvB
NB:

581.

Actor: de inspectie
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het voor langere tijd verhuren van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1996

Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100c, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100c, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100c, lid 3
Produkt: advies
NB:

582.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming aan het bestuur voor het voor langere tijd verhuren van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1985-1996
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 100c, lid 4, zoals gewijzigd bij de Wet van 04-07-1985, Stb. 394, *Regeling medegebruik*
WVO, Stb. 1986, 552, art. 100c, lid 4
WVO, Stb. 1993, 666, art. 100c, lid 3
Produkt: beschikking
NB: het gaat hier om afwijkingen van hetgeen er in art. 100c, lid 1 bepaald is betreffende de tijdsduur van het verhuren

583.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels betreffende de vergoedingen voor tijdelijke voorzieningen in gebouwen en terreinen
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1967, 387, art. 98, lid 5, zoals gewijzigd bij de Wet van 15-03-1969, Stb. 142
WVO, Stb. 1986, 552, art. 101, lid 5
WVO, Stb. 1993, 666, art. 101, lid 5
Produkt: AMvB, *Besluit kostenvergoeding tijdelijke voorziening in gebouwen of terreinen WVO, Stb. 1980, 61*
NB: deze handeling vervalt bij de Wet van 04-07-1996, Stb. 402, houdende wijziging van de WVO, Stb. 1993, 666 in verband met de decentralisatie van de huisvestingsvoorzieningen met ingang van 01-01-1997 voor zover het scholen voor vwo, avo of vbo betreft. Voor zover het inrichtingen voor voortgezet onderwijs betreft blijft de handeling bestaan.

-informatievoorziening-

Het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat het ten behoeve van de minister beschikt over een overzichtelijke **informatievoorziening** van de financiële gegevens die van belang zijn voor de bekostiging.

584.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van boekhoudvoorschriften voor bijzondere scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 99
WVO, Stb. 1986, 552, art. 97
WVO, Stb. 1993, 666, art. 97
Produkt: besluit, *Beschikking boekhoudvoorschriften bijzonder voortgezet onderwijs*,
NB: de minister kan ambtenaren aanwijzen die de boeken mogen inzien

585.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren van de begrotingen van het bevoegd gezag van avondscholen en dag-avondscholen of cursus
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 11, lid 1
Produkt: beschikking
NB: het bevoegd gezag stuurt de begroting in om vergoeding te krijgen voor de stichtings- en inrichtingskosten

586.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere richtlijnen over de wijze waarop scholen voor voortgezet onderwijs hun financiële informatie moeten verstrekken
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 58, lid 4 en 59
Produkt: ministeriële regeling
NB:

587.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een model voor een financieel verslag
Periode: 1993-199
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 62, lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

588.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van de leidraad ten behoeve van de accountantscontrole, alsmede de formulieren voor de verstrekking van de gegevens en voor de verklaringen in verband met het terugstorten van niet bestede nascholingsgelden
Periode: 1993-199
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, Besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 62a, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

589.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften ten behoeve van de afrekening en van de jaarrekening van de vergoedingen voor scholen van vavo
Periode: 1993-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 63, lid 4
Produkt: ministeriële regeling
NB: bij de regeling worden jaarlijks vastgesteld:

- een leidraad voor de accountantscontrole
- een formulier voor verstrekking van financiële gegevens door het schoolbestuur, in te dienen bij de minister
- een formulier voor de verklaringen van juistheid en volledigheid die het schoolbestuur bij de minister in moet dienen

590.
Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geven van voorschriften omtrent de uitvoering van de wijze van bekostiging met betrekking tot scholen voor vavo
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 109
WVO, Stb. 1986, 552, art. 106, zoals gewijzigd bij de Wet van 27-02-1992, Stb. 112, *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*
WVO, Stb. 1993, 666, art. 106, lid 3
Produkt: AMvB, o.a *Besluit wijze van bekostiging WVO, Stb. 1968, 639*
NB: bij de *Regeling herziening bekostigingsstelsel voortgezet onderwijs*, Stb. 1992, 112 staat vermeld dat er tevens voorschriften worden gegeven voor

- de inrichting van de boekhouding van de bijzondere scholen
- de wijze waarop het bevoegd gezag verslag moet doen van het financiële beheer van de school
- de vaststelling van de begroting, rekening en verantwoording van een school door het bevoegd gezag
- de controle van de boekhouding en
- voorschriften omtrent de erkenning van godsdienstige of levensbeschouwelijke bezwaren tegen het sluiten van een verzekering.

591.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen wanneer en op welke wijze het bevoegd gezag de voorstellen tot stichting en inrichting van een gemeentelijke school voor vavo moet indienen voor het verkrijgen van een vergoeding
Periode: 1968-1992
Grondslag: Besluit wijze van bekostiging, besluit van 20-11-1968, Stb. 639, art. 2, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

592.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van voorschriften omtrent de wijze waarop de leerlingenadministratie dient te worden ingericht
Periode: 1992-
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 3, lid 1
Produkt: ministeriële regeling
NB:

593.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het vaststellen van een formulier voor de opgave van het aantal leerlingen
Periode: 1992-1996
Grondslag: Bekostigingsbesluit WVO, besluit van 30-09-1992, Stb. 580, art. 6, lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB: het bevoegd gezag dient binnen veertien dagen na teldatum opgave te doen van het leerlingenaantal

7.5.2.3 Periode na 1996; bekostiging onder de WEB

De bekostiging van de educatie vindt plaats op basis van een overgangsregeling (*Tijdelijke regeling rijksbijdrage educatie, 1996, Uitleg 22, zoals gewijzigd in 1997, Uitleg 31 a*)
Grondslag daarvoor is art. 12.3.48, lid 2 van de WEB.
Vanaf 1 januari 2000 zal een nieuwe bekostigingssystematiek ingevoerd worden.

De minister kent ten behoeve van de educatie jaarlijks aan de gemeenten een rijksbijdrage toe. De bijdrage wordt berekend aan de hand van voor elke gemeente gelijk geldende maatstaven. De maatstaven hebben in ieder geval betrekking op het aantal volwassen inwoners van de desbetreffende gemeenten; hierbij wordt rekening gehouden met het opleidingsniveau en de etnische achtergrond van de inwoners.

Met ingang van 1997 is de bekostiging voor educatie verder gedecentraliseerd naar de gemeenten. De gemeenten krijgen middelen om contracten met regionale opleidingscentra af te sluiten voor een op de lokale behoefte afgestemd educatie-aanbod.

De minister kent aan de instellingen een rijksbijdrage toe voor de huisvestingskosten voor opleidingen vavo. De berekeningswijze van de rijksbijdrage is neergelegd in een AmvB.

594. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 527, 537*

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van een berekeningswijze voor de toe te kennen rijksbijdrage voor educatie

Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.1., lid 1

Produkt: AMvB, *Uitvoeringsbesluit WEB*, (van kracht vanaf eind 1999)

NB:

595.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het stellen van regels voor het jaarlijks toekennen van een rijksbijdrage aan de gemeenten voor educatie

Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.1, lid 1

Produkt: ministeriële regeling, *Tijdelijke regeling rijksbijdrage educatie, Uitleg 1996, 22*

NB: de regeling blijft van kracht tot het tijdstip waarop de AMvB, genoemd in art. 2.3.1, lid 1 van de WEB tot stand is gekomen

596.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het jaarlijks toekennen van een rijksbijdrage aan de gemeenten voor educatie

Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.1, lid 1

Produkt: beschikking

NB:

597. * *Zie ook Draden van de WEB, handeling 533, 536, 537 en 538*

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het geheel of gedeeltelijk inhouden van de rijksbijdrage indien het bevoegd gezag van een instelling voor educatie in strijd handelt met de wet

Periode: 1996-

Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 11.1, lid 1

Produkt: beschikking

NB: als de reden voor de inhouding vervallen is, kan de minister de rijksbijdrage weer toekennen

-Huisvesting-

598.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het de berekeningswijze voor de rijksbijdrage voor huisvestingskosten

Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.1., lid 3
Produkt: AMvB
NB:

599.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het toekennen van een rijksbijdrage voor de huisvestingskosten aan instellingen/ ROC
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.1, lid 3
Produkt: ministeriële regeling, *Regeling bekostiging huisvesting bve-sector, 1997, Uitleg 18 e*
NB:

600.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van regels voor de bekostiging van de huisvesting bve-sector, voor het gedeelte vavo
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.1.2., lid 2, 12.3.8 lid 2 en 12.3.9., lid 2
Produkt: ministeriële regeling, *Regeling bekostiging huisvesting bve-sector, 1997, Uitleg 18 e*
NB:

601.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van goedkeuring aan de huisvestingskosten
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.1., lid 3
Produkt: beschikking
NB: in de AmvB kan bepaald worden dat de huisvestingskosten slechts vergoed worden indien de minister er zijn goedkeuring aan heeft gegeven

602.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming aan een instelling voor vavo om gebouwen, terreinen of roerende zaken voor langere tijd in gebruik te geven aan een andere instelling
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.5. , lid 2
Produkt: beschikking
NB:

603.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw omtrent het vaststellen van nadere regels met betrekking tot ingebruikgeving van gebouwen, terreinen of roerende zaken
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.5. , lid 5
Produkt: advies
NB:

604.
Actor: de minister van Onderwijs/ de minister van Landbouw

Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het vaststellen van nadere regels met betrekking tot ingebruikgeving
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.5., lid 5
Produkt: AMvB
NB:

605.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming aan het bevoegd gezag van een instelling voor vavo met betrekking tot het verhuur aan derden voor andere doeleinden dan onderwijs, culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden, van gebouwen, terreinen en roerende goederen voor een langere periode
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.7., lid 3
Produkt: beschikking
NB:

606.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen dat gebouwen, terreinen of roerende zaken van een instelling voor vavo na buitengebruikstelling zullen worden herbestemd voor andere doeleinden
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.8. , lid 2
Produkt: beschikking
NB:

607.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het stellen van regels voor het jaarlijks vast te stellen onderhoudsprogramma voor gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.9, lid 1
Produkt: AMvB
NB: het onderhoudsprogramma wordt jaarlijks door het bevoegd gezag vastgesteld

608.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van toestemming aan een instelling voor vavo tot vervreemding en bezwaring van gebouwen, terreinen en roerende zaken
Periode: 1996-1997
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.2.9., lid 2
Produkt: beschikking
NB:

609.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen van het kasritme voor de uitkering van de rijksbijdrage
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.2. , lid 3
Produkt: ministeriële regeling
NB:

610. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 529*
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorschriften omtrent het beschikbaarstellen van gegevens door de gemeenten en instellingen over de educatie
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.3.6., lid 1
Produkt: AMvB
NB 1: het gaat hier om geordende gegevens ten behoeve van het te voeren beleid met betrekking tot de educatie
NB 2: Bij de AmvB worden tevens voorschriften vastgesteld over de wijze van ordening van de informatie en over kengetallen waarover informatie beschikbaar is of wordt verstrekt. Er kan worden bepaald dat de minister bijdraagt in de kosten voor het verzamelen of verstrekken van de gegevens.

611. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 528*
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van regels voor de inrichting van de jaarrekening
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.3., lid 2
Produkt: ministeriële regeling
NB:

612.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van voorschriften betreffende de wijze van de beschikbaarstelling van de financiële gegevens en de ordening daarvan
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.3., lid 9
Produkt: AMvB
NB:

613. * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 524*
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het bepalen in welke gevallen, naast de gevallen die in de WEB genoemd zijn, vermindering op de rijksbijdrage zal plaatsvinden
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.8, lid 6
Produkt: ministeriële regeling
NB:

614.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanbrengen van correcties op de rijksbijdrage
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 2.5.9, lid 1
Produkt: beschikking
NB: binnen acht weken na vaststelling van de rijksbegroting maakt de minister aan het bevoegd gezag de correcties bekend.

7.5.3 Beëindiging van de bekostiging:

Tot 1996 wordt de bekostiging van een school voor vavo beëindigd op grond van art. 109 van de WVO, in de periode daarna is het niet de minister maar de gemeente die bepaalt of de opleiding vavo verder wordt bekostigd.

615.

Actor: de minister van Onderwijs

Handeling: het besluiten dat een school of cursus voor vavo opgeheven kan worden doordat de school of cursus niet langer in een behoefte voorziet

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Stb. 1963/40, art. 109

WVO, Stb. 1986/552, art. 109

WVO, Stb. 1993/666, art. 109

Produkt: beschikking

NB: hiermee vervalt de aanspraak op bekostiging en wordt een school of cursus opgeheven

7.6 Toezicht

De Inspectie van het onderwijs heeft tot taak toezicht te houden op het onderwijs, van primair tot en met hoger onderwijs. De Grondwet vormt hiervoor de basis.

Het toezicht op het onderwijs, met uitzondering van het landbouwonderwijs, is opgedragen aan de minister van Onderwijs. Het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de inspecteur-generaal van het onderwijs en door de inspectie van het voortgezet onderwijs. De inspectie van het onderwijs functioneerde tot 1999 op basis van een door de minister vastgestelde *Regeling verzelfstandiging Onderwijsinspectie* (1993) aangevuld met een managementcontract.

Vanaf 16 januari 1999 geldt de *Regeling rechtspositie Inspectie van het Onderwijs*, besluit van 15 december 1998, RZO 1998/52316, houdende voorschriften met betrekking tot de bevoegdheidsuitoefening ter zake van de taakuitvoering en het beheer van en de verantwoording van ingezette bevoegdheden en middelen door de Inspectie van het Onderwijs. Deze regeling zal tot 16 december 2001 gelden.

Het toezicht op het landbouwonderwijs is opgedragen aan de minister van Landbouw, het wordt onder zijn bevelen uitgeoefend door de Inspectie van het landbouwonderwijs.

In het jaarverslag 1997 van de Inspectie van het Onderwijs wordt de missie van de Inspectie als volgt omschreven: het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs in Nederlandse scholen en instellingen op basis van gedegen kennis van die scholen en instellingen (jaarverslag 1997, pagina 9).

Het belangrijkste middel om deze missie te realiseren is het regelmatig bezoeken van scholen en instellingen door de inspecteurs. De inspectie heeft toegang tot de scholen; het schoolbestuur en het personeel van een school zijn verplicht aan de inspectie alle vereiste inlichtingen te geven omtrent de school en het onderwijs.

In de hier voorafgaande handelingen uit de handelingenlijst is de inspectie meerdere malen genoemd; de betreffende handelingen zijn voortgevloeid uit de WVO en de uitvoeringsbesluiten. De handelingen zijn daarbij in hun logische context geplaatst.

De hierna volgende handelingen voor het vavo zijn echter nog niet naar voren gekomen. Bronnen hiervoor zijn onder andere het jaarwerkplan (1997 en 1998) van de Inspectie van het Onderwijs en het jaarverslag 1997.

In de verschillende onderwijswetten worden de volgende **algemene taken** van de inspectie onderscheiden:

- de **controletaak**, waarbij de inspectie toeziet op de naleving van de wettelijke voorschriften
- de **evaluatietaak**, waarbij de inspectie door middel van het bezoeken van scholen bekend blijft met de toestand van het onderwijs
- de **stimuleringstaak**, waarbij de inspectie door overleg met bevoegde gezagsorganen en personeel van scholen en met regionale of lokale overheden overleg voert
- de **rapportagetaak**, waarbij de inspectie gevraagd en ongevraagd rapporteert aan de minister en tevens adviseert

Deze algemene taken vertalen zich als volgt voor het vavo

616.

Actor: de inspectie

Handeling: het toezien op het naleven van de wettelijke bepalingen en voorschriften bij scholen voor vavo

Periode: 1968-

Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 118, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 115, lid 1
WVO, Stb. 1993, 666, art. 115, lid 1

Produkt: rapportages, verslagen zoals schoolbezoekverslag, jaarverslag, onderwijsverslag, examenverslag

NB: de controle-activiteiten vinden allereerst plaats door analyse van schooldocumenten en in de tweede plaats door schoolbezoek

617.

Actor: de inspectie
Handeling: het evalueren van de stand van het vavo met betrekking tot de kwaliteit ervan
Periode: 1968-
Grondslag:
Produkt: rapportages
NB:

618.

Actor: de inspectie
Handeling: het samenstellen van het gedeelte betreffende het vavo in het Onderwijsverslag
Periode: 1993-
Grondslag:
Produkt: (gedeelte) Onderwijsverslag
NB:

619.

Actor: de inspectie
Handeling: het doen van voorstellen aan de minister indien deze in het belang van het vavo worden geacht
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Wet van 14-02-1963, Stb. 40, art. 119, lid 3
WVO, Stb. 1986, 552, art. 116, lid 3
WVO, Stb. 1993, 666, art. 116, lid 3
Produkt: advies
NB:

De Inspectie heeft onder de WEB het doel om jaarlijks op gedegen wijze verslag uit te brengen over de staat van het onderwijs. Primair gebeurt dat in het onderwijsverslag, secundair in rapporten over specifieke aspecten of deelterreinen.

In 1998 heeft de Inspectie een begin gemaakt met een meer instellingsgerichte benadering.

7.7 Overleg

620.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het plegen van overleg met een vertegenwoordiging van instellingen, landelijke organen en gemeentebesturen over aangelegenheden van algemeen beleid met betrekking tot de educatie
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 3.1.1., lid 1
Produkt:
NB: dit overleg wordt aangeduid als de EB-kamer

621.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het stellen van regels voor het plegen van georganiseerd overleg op centraal niveau over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van het personeel
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 3.1.2.
Produkt: AMvB
NB: overleg wordt gevoerd met de daarvoor in aanmerking komende personeelsorganisaties en voor zover zij er belang bij hebben, organisaties van gemeente- en instellingsbesturen

622.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van regels omtrent de beslechting van geschillen over de deelneming aan het georganiseerd overleg op instellingsniveau, alsmede geschillen over de aard, de inhoud en de organisatie van het overleg
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 3.2.1.
Produkt: AMvB
NB: het overleg vindt plaats tussen het bevoegd gezag van de instellingen en de agrarische innovatie- en praktijkcentra met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheids- en onderwijspersoneel

7.8 Overig

handelingen voortkomend uit overige voorwaarden voor bekostiging uit openbare kas van het bijzonder onderwijs en bepalingen met betrekking tot het uit openbare kas bekostigd onderwijs-

623.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het aanwijzen van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor vavo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1968-1997
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1993, art. 56, lid 1
Produkt: advies
NB:

624.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het aanwijzen van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor vavo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1968-
Grondslag: WVO, Stb. 1963, 40, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1986, 552, art. 56, lid 1
WVO, Stb. 1993, art. 56, lid 1
Produkt: beschikking
NB: de aanwijzing geschiedt op verzoek van het schoolbestuur aan de minister. Bij het verzoek worden overlegd:

- het leer- of schoolwerkplan van de school
- een opgave van de bewijzen van bekwaamheid en van voldoende pedagogische en didactische voorbereiding an de leraren
- de statuten en het reglement van de rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die de school in stand houdt.

625.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijsomtrent het geven van een goedkeuring aan een bijzondere school voor vavo om af te wijken van de inrichtingsvoorschriften
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 58, lid 3
Produkt: advies
NB:

626.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het goedkeuren dat er ten behoeve van de bijzondere inrichting van het onderwijs aan een bijzondere school voor vavo, wordt afgeweken van de inrichtingsvoorschriften
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 58, lid 3
Produkt: beschikking
NB:

627.
Actor: de Onderwijsraad
Handeling: het adviseren van de minister van Onderwijs omtrent het intrekken van de aanwijzing van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor vavo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 59, lid 1
Produkt: advies
NB:

628.
Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het intrekken van de aanwijzing van niet uit openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor vavo die een bevoegdheid krijgen om aan eindexamenkandidaten die met een goed gevolg hun eindexamen hebben behaald een diploma uit te reiken
Periode: 1993-
Grondslag: WVO, Stb. 1993/666, art. 59, lid 1

Produkt: beschikking
NB:

-handelingen voortkomend uit slot- en overgangsbepalingen-

629.   * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 490, 534*

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het kunnen afwijken van de ingetrokken of vervallen wetten die van toepassing gebleven zijn op het vavo
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.1.2, lid 1
Produkt: AMvB
NB: in verband met een goede invoering van de WEB

630.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het afwijken van ingetrokken of vervallen voorschriften ten behoeve van het vavo die van toepassing zijn gebleven
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.1.2., lid 2
Produkt: AMvB of ministeriële regeling
NB:

631.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het opstellen van een voordracht inzake het geven van nadere regels met betrekking tot de gevolgen voor het personeel van scholen/instellingen van vavo van de invoering van de WEB
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.2.9.
Produkt: AMvB
NB:

632.   * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 508*

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen als ROC van scholen of instellingen voor vavo die voortgekomen zijn uit een samenvoeging van de WVO, de WCBO of de KVE
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.1., lid 1
Produkt: beschikking
NB:

633.   * *Zie ook: Draden van de WEB, handeling 539*

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het beslissen dat in bijzondere gevallen de aanspraak op bekostiging van scholen voor vavo die geen deel uitmaken van een ROC, ook na 31 juli 1998 tot uiterlijk 1 augustus 2000 in stand blijft
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.2, lid 3
Produkt: beschikking
NB: de minister beslist op een aanvraag van het bevoegd gezag

634.   * *Zie ook: Draden van de WEB , handeling 539*

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het voor bekostiging in aanmerking brengen van een school of instelling voor vavo welke wordt opgericht door omzetting, splitsing of verplaatsing
Periode: 1996-1998
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.3.
Produkt: beschikking
NB:

635. * Zie ook: *Draden van de WEB*, handeling 539

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het in afwijking van het bepaalde voor bekostiging na 31 juli in aanmerking brengen van scholen of instellingen voor vavo van een bepaalde richting
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.6., lid 1
Produkt: beschikking
NB: in afwijking van art. 12.3.2.

636.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van nadere regels voor de toepassing van de artikelen over de overgang en invoering van de bekostiging met betrekking tot het vavo
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995.501, art. 12.3.43
Produkt: ministeriële regeling
NB:

637.

Actor: de minister van Onderwijs
Handeling: het geven van tijdelijke regels ten aanzien van onderwerpen met betrekking tot het vavo die op een later tijdstip bij AMvB geregeld moeten worden
Periode: 1996-
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.3.48., lid 1
Produkt: ministeriële regeling, o.a. *Tijdelijke regeling rijksbijdrage educatie, Uitleg 1996, 22*
NB:

-Later toegevoegde handelingen-

638.

Actor: de minister van Onderwijs/de minister van Landbouw
Handeling: het instellen van de externe Stuurgroep evaluatie WEB
Periode: 1999-2001
Grondslag: WEB, Stb. 1995/501, art. 12.5.1
Produkt: instellingsbeschikking
NB:

Hoofdstuk 8, Bronnen

8.1 Personen die hun medewerking verleend hebben bij de totstandkoming van het onderzoek

- dhr. drs. P.J. van Beuzekom, VO/BOB
- dhr. J.J. van de Lee, VO/FB
- dhr. mr. E. Nagel, VO/TAB
- dhr. M.A. Smeenk, VO/TAB
- dhr. drs. Y. J. Akkerman, BVE/Bestel
- dhr. drs. C.P. Bakker, BVE/Bestel
- dhr. Ph.R.W. Eekhof, BVE/D en R
- mw. mr. P.M. Feenstra, BVE/K en O
- dhr. P.J.C. van Heteren, BVE/ K en O
- dhr. C.M. Laffree, BVE/D en R
- dhr. R.A.Lammerding, BVE/FC&I
- mw. U.M.G.I. Roest, BVE/FC&I
- dhr. J. Pieterman, BVE/D en R
- dhr. B. Verlaan, BVE/Bestel

8.2 Geraadpleegde wet- en regelgeving

Bij de totstandkoming van de handelingenlijsten voor het mbo en vavo is de volgende wet- en regelgeving geanalyseerd:

Wetgeving:

- Wet op het Voortgezet Onderwijs , Wet van 14 februari 1963, Stb. 40 , plus wijzigingen ,
waaronder:
  - Wijziging van 23 mei 1990, SVM-wet, Stb. 266
  - Wijziging van 27 mei 1992, Wet VAVO, Stb. 336
- Overgangswet WVO, Wet van 30 juni 1967, Stb. 386
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs, Wet van 31 oktober 1995, Stb. 501
- Kaderwet Volwasseneneducatie, Wet van 10 september 1985, Stb. 532
- Kaderwet Volwasseneneducatie 1991, Wet van 19 december 1991, Stb. 709
- Wet regeling bestuursoverdracht rijkscholen, Wet van 18 april 1991, Stb. 266
- Wet op het Cursorisch Beroepsonderwijs, Wet van 27 mei 1992, Stb. 337
-

Uitvoeringsbesluiten van de WVO:

- Besluit dagscholen vwo-havo-mavo, KB van 26 oktober 1967, Stb. 526
- Besluit mhno, KB van 10 juli 1968, Stb. 388
- Besluit mmo, KB van 10 juli 1968, Stb. 389
- Besluit dagscholen meao, KB van 10 juli 1968, Stb. 390
- Besluit aanvang bekostiging WVO, KB van 13 januari 1969, Stb. 22
- Examenbesluit dagscholen meao, KB van 18 november 1971, Stb. 670
- Interim-eindexamenbesluit mto, KB van 25 augustus 1972, Stb. 502

- Eindexamenbesluit mhno, KB van 24 januari 1973, Stb 39
- Eindexamenbesluit mmo, KB van 1 februari 1973, Stb. 38
- Eindexamenbeschikking mhno, regeling van 2 april 1973, Stcrt. 76
- Inwerkingtreding Eindexamenbesluit mhno voor verschillende afdelingen, regeling van 29 juni 1973, Stcrt. 144
- Besluit mto, KB van 14 november 1978, Stb. 631
- Besluit staatsexamens vwo-havo-mavo, KB van 24 november 1978, Stb. 623
- Besluit avondscholen vwo-havo-mavo-meao, KB van 20 maart 1979, Stb. 188
- Eindexamenbesluit avondscholen meao, KB van 30 augustus 1982, Stb. 504
- Besluit staatsexamen meao, KB van 27 juni 1983, Stb. 348
- Besluit mdgo, KB van 24 juli 1984, Stb. 360
- Besluit onderwijsbevoegdheden WVO, KB van 30 augustus 1985, Stb 506
- Examenregeling mdgo, regeling van 13 mei 1987, Stcrt. 200
- Eindexamenbesluit vwo-havo-mavo-lbo, KB van 10 juli 1989, Stb. 327
- Inrichtingsbesluit dagscholen mbo, KB van 3 juni 1991, Stb. 336
- Tijdelijke regeling bekostiging dagscholen mbo, regeling van 22 november 1991, Uitleg 31
- Regeling vaststelling eindtermen middelbaar beroepsonderwijs (mbo), regeling van 21 januari 1992, Uitleg 3
- Eindexamenbesluit mbo, KB van 23 juni 1992, Stb. 362
- Formatiebesluit dagscholen mbo, KB van 7 juli 1992, Stb. 402
- Bekostigingsbesluit WVO, KB van 30 september 1992, Stb. 580
- Inrichtingsbesluit vwo-havo-mavo-vbo, KB van 6 april 1993, Stb. 207
- Besluit sociaal beleidskader inzake sectorvorming en vernieuwing van het middelbaar beroepsonderwijs, KB van 19 april 1993, Stb. 254
- Huisvestingsbesluit WVO/WCBO, KB van 25 juni 1993, Stb 356
- Inrichtingsbesluit vavo, KB van 25 juni 1993, Stb 365
- Formatiebesluit vavo, KB van 25 juni 1993, Stb. 36

Uitvoeringsbesluiten WEB:

- Regeling bekostiging huisvesting bve-sector, 1997, Uitleg 18 e
- Overgangsregeling bekostiging beroepsonderwijs WEB tot 2000, 1997, Uitleg 18 e
- Tijdelijke regeling rijksbijdrage educatie, 1996, Uitleg 22
- Regeling aanwijzing bewijzen van voldoende didactische bekwaamheid in de bve-sector, 1998, Uitleg 12

- Regeling bekostiging huisvesting bve-sector, 1997, Uitleg 18 e
- Tijdelijke regeling aanvullende vergoeding knelpunten huisvesting roc's als gevolg van de overdracht van het inservice onderwijs, 1998, Uitleg 24
- Overgangsregeling bekostiging opleidingen tot verpleegkundige en verzorgende beroepen Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) tot 2000, 1997, Uitleg 31 a

8.3 Overige bronnen

- Bagchus, R., *Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Profiel van een ministerie*, Departementale Studies, nr. 6 (Den Haag, 1995)
- Brok, M.F.A. *Wat moet ik met de Mammoet? Praktische wegwijzer in het nieuwe voortgezet onderwijs* (Bruna, 1968)
- Bruggeman, J., *Onderwijs in meervoud. De voorgangers van de Hogeschool Rotterdam & Omstreken in historisch perspectief*, Hogeschool Rotterdam & Omstreken, (Rotterdam 1993)
- BVE procescoördinatie, *Sprong naar kwaliteit*, (Den Haag, 1997)
- Crince le Roy, E.A.W. en Lems, P. *Passage naar de toekomst, het algemeen voortgezet onderwijs voor volwassenen*, Adviescentrum Opleidingsvraagstukken, (Bunnik, 1993)
- Dam-Kooij, Y., van *Mammoetsporen, deel I*, PIVOT rapport 63, (Den Haag, 1999)
- Dodde, N.L., "*Dag, Mammoet!*" *Verleden, heden en toekomst van het Nederlandse schoolsysteem*, Garant, (1993)
- Hoksbergen, R.A.C. *Ons handels(avond)onderwijs 1875-1975; Geschiedenis van een eeuw strijd om een onderwijsvorm*, Tjeenk Willink (Groningen, 1975)
- Jonker, A. E. M. *De draden van de WEB*, PIVOT-rapport nummer 48, (Den Haag, 1998)
- Knippenberg, H., Van der Ham, W. *Een bron van aanhoudende zorg, 75 jaar ministerie van Onderwijs (Kunsten) en Wetenschappen*, van Gorcum (Assen, 1994)
- Vliet, E.J. e.a. *Het VAVO in nieuwe onderwijskundige kaders, Eindrapportage en advies van de adviesgroep VAVO en profielen Tweede fase VO*, SLO, (1995)
- Zeegers, C. M., *Hoger Beroepsonderwijs*, PIVOTrapport 62, (Den Haag 1999)

en verder:

- Memories van Toelichting bij verschillende wetten
- Jaarverslag 1997 Inspectie van het Onderwijs, gedeelte Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie, Utrecht, mei 1998
- Onderwijsverslag over het jaar 1997, Inspectie van het Onderwijs, gedeelte Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie, Utrecht, mei 1998
- Staatsalmanakken, verschillende jaargangen
- Directieplan BVE, 1998
- Eurydice: Nationaal dossier 1998

- Uitleg , verschillende jaargangen
- Gele Katern, verschillende jaargangen
- PMVO-journaal, verschillende jaargangen

